

OLYMPOS

I

2000 - 2014 Araştırma Sonuçları

Turkish text with English summaries

Editor

B. YELDA OLCAY UKAN

AKMED

KO UNIVERSITY

Suna & İnan Kırac

Research Center for

Mediterranean Civilizations

AKMED SERIES IN MEDITERRANEAN STUDIES - 1

The abbreviation of the series is ASMS.

Editor-in-chief of the series
Oğuz TEKİN

OLYMPUS
I
2000 - 2014 Araştırma Sonuçları

Editor
B. Yelda OLCAY UÇKAN

Publication Coordinators
Kayhan DÖRTLÜK
Remziye BOYRAZ SEYHAN

English copyediting of chapter summaries
Mark WILSON

Turkish copyediting
Metin Özgür UYSAL

Cover photo
Detail of the mosaic in the peristyle of Episkopeion

ISBN 978-605-9389-90-7

© Koç University Suna & İnan Kırac Research Center for Mediterranean Civilizations, 2017

1st Edition

Publisher Certificate No: 18318

All rights reserved. No part of this book may be used or reproduced in any manner
without written permission from the publisher except in the context of reviews.

Printed by
Oksijen Basım ve Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.
100. Yıl Mah. Matbaacılar Sit. 2. Cad. No: 202/A Bağcılar - İstanbul
Tel: +90 212 325 71 25 • Fax: +90 212 325 61 99
Certificate No: 29487

Mailing Address
Koç University Suna & İnan Kırac Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Merkezi (AKMED)
Barbaros Mah. Kocatepe Sok. No. 22 Kaleiçi 07100 Antalya - Türkiye
Tel: 0 (242) 243 42 74 • Fax: 0 (242) 243 80 13
akmed@ku.edu.tr • <https://akmed.ku.edu.tr>

Production by
Zero Prodüksiyon Ltd.

İçindekiler

Önsöz	VII
Preface	IX
Giriş	1
Introduction	5
Olympos'un Roma ve Bizans Dönemi Kent Dokusu	9
<i>B. Yelda Olcay Uçkan – Ö. Emre Öncü – Seçkin Evcim</i>	
Olympos Hellenistik ve Roma Dönemi Mimari Araştırmaları: Köprü, Köprü Caddesi ve Kent Surları.....	31
<i>Ö. Emre Öncü</i>	
Olympos Kenti Episkopeion Yapı Topluluğu	49
<i>Gökçen Kurtuluş Öztaşkın</i>	
Olympos Bizans Dönemi Sütun Başlıkları ve Kaideleri	79
<i>Gökçen Kurtuluş Öztaşkın – Sinan Sertel</i>	
Olympos Bizans Dönemi Delikli Levhaları	117
<i>Seçkin Evcim – Mehmet Cihangir Uzun</i>	
Olympos'taki Bizans Dönemi'ne Ait Duvar Resimleri	145
<i>Nilay Çorağan</i>	
Olympos Kazısı Madeni Buluntular	167
<i>Zeliha Demirel Gökalp – Mehmet Cihangir Uzun – Berna Yıldırım</i>	
Olympos Kazısı Cam Buluntuları	195
<i>B. Yelda Olcay Uçkan</i>	
Olympos Kazısı Seramik Buluntuları.....	209
<i>Muradiye Öztaşkın</i>	
Yazıtların Işığında Olympos (Likya)	225
<i>Hüseyin Sami Öztürk</i>	

Olympos Koruma Çalışmaları	235
<i>Erkan Uçkan</i>	
Olympos'un Biyoçeşitliliği Üzerine Bir Araştırma	249
<i>Fatma Akdeniz – Aziz Aslan – Harun Böcük – Özge Tufan Çetin – Nesil Ertorun</i>	
<i>Hacer Sert – Ayşen Özdemir Türk – Güray Uyar</i>	
Kısaltmalar ve Kaynakça	267
Olympos Projesi Kaynakçası	287
Ek 1: Olympos Kent Planı	

ÖNSÖZ

Bu kitapta, 2000 ve 2014 yılları arasında gerçekleştirilen çalışmalara dair ilk sonuçların bilim dünyasıyla paylaşılması hedeflenmiştir. Bununla birlikte alana yönelik yapılan çalışma programına bağlı olarak elde edilen bulgular hem kültürel hem de tarihsel değer açısından değerlendirilerek her biri farklı bir makale şeklinde sunulmuştur. Buradaki öncelikli amaç, Olympos'u kent bütününde ele alırken gerek mimari gerekse kazı bulgusu olan mimari plastik, resim, yazıt ve küçük buluntuların değerlendirilmesi ve sonuçların paylaşılmasıdır. Başlangıçtan itibaren alana olan bütüncül yaklaşımımız gereği arkeolojik değerlendirmelere, kentin yer aldığı doğal çevrenin tanımlanması da eklenmiştir. Yapılan tüm çalışmaların, Olympos'un günümüzde sahip olduğu unsurlarla nasıl bir birliklik oluşturması gerektiği konusu da ayrıca aktarılmıştır. Antik kentlerin arkeolojik çalışmaların yanı sıra tarih, kültür ve çevre bütününde değerlendirilmesi gerektiği vurgusunun yapılması özellikle amaçlanmıştır. Olympos Kazısı ile ilgili yapılan yayınlar ise kitabın sonunda ayrı bir kaynakça olarak paylaşılmıştır. Bu kaynakçada Olympos ile ilgili, kazı ekibinin günümüze kadar gerçekleştirdiği kitap, makale, bildiri ve tezler yer almaktadır.

Arkeolojik kazıların alan çalışmaları ve bilimsel değerlendirmesi sabır, özveri ve sürekli araştırma ile ilerleyen bir süreçtir. Olympos'ta ilk çalışmaları başlatan dönemin Antalya Arkeoloji Müzesi Müdürü Kayhan Dörtlük'e, alan çalışmalarını yürüten Orhan Atvur ve Akan Atıla'ya öncelikle teşekkürü borç bilirim. Çalışmalarımızın başlangıcında yanımızda yer alan ancak ne yazık ki bugün aramızda olmayan merhum Sabri Aydal, Musa Seyirci, Metin Pehlivaner, Mehmet Karataş ve Mehmet Akkaya'yı rahmetle anmak isterim. Ruhları şad olsun. Olympos çalışmalarına başlamamızdaki katkısı için hocamız Prof. Dr. Ebru Parman'a; başlangıçtan itibaren Olympos kazısına emek veren tüm meslektaşlarıma ve öğrencilerime içtenlikle teşekkür ederim. Özellikle alanın tanımlanması aşamasında topografik çalışmalarda yoğun emek veren Ahmet Nadir Topograf'a teşekkürü borç bilirim. Bu kitapta yer alan bölümlerin büyük kısmının öğrencilerim ve genç meslektaşlarım tarafından kaleme alınmış olması büyük bir gurur kaynağıdır. Tüm yazarlara şahsen teşekkür ederken hem arazi çalışmalarında hem de sonrasında onları destekleyen ailelerine de şükranlarımı sunarım.

Çalışmaların sürdürülmesinde önemli unsurlardan biri de şüphesiz maddi destektir. Öncelikle çalışma iznini veren ve ödenek sağlayan Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'ne; başlangıçtan itibaren desteğini esirgemeyen ve bir üyesi olmaktan her zaman gurur duyduğum Anadolu Üniversitesi Proje Birimi'ne¹; her yıl düzenli olarak kazıya ve tez projelerine verdiği destek için Suna & İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Merkezi'ne; çalışmalarımıza maddi ve aynı destek sağlayan Kumluca Belediyesi'ne, Tantur, TUI Türkiye, ICF Airports, Nazar, Başak Kiremit, KYK Yapı Kimyasalları, Güven Şirketler Grubu, Mikrop Ajans ve BP Türkiye'ye teşekkürü borç bilirim.

¹ Olympos'ta yapılan çalışmalar, Anadolu Üniversitesi Proje Birimi tarafından 1106E109 no'lu "Olympos Antik Kenti Kazısı" ve 1206E093 no'lu "Olympos Antik Kenti'ni özgün haline göre üç boyutlu canlandırma Projesi" başlıklı projelerle desteklenmiştir.

Olympos'a inanan ve paydaş olarak her zaman yanımızda olan Dr. Yusuf Örnek'e, Bülent Baykal'a, A. Nazan Topograf'a ve Demet Ceylan'a içten teşekkürlerimi sunarım. Çalışmalarımızda yerel unsurları harekete geçirme ve farkındalık yaratma konusunda yol gösteren, varlığı ile bize güç veren sevgili hocamız Prof. Dr. Metin Sözen'e teşekkürü borç bilirim. Başından itibaren her zaman yanımızda hissettiğimiz Halil Karataş'a ve dönemin Kumluca Kaymakamı Salih Işık'a bize olan inançları için teşekkür ederim. Farklı bir bakış açısıyla alana yaklaşmamızı sağlayan Şehir Plancısı Tufan Mut'a; zorlu koşullarda özveriyle çalışan işçilerimize ve tüm Yazırlılar'a şükranlarımı sunarım.

Bu kitabın Likya Bölgesi araştırmalarına katkı getirmesini dilerim.

Prof. Dr. B. Yelda OLCA YUÇKAN

PREFACE

Ongoing excavations at Olympos have been complemented with restoration and conservation work in the recent years. This book presents the work undertaken between the years 2000 - 2014 and its initial results. Evidence obtained from the field work was assessed with regards to both cultural and historic value and presented in separate articles. Besides handling the city as a whole, priority was given to presenting the architecture uncovered as well as the small finds such as architectural sculpture, wall painting, inscriptions and others. According to our holistic approach to the site, the definition of the natural environment has been also incorporated. Also specifically debated is how Olympos should form a unity with all her present assets. In addition to the archaeological work, further underlined is the necessity to assess the unity of ancient cities with their histories, culture and environment. Publications on the Olympos excavations are given as a separate bibliography at the end of the book and include books, articles, papers and theses produced by the team members.

The fieldwork and scientific assessment phases of archaeological excavations require patience, self-sacrifice and continuous research. I would like to express my gratitude especially to Mr. Kayhan Dörtlük, then director of the Antalya Museum, who initiated the first work at Olympos and to Orhan Atvur and Akan Atila, who carried out the fieldwork. Thanks are also due to the late Sabri Aydal, Musa Seyirci, Metin Pehlivaner, Mehmet Karataş and Mehmet Akkaya, who departed from this world, having started with us. May they rest in peace. I would like to sincerely thank Prof. Dr. Ebru Parman for her part in starting our work at Olympos as well as all my colleagues and students who have taken part in the excavations since the beginning. Thanks are due particularly to Ahmet Nadir Topograf for the topographic studies in the definition of the site. It is a great source of pride for me that most of the chapters in this book have been written by my students and young colleagues. I would like to thank all the authors one by one and also express my gratitude to their families for the continuous support they have shown during and after the fieldwork.

One of the main inputs for the continuation of the work is certainly the financial support. I am greatly indebted to the Ministry of Culture and Tourism General Directorate of Cultural Heritage and Museums for the permits and financing; to the Project Unit of Anadolu University, whose proud member I have always been, for the support since the very beginning; to Suna & İnan Kırac Research Institute on Mediterranean Civilizations for their regular annual support to the excavation and support to the thesis projects; and to Kumluca Municipality, Tantar, TUI Turkey, ICF Airports, Nazar, Başak Kiremit, KYK Construction Chemicals, Güven Group of Companies, Mikrop Ajans, and BP Turkey for their financial or in kind support.

Further thanks go to Dr. Yusuf Örnek, Bülent Baykal, A. Nazan Topograf and Demet Ceylan who have put their faith in Olympos and been by our side all the time; to Prof. Dr. Metin Sözen, our dear teacher, who has guided us to instigate the local elements and build awareness and has empowered

us with his presence; to Halil Karataş and the District Governor of Kumluca then Salih Işık for supporting and believing in us; to Tufan Mut, urban planner, for guiding us to a different approach to the site; to all our workers for their self-sacrificing work, and to all the people of Yazır.

It is my wish that this book contributes to the ongoing studies on Lycia.

Prof. Dr. B. Yelda OLCA YUÇKAN

OLYMPOS BİZANS DÖNEMİ SÜTUN BAŞLIKLARI VE KAİDELERİ

Gökçen Kurtuluş ÖZTAŞKIN – Sinan SERTEL*

Bu çalışmada Olympos kentinde yürütülen kazı ve yüzey araştırmalarında tespit edilen sütun başlıkları ve sütun kaidelerinin tanıtılması ve değerlendirmesi amaçlanmaktadır. Yapılan çalışmalar esnasında bulunan yirmi altı sütun başlığı ve otuz beş sütun kaidesi kataloglanmıştır. Sütun başlıkları arasında on iki Ion-impot (Kat. No: 1 – 12), on iki Korinth (Kat. No: 13 – 24), bir kompozit (Kat. No: 25) ve bir Ion (Kat. No: 26) tipte sütun başlığı bulunmaktadır. Sütun kaideleri arasında dokuz Attika A (Kat. No: 27 – 35), on dokuz Attika B (Kat. No: 36 – 54), altı Attika C (Kat. No: 55 – 60) ve bir postamentli kaide (Kat. No: 61) yer alır. Kataloğa alınan bu eserlerin yanı sıra kazı evi deposunda yer alan ve arazide dağınık halde görülen başka parçalar da bulunmaktadır. Ancak bunlar, tanıtılan örnekler ile paralel özellikler göstermeleri ve kırık durumda ele geçen küçük parçalar olmaları sebebiyle kataloğa alınmamıştır.

Katalogda tanıtılan parçalar, kazı ve temizlik çalışmalarının yapıldığı Episkopeion Kompleksi, Nekropol Kilisesi (Yarım Bazilika), Mozaikli Yapı ve S11-V sektöründe yer alan transeptli bazilikada ele geçmiştir. Kazı çalışmalarının ilerleyişine paralel olarak, sütun başlığı ve kaidelerinin en yoğun tespit edildiği alan Episkopeion Kompleksi'dir. 2009 ve 2012 yılları arasındaki kazılarda¹ kompleksi oluşturan yapılardan kilise, vaftizhane, peristyl ve tricliniuma ait yirmi beş sütun başlığı ve yirmi yedi sütun kaidesi ele geçmiştir. S5-IX sektöründe yer alan ve Nekropol Kilisesi² (Yarım Bazilika) olarak da anılan kilisede 2007 yılında yapılan kazılarda³ in situ konumda dört sütun kaidesi bulunmuştur. S8-VII sektöründe yer alan Mozaikli Yapı'da 1991-1992 yıllarında gerçekleştirilen kurtarma kazılarında⁴ ele geçen iki sütun kaidesi kazı evi deposuna getirilmiştir. Modern yapılaşmanın da görüldüğü S11-V sektöründe yer alan transeptli bazilikada, 2010 yılında bir Korinth başlık ve postamentli sütun kaidesi yüzeyde tespit edilmiş ve kazı evi deposuna taşınmıştır. Kataloğa alınan sütun kaidelerinden

* Yrd. Doç. Dr. Gökçen Kurtuluş Öztaşkın, Pamukkale Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü.
Sinan Sertel, Sanat Tarihi Doktora öğrencisi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

¹ Yapılan kazı çalışmaları için bk.: Olcay Uçkan 2010, 66-72.; Olcay Uçkan v.d. 2011, 80-97; Olcay Uçkan 2011a, 76-81; Olcay Uçkan 2012a, 78-81.

² Günümüze sadece kuzey nef ve kuzey ek mekânı ulaşan yapı Yarım Bazilika olarak adlandırılmıştır, Gökçalp – Yıldırım 2010, 367-387; Kilisenin kentin mezarlık alanına yakınlığı sebebiyle Nekropol Kilisesi olduğu düşünülür, Mergen 2011, 325.

³ Yapılan kazı çalışmaları için Olcay Uçkan 2008a, 52-57; Olcay Uçkan v.d. 2009, 373-386.

⁴ Yapılan kazı çalışmaları için Atvur 1999, 13-31.

bir tanesi ise Episkopeion'un doğusundaki alanda (S7-VII), dere ıslahına yönelik olarak 2008 yılında yapılan temizlik ve düzenleme çalışmaları esnasında ele geçmiştir⁵ (Tab. 1).

Katalogda tanıtılan eserlerin yanı sıra kazı evi deposundaki ve arazideki parçalar dahil olmak üzere, Episkopeion çalışmalarında bulunan Ion-impot başlıklardan sadece bir tanesi (Kat. No: 3) Piskoposluk Kilisesi'nde, diğer tüm örnekler vaftizhanede tespit edilmiştir. Korinth başlıkların ise sadece bir tanesi (Kat. No: 15) vaftizhanede, diğerleri Piskoposluk Kilisesi'nde bulunmuştur. Yerel halkın yakın zamana kadar kilisenin geniş naosunu bahçe olarak kullanarak küçük çaplı tarım faaliyeti yürüttükleri bilinmektedir. Alınan sözel bilgiye göre; bu faaliyet esnasında, kilise içindeki bazı taşlar transept kollarına ve vaftizhaneye atılarak toprak tesviyesi yapılmıştır. Atılan taşlar arasında profilli eserlerin ve sütun parçalarının da bulunduğu Yazır köylüleri tarafından ifade edilmektedir.

Ion-impot sütun başlıklarında Ion bölümü dar, impot geniş tutulmuştur. Ortalama bir değer olarak Ion bölümlerinin, impottan 3/5 oranında alçak tutulduğu gözlenmektedir. Başlıklarda, düz bir profille genişleyerek yükselen impot bölümleri en üstte dik açılı bir profille sonlanır. Bezemesiz bırakılmış impostun bir dar yüzünde kabartma Latin haçı bulunur. Ion bölümünde volütlerin impot içerisinden başlayacak şekilde işlenmesi sebebiyle dikey yönde volüt çapı tam değildir. Volütlerin dış kenarları impot genişliğinden dışa taşkın tutulmamıştır. Impot ve Ion bölümlerini ayıran ince profil, ekhinus yüzleri üstünde aşağıya doğru hafifçe sarkar. Üstte bu profille sınırlanan ekhinus yüzleri altta doğru daralır. Tamamında alt yüzde sütuna oturan dairesel bölüm ortalama 1 cm. derinliğinde kademeli yapılmıştır.

Ion-impot sütun başlıklarının bilinen en erken tarihli örneği Yunanistan-Skripou'da M.S. 400 yılı öncesine ait olduğu düşünülen başlıktır. Mısır-İskenderiye Müzesi'nde M.S. 5. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlenen iki örnek yer alır. Yunanistan'da Khalkis, Daphnousion ve Delphi'de M.S. 5. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen örnekler tespit edilmiştir. Bu örneklerin tamamında volütlerin oldukça geniş işlendikleri göze çarpar. İstanbul için bilinen en erken tarihli örnek M.S. 5. yüzyıl ortasına tarihlenen Studios Manastır Kilisesi'nde yer alır. İstanbul örnekleri genellikle M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı ve M.S. 6. yüzyıla tarihlenmektedir⁶. Ion-impot başlıklar M.S. 6. yüzyılda; özellikle imparator Iustinianus'un imar faaliyetlerine bağlı olarak⁷; İstanbul'un yanı sıra Balkanlar, Yunanistan, İtalya ve tüm Akdeniz çevresine yayılmıştır⁸.

Geniş bir yayılım alanına sahip Ion-impot tip başlıklar, bezeme repertuarları açısından belirli bir tipolojiye alınamayacak kadar çeşitlilik gösterir. Bu sebeple başlıkların sınıflandırılması form özelliklerine dayalı olarak yapılmıştır. T. Zollt tarafından yapılan tipolojiye göre⁹, volüt biçimlenişi açısından dört ve impot profil biçimine göre bir olmak üzere toplam beş ana gruba ayrılmışlardır. Olympos başlıkları, volütlerin dış kenarları impot genişliğinden dar tutulmalarıyla Grup 2'ye (kapalı ana hatta sahip) dahil olur. Olympos başlıklarının impotlarında haç motifi dışında bezeme görülmez. Bezeme özellikleriyle Grup 2 içinde en sade tasarıma sahip bu başlıklar Ion ve impotu ayıran ince profile göre alt tiplere ayrılır¹⁰. Buna göre Olympos başlıkları Ion ve impotu ayıran profilin ekhinus üzerinde hafifçe sarkık olmasıyla Grup 2'nin ikinci alt tipine dahil edilebilir.

⁵ Yapılan çalışmalar için Olcay Uçkan 2009, 55-60; Olcay Uçkan v.d. 2010, 231-246.

⁶ Yegül 1974, 267-268 Fig. 16-21.

⁷ Betsch 1977, 239-243.

⁸ Değişik bezeme ve form özellikleri gösteren örnekler için Kautzsch 1936, 165-182 Taf. 33-36.

⁹ Zollt 1994, 275.

¹⁰ Zollt 1994, 313-315.

Form ve bezeme özellikleri birlikte ele alındığında; Olympos Ion-impot başlıklarının benzerleri arasında gösterilebilecek başlıklar için İstanbul Topkapı Sarayı ve Arkeoloji Müzesi örneklerinde M.S. 6. yüzyılın ilk yarısı, Saraçhane'de M.S. 6. yüzyılın ikinci yarısı, Ayasofya Müzesi'nde M.S. 6. yüzyıl önerisi getirilmiştir¹¹. Mudanya¹², Ephesos Artemis Tapınağı¹³ ve Miletos¹⁴ örnekleri M.S. 6. yüzyıla tarihlenir. Uşak Müzesi'nde iki¹⁵ ve Kourion Piskoposluk Kilisesi'ne¹⁶ ait bir örnekle, ekhinus bezemeleri farklı olsa da, genel profil biçimi ile benzerlik kurulabilir. Parçalar M.S. 6. yüzyıla tarihlenmektedir. Karya Bölgesi'nde Bodrum-Gölköy'de tespit edilen ve Bodrum Arkeoloji Müzesi'nde yer alan¹⁷ ve Kedrai (Sedir Adası) Büyük Bazilika'ya¹⁸ ait başlıklar benzer özellikler gösterir. Likya Bölgesi'nde benzerlik kurulabilecek Ion-impot başlıklar M.S. 6. yüzyıla tarihlendirilen Karazorza¹⁹ (Karacaören Ada) ve Gemiler Adası'nda²⁰ tespit edilmiştir.

Olympos başlıklarında ekhinus ve polster yüzlerinde görülen etli, derin kanallı ve sivri uçlu yaprak işlenişi M.S. 5-6. yüzyıllara tarihlenen karşılaştırma örnekleriyle paraleldir. Kat. No: 2'nin ekhinusundaki sarmaşık yaprağıyla sonlanan kıvrım dal motifinin benzerine sütun başlıklarında rastlanmıştır. Aynı yüzyıllara tarihlenen levhalarda ise sıklıkla kullanılmıştır²¹. Karabük/Eskipazar'ın Haslı köyünde tespit edilmiş, M.S. 6. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenen bir Ion-impot başlığın impot dar yüzünde sarmaşık yaprakları görülmektedir²². Ancak başlığın yüzeysel işçiliği Olympos örneklerinden farklılık gösterir.

Piskoposluk Kilisesi'ne ait Korinth sütun başlıklarından tüm bir örnek ele geçmemiştir. Ancak başlıkların alt (Kat. No: 15-16-18-19) ve üst yaralarına (Kat. No: 13-14-17-20-21) ait farklı parçaların bulunması, genel bir tanım yapmayı olanaklı kılar.

Başlıkların gövdeleri altta ve üstte dörder yapraklar oluşan iki sıra akanthus çelengi ile çevrelenmiştir. Etli işlenerek geniş bir yüzeye yayılan akanthuslar kalın damarlı, derin kanallı ve sivri yapraklıdır. Akanthusu oluşturan her yaprak lobu birbirine dokunacak şekilde işlenmiş ve böylece yaprak gözleri kapalı bir form almıştır. Alt sıra akanthuslarında tepe yaprakları dışa taşkın ve kavisli olarak kalathostan ayrılır. Alttaki çelenkte akanthusların yan yaprakları birbirlerine dokunacak şekilde işlenmiş ve böylece aralarda üst üste üç köprü ortaya çıkmıştır. Köprülerin oluşturduğu kapalı gözler altta beş, üstte dört iç bükey kenarlı formlar oluşturur. Üstteki çelenge ait akanthuslar alt sıradakilerin aralarından başlamaktadır. Üst sıradaki yapraklar alttakilere göre daha yüzeysel işlenmiştir. Tepe yaprakları köşelerde yer alan volütler ile bütünleşir. Basitçe işlenmiş volütler tek kıvrımlıdır. Üst sırada yaprakların yayılım alanını belirleyen ve köşelerde volütleri oluşturan profil, kalathos yüzeyinde U biçimli kıvrım çizerek ilerler. Kalathosta basit yaprak motifleri yer alır. Abakus yatay düzlemde

¹¹ Zollt 1994, 33 No. 56 - Taf. 15; 35 No. 63 - Taf. 16; 39 No. 75 - Taf. 19; 44 No. 93 ve 94 - Taf. 22.

¹² Ötügen 1996, 204 Kat. No: M32b Taf. 38-5.

¹³ Russo 2001, 266 Fig. 3-4.

¹⁴ Niewöhner 2007a, 11 Abb. 10.

¹⁵ Parman 2002a, 196 Kat. No: U51a ve U51b, Lev. 128.

¹⁶ House – Megaw 2007, 191 Kat. No: C36 Pl. 5/3m-n.

¹⁷ Ruggieri 2005, 142, III/41, III/42, III/43.

¹⁸ Diler – Özyurt 2012, 458 Fig. 4d.

¹⁹ Foss 1994, Fig. 18.

²⁰ Asano 2010, 152-164.

²¹ Ötügen 1996, 88 Kat. No: BM10c Taf. 10-3, 103 Kat. No: M38 - Taf. 10-4; Barsanti 2004, 288 Res. 50a-s, 290 Res. 60, 293 Res. 84a, 84b; Koch 2007, 371 Lev. 15-1; Tarsus'ta bir baluster üzerinde de sarmaşık yapraklı kıvrım dallar yer alır. Yalçın 2004, 57 Fig. 1; Ayrıca İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nde sergilenen beş Erken Bizans Dönemi lahdi üzerinde de aynı motif görülür.

²² Cumalı 2011, 264 Kat. No: 184.

ortasından geçen geniş bir yiv ile ikiye ayrılmıştır. Bu yiv, yarım daire biçiminde basit bir çıkıntı şeklindeki abakus çiçeğini de ikiye bölmüştür.

S11-V sektöründe yer alan transeptli bazilikada tespit edilen Korinth başlık (Kat. No: 22) Piskoposluk Kilisesi örneklerinden farklı özelliklere sahiptir. Derin kanallı ve ince yapraklı akanthuslar; gövdeden dışa taşkın işlenmiş, daha dar ve yüksek düzenlenmiştir. Akanthusu oluşturan daha keskin hatlara sahip yaprak loblarında kapalı gözler oluşmaz. Başlık sekizer yapraktan oluşan iki sıra akanthus çelengi çevrelenir. Altteki çelenkte akanthusların yan yaprakları birbirlerine dokunacak şekilde işlenmiş ve böylece aralarda üst üste üç köprü ortaya çıkmıştır. Üst sıradakiler ise ayrı düzenlenmiştir. Kaulislerin bulunması gereken alanlarda ise kısa yapraklar yer alır. Volüt ve helikslerden uzanan profiller bu kısa yaprakların üstünde V biçimi oluşturacak şekilde kesişir. Heliksler sırt sırta vermiş şekilde işlenmiştir. Abakus çiçeği, ortalarına doğru profil kazanan yaprak dizileriyle oluşturulmuştur.

Episkopeion'da yürütülen kazı çalışmalarında peristylde ele geçen iki başlık tamamlanmamış örneklerdir (Kat. No: 23-24). Başlıklar Korinth ve kompozit örneklerde olduğu gibi, köşelerde dışa taşkın eksenlerde geri çekilmiş abakusa sahiptir. Abakus eksenlerinde yumru biçimli çıkıntılar görülür. Kalathos bölümü abakus eksenlerine doğru genişlemektedir. Kalathosun üst bölümünün Ion tarzda bir işçiliğe uygun yüzey sağlamaması sebebiyle, bu başlıklar akanthus yaprakları işlenmemiş Korinth başlıklar olarak ele alınabilir.

En erken tarihli Korinth tipte sütun başlığı olarak, M.Ö. 5. yüzyıla tarihlenen Bassae Apollon Tapınağı'na ait başlık kabul edilir. Korinth Düzen ise Roma İmparatorluk Dönemi ile beraber tercih edilmiş ve kısa sürede en sevilen tür haline gelmiştir²³. Bu sebeple geniş bir yayılım alanında görülen Korinth başlıklar tercih edildikleri uzun dönem boyunca stil özellikleri değişime uğrasa da, Erken Bizans Dönemi'nde de en çok karşılaşılan başlık tipini oluşturur.

M.S. 3. yüzyılın ikinci yarısından itibaren izlenen stil değişikliği temelde akanthus yapraklarının işlenişinde gözlenir. Akanthusların yan yaprakları birbirlerine dokunacak şekilde işlenmesi ve böylece aralarda köprüler oluşturulması bu dönemin yeniliğidir. Ancak yine de yaprakların yüksek oluşu, dışa taşkın verilmesi ve derin kanallı işleniş Roma Dönemi geleneğine yakınlık gösterir. M.S. 4. yüzyılda yaprak işleniş giderek daha yüzeysel bir görünüm kazansa da plastik etki kaybolmaz. Yaprak uçları daha kıvrımlı işlenir. Kaulisler önceleri basit yaprak demetleri biçimine dönüşür ve yüzyılın ikinci yarısında ortadan kaybolur. Volütler kalathostan başlayan bir görünümde verilir. M.S. 5. yüzyıl başlarında İstanbul başlıklarında iç heliksler ortadan kalkar. M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısında akanthus yaprakları daha yoğun ve kalabalık bir kompozisyona sahiptir. Volütlerden gelen profiller kalathos yüzeyinde V ya da U biçimli bir profille birleşir²⁴.

Piskoposluk Kilisesi'ne ait Korinth başlıklar; kalathos üst yüzeyinde volütleri birleştiren ve üst sıra akanthus yapraklarının köşelere doğru yayılım sınırını belirleyen kavisli profilin şekline göre; R. Kautzsch tarafından tipolojide "lir biçimli" başlıklar olarak tanımlanır²⁵. T. Zollt ise "büyük dişli akanthus yapraklı" başlıkların alt tiplerinden "tek çelenkli, yüksek köşe yapraklı ve dış volütlü" başlıklar arasında değerlendirir²⁶.

²³ Başaran 1997, 5.

²⁴ M.S. 3-4. yüzyıl başlıkları için Başaran 1997, 20-22; M.S. 4-5. yüzyıl başlıkları için bk. Betsch 1977, 183-203; Erken Bizans Dönemi İstanbul Korinth başlıkları için Zollt 1994, 110-200.

²⁵ Kautzsch 1936, 59-60.

²⁶ Zollt 1994, 176.

İstanbul hipodrom buluntuları arasındaki bir örnek Olympos Piskoposluk Kilisesi başlıkları ile yakın benzerlik gösterir²⁷. Venedik San Marko Kilisesi'nde²⁸, İstanbul Arkeoloji Müzeleri bahçesinde²⁹, Saraçhane'de³⁰, Didyma'da³¹, Miletos'ta³², İznik Arkeoloji Müzesi bahçesinde³³ ve Silifke Müzesi'nde³⁴ benzer özelliklere sahip başlıklar bulunur. Likya Bölgesi'nde benzer başlıklar Erken Bizans Dönemi'nde değerlendirilen Dolikhiste Tersane koyundaki kilisede³⁵ ve Ksanthos Doğu Bazilikası'nda³⁶ tespit edilmiştir. Tüm başlıklar M.S. 5. yüzyılın ikinci ve 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilir.

S11-V sektöründe yer alan transeptli bazilikada tespit edilen Korinth başlığa benzer bir örnek Hırvatistan-Salona'da tespit edilmiştir. Salona Tip 2 (kaulisi olmayan, kılıf yapraklı) altında ele alınan başlık M.S. 4. yüzyıl ortasına tarihlenir³⁷. Her iki başlıkta da volüt ve helikslerden uzanan profiller, kaulis olmadan kısa yapraklar üzerinde V biçimi oluşturacak şekilde keşişir. Ancak heliks sarmalları karşılıklı düzenlenmiştir. Helikslerin sırt sırta vermiş şekilde düzenlendiği benzer bir örneğe rastlanmamıştır.

Başlık üzerinde kırmızı renkte boya izleri görülmektedir. Alahan Batı Kilise'deki Korinth sütun başlıklarındaki kırmızı boyalar da korunmuştur³⁸. Olympos'ta Piskoposluk Kilisesi ve vaftizhanede bulunan silmeler³⁹ üzerinde, Likya Bölgesi'nde Arykanda Büyük Bazilika'daki levhalarda⁴⁰ ve Doğu Asarcık'taki kiliseye ait levha üstünde⁴¹ de aynı tonda kırmızı boya izleri tespit edilmiştir.

Kompozit tipteki tek sütun başlığı (Kat. No: 25) Episkopeion içindeki peristylde bulunmuştur. Kireç taşından yapılmış başlığın akanthus yaprakları deforme olmuştur. Ancak yaprakların düz hatlara sahip sivri biçimli işlendikleri anlaşılır. Yüksek düzenlenmiş yapraklar dışa taşkın işlenmiştir. Yan yaprakların kanalları derin oyularak ajur etkisi oluşmuştur. Akanthusların yan yaprakları birbirlerine dokunacak şekilde işlenmiş ve böylece aralarda üst üste üç köprü ortaya çıkmıştır. Yaprakların düz hatları sahip oluşu, köprüler sayesinde oluşan kapalı gözlerin dörtgen ve beşgen-yıldız formu kazanmasına sebep olur. Kalathos bezemesiz bırakılmıştır. Ekhinusta kılıflarından derin kanallarla ayrılan üç yumurta, birbirlerinden dikey hatlar ile ayrılmıştır. Üç kalın yapraklı köşe palmetleri yumurtaların bir bölümünü örtmektedir. Köşelerde volütlerin arasındaki alanda dikey spiral sarma motifi akanthus yaprağına kadar uzanır.

Kompozit başlığın tüm özellikleriyle benzer bir örneği saptanmamıştır. Ionik bölümün düzenlenmesi M.S. 3. yüzyıl başlıklarına yaklaşıyor. Ancak oldukça iri yapılmış volütlere göre basık bir kalathosa sahip olması ve akanthus yapraklarının iççiliği başlığın M.S. 4. yüzyıla ait olduğunu gösterir⁴².

²⁷ Kautsch 1936, 60 No: 195 Taf. 14.

²⁸ Deichmann 1981, 67-68 No. 263, 366 Taf. 14.

²⁹ Zollt 1994, 176 No: 489 Taf. 41, 189 No: 535 Taf. 42.

³⁰ Zollt 1994, 176 No: 490 Taf. 41; Harrison 1986, 129 Kat. No: M7833 Res. 136.

³¹ Peschlow 1975b, 213-214 Kat. No: 1-3 Taf. 38.

³² Feld 1975a, 198 Taf. 33b.

³³ Barsanti 2004, 273 Res. 24.

³⁴ Aydın 2013, 208-210 Kat. No: 200-205.

³⁵ Foss 1994, Fig. 37; Kilisenin mimarisi için ayrıca bk.: Peschlow 2001, 197-208.

³⁶ Sodini 1980, 129 Kat. No: 4342-4343 Taf. XXXVe-f.

³⁷ Kautsch 1936, 8 No: 7 Taf. 1, 9 No: 13 Taf. 2.

³⁸ Elton v.d. 2007, 60 Res. 13.

³⁹ Öztaşkın 2013, 163 Şek. 9.

⁴⁰ Tekinalp 2006, 794 Res. 10.

⁴¹ İşler 2009, 150 Kat. No: 37.

⁴² M.S. 3-4. yüzyıl kompozit başlıklarının genel gelişimleri için Başaran 1999, 31-44.

Ion tipteki tek sütun başlığı Episkopeion peristylinde ele geçmiştir⁴³ (Kat. No: 26). Volütler oldukça geniş işlenmiştir. Başlığın ekhinus genişliği ve volüt çapları eşittir. Ekhinuslarda kılıfından geniş kanallarla ayrılan tekli yumurta motifi, polster yüzlerinde ise kazıma olarak işlenmiş stilize bitkisel motifler yer alır. Motifler yüzeysel bir işçilik gösterir.

Ion başlıklar Erken Bizans Dönemi mimarisinde kullanılan sütun başlıkları arasında en az rastlanılan tipi oluşturur⁴⁴. M.S. 4. yüzyıl ve sonrasına tarihlenen az sayıda örnek için belirli bir sınıflandırma yapılamamıştır. Demre’de iki⁴⁵, Alakilise’deki iki⁴⁶ ve Andriake A Kilisesi’nde⁴⁷ kırık köşe parçası tespit edilmiş örnekler, M.S. 5-6. yüzyıllarda Likya Bölgesi’nde az sayıda da olsa Ion tipin kullanıldığını göstermeleri açısından önemlidir. Pisidyä Bölgesi’nde dört örnek M.S. 4. yüzyıl sonu ve 5. yüzyıl başına tarihlenir⁴⁸. Ancak bu başlıkların stil özellikleri Olympos’taki başlıktan oldukça farklıdır. Topkapı çevresindeki araştırmalarda bulunan iki başlık M.S. 5-6. yüzyıl içinde değerlendirilir. Bu örneklerden Gülhane Askeri Hastane’sinde tespit edilen Ion başlık ayrıntısız işçiliği ile Kat. No: 26’ya paralel özelliklere sahiptir⁴⁹.

Olympos Ion başlığıyla paralellik kurulabilecek örnekler Ion-impot tipte başlıklarda rastlanır. Ion-impot başlıklarda volütlerin oldukça geniş işlenmesiyle Yunanistan’da Khalkis, Daphnousion ve Delphi’de M.S. 5. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen örneklerde karşılaşılır⁵⁰. Ekhinus ile benzerlik taşıyan Ion-impot başlıklar İznik Ayasofyası’nda⁵¹ tespit edilmiştir.

Olympos kentinde tespit edilen sütun başlıklarından Ion-impot tipteki başlıkların tamamı mermerden, Korinth başlıklardan bir tanesi mermer (Kat. No: 15), diğer Korinth başlıklar ve kompozit başlık ise kireç taşıdan üretilmiştir. Likya Bölgesi’nin jeolojik yapısına bağlı olarak, kilise iç dekorasyonlarında genellikle yerel malzeme olan kireç taşı kullanılmıştır. Ender olarak görülen mermer, ya antik yerleşimlerden alınıp ikinci kez kullanılmış ya da başka bölgelerden ithal edilmiştir⁵². Mermer ithalatında yakın konumları sebebiyle Karya ve Frigya bölgelerindeki merkezlerin tercih edildiği düşünülebilir⁵³. Tüm Akdeniz çevresinde ithal edildiği bilinen Prokennesos (Marmara Adası) mermer ürünlerin de bölgeye ulaştığı bilinir. Sütun başlıkları arasında, yukarıda karşılaştırma örnekleri arasında sayılan Ion-impot başlıklar ve Ksanthos Doğu Bazilika’sındaki Korinth başlıklar Prokennesos üretimidir. Bunların yanı sıra Prokennesos üretimi Korinth tipte (V biçimli) bir örnek Demre Aziz Nikolaos Kilise’sinde tespit edilmiştir⁵⁴. Lir ve V biçimli olarak tanımlanan Korinth başlıklar M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı ve 6. yüzyılın ilk yarısında, Prokennesos üretiminin önemli ve yaygın ürünleri arasında yer alır⁵⁵.

⁴³ Episkopeion çalışmalarında peristyl ve vaftizhane vestibulumunda birer tane daha Ion tipte sütun başlığı ele geçmiştir. Ancak stil özellikleriyle M.S. 3. yüzyıl ya da daha erken bir döneme ait olmaları gerektiği düşünülen başlıklar burada tanıtılmamıştır.

⁴⁴ Temple 2001b, 239-240.

⁴⁵ Ötügen 1998, 485 Res. 5; Temple 2001a, 255-25.

⁴⁶ Harrison 1972, 188 Fig. 4-5.

⁴⁷ Tekinalp 2000, 75 Kat. No: 8 Lev. 97C.

⁴⁸ Alp 2006, 46-47, 221-222 Kat. No: 36-39 Lev. 25-26.

⁴⁹ Tezcan 1989, 322 Res. 166-446.

⁵⁰ Yegül 1974, 267-268 Fig. 16, 19-20.

⁵¹ Ötügen 1996, 202 Kat. No: İz 37 Taf. 37-5.

⁵² Doğan 2006, 210.

⁵³ Bizans Dönemi’nde Anadolu mermer ocakları için Waelkens – De Paepe – Moens 1986, 113-126; Sodini 2002, 130-132.

⁵⁴ Feld 1975b, 366 - Kat. No: 21 Taf: 117D.

⁵⁵ Betsch 1977, 217-221.

Likya'da başkentten gelen ustaların çalıştığı gezici işliklerin yapıların taş bezemeleri ve liturjik eşyalarını yaptıkları bilinir. Sionlu Nikolaos'un vitasında M.S. 6. yüzyılda Arneae'de gezici bir işlikten söz edilmektedir⁵⁶. Olympos Piskoposluk Kilisesi'ndeki tek mermer örnek olan Korinth başlık ve diğer kireç taşı başlıkların üzerinde görülen akanthus yaprak işçilikleri paralellik gösterir. Bu durum başkent beğenisini yansıtan eserlerin, yerel üretim esnasında taklit edilmesi olarak yorumlanabilir. Likya Bölgesi'nde başkent motif, teknik ve kompozisyonlarının etkileri, mimari dekorasyona ait diğer taş eserlerde de gözlenir⁵⁷.

Çalışma kapsamında 34 sütun kaidesi kataloglanmıştır (Lev. 1-2). Tamamı kireç taşından üretilmiştir. Kaidelerin gruplanmasında S. Y. Ötüken'in tipolojisi esas alınmıştır⁵⁸. Bu ayrıma göre Olympos'ta dokuz tane Attika A Tipi sütun kaidesi tespit edilmiştir (Kat. No: 27-35). Postamentle beraber monolit olarak işlenmiş sütun kaidesi de, kaide bölümünün profil biçimlerine göre A Tipi'ne dahil olur (Kat. No: 61). Attika A Tipi sütun kaideleri plinthos üzerinde torus, spira, trokhilos ve boyundan oluşur⁵⁹. Olympos'taki kaidelerden beş tanesinin plinthosu dikdörtgen prizma şeklindedir (Kat. No: 28, 30, 34-35, 60). Diğer beş tanesi ise sekizgen düzenlenmiştir. Kat. No: 32'de torus çapı plinthostan 0,3 cm. daha dar; Kat. No: 33'de 0,3 cm., Kat. No: 60'da 0,6 cm., Kat. No: 35'te 0,8 cm. daha geniştir. Diğerlerinde ise plinthos genişliği ve torus çapı eşittir. Yedi tanesinde boyun bölümü bir yiv ile ikiye bölünmüştür (Kat. No: 27-31, 34-35, 60). Kat. No: 32'de boyun üst üste iki dik açılı profil biçiminde şekillendirilmiş, bu profillerden üstteki 0,7 cm. daha dar yapılmıştır. Kat. No: 33'de dik açılı ince bir halka biçimindedir.

Attika A Tipi kaidelerin M.S. 4. yüzyıl örnekleri İtalya'da yoğunlaşır. İstanbul, Anadolu ve Yunanistan örnekleri genellikle M.S. 5-6. yüzyıla tarihlenir⁶⁰. Profil biçimlerine göre Likya Bölgesi'ndeki benzerleri Rhodiapolis Piskoposluk⁶¹, Ksanthos Akropol⁶², Myra Aziz Nikolaos⁶³ ve Andriake A⁶⁴ kiliselerinde tespit edilmiştir. Andriake B Kilisesi atriumunda da aynı profile sahip kaideler görülür. Ayrıca Kourion Piskoposluk Kilisesi'nde⁶⁵, Alanya Müzesi'nde⁶⁶, Side Küçük Liman Kilisesi'nde⁶⁷ ve Miletos'ta⁶⁸ bulunan kaideler yakın çevreden verilebilecek örneklerdir. Tip A'nın farklı profillerlendirilmiş varyantları Kumluca'da görülmektedir. Bu parçalar olasılıkla Korydalla kentine aittir⁶⁹. Tip A içerisinde değerlendirilen attika sütun kaidelerinin tamamının M.S. 5-6. yüzyıllara ait oldukları düşünülmektedir.

⁵⁶ Doğan 2006, 210.

⁵⁷ Alparslan 2001c, 187-201; Limyra kentinde ele geçen mermer ve kireç taşı eserlerde karşılaşılan paralellikler aynı şekilde yorumlanmaktadır. Peschlow 1988, 69-70.

⁵⁸ Ötüken 1996, 161; Bithynia Bölgesi'nde tespit edilen kaideler için yapılan tipolojide Attika Tipi kaideler A, B ve C olarak üç ana gruplandırılmış; A ve C grupları A1, A2 ve C1, C2 olarak çeşitlemelere ayrılmıştır.

⁵⁹ S. Y. Ötüken'in tanımlamasında spira yer almaz. Ancak torus ve trokhilos arasındaki kısa ve dik açılı profil A Tipi kaidelerin karakteristik özelliklerindedir. Temple 2013, 239.

⁶⁰ Temple 2013, 245-246.

⁶¹ Akyürek – Tiryaki 2010, 400 Res. 3.

⁶² Canbilen v.d. 1996, 206 Fig. 7, 210 Fig. 13.

⁶³ Alparslan 1996, 273.

⁶⁴ Tekinalp 2000, 73 Kat. No: 1 Lev. 26A.

⁶⁵ House – Megaw 2007, 179 Kat. No: A2-Pl.5/1e, 180 Kat. No: A10-Pl.5/1f, 182 Kat. No: A22-Pl. 5/1k.

⁶⁶ Alparslan 2005, 75 Res. 6.

⁶⁷ Yıldırım 2013, 92-93 Kat. No: KL1-2 Res. 200-201.

⁶⁸ Niewöhner 2007a, 9 Abb. 1-2.

⁶⁹ Doğan 2006, 212-213 Res. 5-6.

Olympos'taki sütun kaidelerinde en kalabalık grubu, on dokuz örnekle Attika B Tipi kaideler oluşturur (Kat. No: 36-54). Kaidelerden üç tanesinin plinthosu sekizgen düzenlenmiştir (Kat. No: 36-38). Kat. No: 36'da boyun bölümü de sekizgen düzenlenmiştir. Bir örnekte plinthos yoktur (Kat. No: 43). Diğerlerinde plinthos dikdörtgen prizma şeklindedir. Kat. No. 51-52 ise yüksek boyunlu düzenlemeleriyle farklılık gösterir.

B Tipi kaideler plinthos üzerinde torus ve boyundan oluşur. Tipin ayırt edici özelliği torusun konik bir biçimde daralarak yükselmesidir. Bu kaideler 'basit formulu' olarak da tanımlanmaktadır⁷⁰. Attika B Tipi kaideler Bursa çevresinde⁷¹ ve Çorum Arkeoloji Müzesi'nde⁷² de tespit edilmiştir. B Tipi sütun kaidelerinin kaba yonusu yapılmış ancak tamamlanmamış eserler oldukları da düşünülmektedir. Prokonnesos (Marmara Adası) mermer ocaklarındaki buluntular arasında aynı profile sahip kaidelerle karşılaşmış ve bu parçalar Attika tipi sütun kaidelerinin yapım aşamaları içerisinde gösterilmiştir⁷³. Marzememi (Siracusa-Sicilya) açıklarında Prokonnesos mermerinden ürünleri taşıyan bir gemiye ait batıkta da aynı profile sahip bir sütun kaidesi bulunmuştur⁷⁴. Bu sebeple B Tipi sütun kaidelerinin Prokonnesos mermerinden örneklerin yarı işli mamuller olarak değerlendirilmesi olanaklıdır. Ancak İstanbul'da önemli bir yapı faaliyeti olarak ele alınabilecek Studios Manastırı ve Khalkoprateria kiliselerinde de bu tip kaideler yer alır⁷⁵. Bu örnekler göz önüne alındığında, Olympos kentindeki yerel malzeme ile yapılan kaidelerin tamamlanmamış-yarı mamul olarak değerlendirmelerinden ziyade işçilik maliyetinin düşük tutulduğu üretimler olarak ele almak daha doğru bir yaklaşım olur. Kaidelerin profiline göre benzer örneği Likya Bölgesi'nde Belceğiz Deniz Kamp Kilisesi'nde tespit edilmiştir⁷⁶. Ayrıca Gemiler Ada IV nolu kilise içerisinde benzer profilli kaideler görülmektedir. Kaideler ya da ait oldukları yapılar M.S. 5-6. yüzyıl içerisinde değerlendirilir.

Kat. No: 51 ve 52, düz plinthos üzerinde, boyna doğru konik biçimde daralan torus yer alır. Boyun oldukça yüksek tutulmuştur. Kaideler bu özellikleriyle sütun üst gövdeleriyle birlikte işlenmiş Dor sütun başlıklarına benzemektedir⁷⁷. Kat. No: 52 vaftizhane vestibulumunda in situ konumunda tespit edilmiştir. Miletos'ta⁷⁸, Kadıkalesi'nde⁷⁹ ve Hadrianopolis'te⁸⁰ Erken Bizans Dönemi'nde değerlendirilen benzer kaideler bulunur.

Olympos'taki Attika B Tipi kaidelerden Kat. No: 42 ve 43 profil biçimleriyle farklılık gösterir. Diğer tüm örneklerde torus dik açılı kısa bir profille başlayarak konik bir biçimde daralarak yükselir. Kat. No: 42'de ise torus başlangıcındaki dik profil yüksek, boyun kısa tutulmuştur. Ancak kaide genel hatlarıyla Attika B Tipi kaidelere yaklaşıyor. Torus biçimlenişiyle benzer bir örnek Çorum Ali Gav Medresesi'nde tespit edilmiştir⁸¹. Kaide genel hatlarıyla B Tipi'nin bir varyantı olarak düşünülmüş

⁷⁰ S. Y. Ötügen Attika B Tipi kaideler için '*rohformbassen*' ifadesinin kullanıldığını belirtir. Ötügen 1996, 161; S. Alparslan 'Basit Formlu Kaide' tanımlamasını kullanır. Alparslan 2001, 273-274 Res. 13; B Tipi kaideler P. Niewöhner tarafından "*Bossen Basen*" olarak tanımlanır. P. Niewöhner 2007b, 171, 202-203 Kat. No: 15, 16, 17 Taf. 2.

⁷¹ Ötügen 1996, 158 Kat. No: M28b Abb. 35, 156 Kat. No: Ke4c Taf. 26-1.

⁷² Keskin 2010, 230 Kat. No: 8 ve 11 Res. 8 ve 11.

⁷³ Asgari 1991, 317-318 Res. 22; Asgari 1992, 73-80 Fig. 8-9.

⁷⁴ Berlinghieri – Paribeni 2011, 68-69 Fig. 6.

⁷⁵ Mathews 1971, Pl. 3, 21.

⁷⁶ Malkoç – Tsuji 2005, 20 Fig. 3.

⁷⁷ Benzer profile sahip iki dor başlık örneği için Alp 2006, 228 - Kat. No: 11 ve 13 Lev. 13b ve 13d; Priene'deki kilisede devirme olarak kullanılmış dor başlık için Westphalen 1998, 292 Taf. 35d.

⁷⁸ Niewöhner 2007a, 10 Abb. 5.

⁷⁹ Armağan 2010, 65 Kat. No: 123.

⁸⁰ Cumalioğlu 2011, 227 Kat. No: 150.

⁸¹ Temple 2013, 83 Kat. No: SK26 Res. 76 Çiz. 48.

ve Attika Tip B1 olarak tanımlanmıştır⁸². Torus benzerliğiyle Olympos Kat. No: 42 de Attika Tip B1 olarak tanımlanabilir.

Kat. No: 43'de plinthos yoktur. Dairesel dik profil üstünde boyna doğru konik biçimde daralan torusu bulunur. Benzer bir örneğine rastlanmamıştır. Sütun kaideleri için yapılan tipolojide torus biçimlenişinin temel oluşu göz önüne alınarak, bu örnek için B Tipi'nin plinthosu olmayan farklı bir çeşitlemesi olarak Attika Tip B2 tanımı yapılabilir.

Olympos'ta tespit edilen Attika C Tipi kaideler altı tanedir. Kaidelerin tümü aynı ölçülere ve profile sahiptir. Kaideler dikdörtgen prizma biçimindeki plinthos üzerinde, yarım küre formu torus ve boyundan oluşur. C Tipi kaidelerin ayırt edici özeliği dış bükey toruslarıdır. Bu kaideler literatürde az tanınan örneklerdir. Bursa Kayapa ve İmrallı köylerindeki iki kaide benzer profillere sahiptir⁸³. Eskişehir Başara Köyü'nde tespit edilen üç kaide Tip C özellikleri gösterir. Kilisenin ilk evresine ait oldukları anlaşılan kaideler M.S. 5. yüzyıla tarihlendirilir⁸⁴. Labraunda Doğu Kilisesi⁸⁵ ve Side Küçük Liman Kilisesi'ne⁸⁶ ait örneklerin M.S. 5. yüzyıl konteksine ait olduğu tespit edilmiştir. Iasos Akropol Kilisesi içerisinde benzer bir kaide görülmektedir. Likya Bölgesi'nde ise Melanippe B ve Sahil Kilisesi'nde⁸⁷ benzer profillere sahip kaideler bulunur.

Kaidelerden yirmi iki tanesi in situ durumda tespit edilmiştir. Bunlardan Attika Tip C grubuna dahil olan dört tanesi (Kat. No: 57-60) Yarım Bazilika'nın (Nekropol Kilisesi) nef ayırımında kullanılmıştır⁸⁸. İki tanesi (Kat. No: 55-56) Episkopeion kompleksindeki tricliniumun üç açıklıklı düzenlenmiş girişinde yer alır⁸⁹. Konumlarına göre doğu ve batı kenarlarının kuzey yarılarında, plinthos ve torus bölümleri, kapı aksamı yerleştirmek için tıraşlanmıştır. Vaftizhanede⁹⁰ güney stylobat üzerinde in situ bulunan kaide 36 cm. çapındadır (Kat. No: 48). Kaidenin hemen yanında ele geçen Ion-impot sütun başlığı 27,8 cm. çapa sahiptir (Kat. No: 1). Yapılan kazı çalışmalarında ele geçen sütun parçaları da 35 cm. alt çaptan 28 cm. üst çapa daralan sütunların kullanıldığını göstermektedir.

Piskoposluk Kilisesi'nde üç kaide in situ durumda bulunmuştur. Kat. No: 44 kuzey stylobat üzerinde, Kat. No: 45 kuzey transept kolunda T ve L payeler arasında yer alır. Attika Tip B özellikleri gösteren her iki kaidenin profil ve ölçüleri aynıdır. Kaidelerin çapları 51 cm.'dir. In situ bulunan üçüncü kaide templona aittir (Kat. No: 46). Tip B özellikleri gösteren kaide templon stylobatı üzerinde in situ konumundan hafifçe yana yatmış olarak bulunmuştur. Kaidenin in situ konumuna yakın olduğu templon stylobatı üzerinde görülen kurşun yuvası ve oluşu sebebiyle anlaşılmaktadır. Kaidenin alt yüzeyinde de kurşun yuvası bulunur. Kaidenin çapı 36 cm.'dir. Aynı profil biçimi ve ölçülere sahip bir kaide ise orta nefte ele geçmiştir (Kat. No: 47). Galeri katına sahip olduğu düşünülen kilisenin⁹¹

⁸² Temple 2013, 240; S. Y. Ötügen'in tipolojisinde B tipinin çeşitlemeleri yoktur. Ç. Temple'in önerisi B tipi kaideler için yeni bir varyant tanımlar. Aizanoi'de benzer torusa sahip bir kaide 'bossen basen' altında tanıtılmıştır. Niewöhner 2007b, 171, 203 No: 21 Abb. 28 Taf. 2.

⁸³ Ötügen 1996, 153 Kat. No: BM19 Taf. 24-6 Abb. 33, 154 Kat. No: İM19 Taf. 25-3.

⁸⁴ Alp – Işık 2011, 49, 54 - Kat. No: 6, 7, 8 Çiz. 8, 9, 10 Res. 5, 6.

⁸⁵ Blid 2012, 133 Env. No. WEC10-M17 Fig. 99.

⁸⁶ Yıldırım 2013, 93 247 Kat. No: KL3 Res. 202; AA Bazilikası'na ait kaide, kilisenin naosuna inşa edilen Küçük Liman Kilisesi'nde ikinci kez kullanılmıştır.

⁸⁷ Karakuş 2001, 47 Kat. No: 10 Lev. 20.

⁸⁸ Kilisenin detaylı değerlendirmesi için Gökalp – Yıldırım 2010, 367-387; Sütun kaidelerinin buluntu durumu Res. 20'de görülmektedir.

⁸⁹ Tricliniumun detaylı mimarisi için Öztaşkın 2013, 114-123.

⁹⁰ Vaftizhanenin detaylı mimarisi için Öztaşkın 2013, 97-113.

⁹¹ Kilisenin detaylı değerlendirmesi ve restitüsyon önerisi için Öztaşkın 2013, 82-97, 189-194.

templon ve galeri katında aynı ölçülerde sütun kaidelerinin kullanılmış olabileceğini gösterir. Kilsede ele geçen sütun başlıklarında tüm örnek yoktur. Ancak iki farklı çap ölçüsüne sahip başlıklar kullanıldığı anlaşılmaktadır. Çapı 46 cm. ölçülen Korinth başlığın (Kat. No: 15) nef ayırımında 51 cm.'lik çapa sahip kaidelerle birlikte kullanıldığı anlaşılmaktadır. Kat. No: 16 ve 19'un çapları ise 36 cm.'dir. Bunlardan Kat. No: 16 templon stylobatına çok yakın konumda, Kat. No: 19 ise orta nefin batısında bulunmuştur. Bu durum 36 cm. çapa sahip başlıkların galeri katında ve/veya templonda kullanıldıklarını gösterir.

Peristylde on altı sütun kaidesi tespit edilmiştir. Merkezdeki impliviumu üç yönden çeviren portikolara ait on bir sütun kaidesi in situ durumdadır. Diğer beş kaide ikinci kat düzenlemesine aittir⁹². In situ kaidelerin tamamı zemine kireç harç ile sabitlenmiştir. Kaidelerin üstüne yerleştirilen sütunların da kireç harçla bağlandığı anlaşılmaktadır.

Peristyldeki kaidelerden sekiz tanesi Attika Tip A, diğer sekizi Attika Tip B özellikleri gösterir. Kaideler farklı profil biçimleri ve ölçülere sahiptir (Tab. 2). Bizans mimarisinde aynı yapıda farklı tip-te sütun kaidesi kullanımı karşılaşılan bir durumdur⁹³. Ancak peristylde kullanılan sütun başlıkları da farklı tip ve ölçülerdedir. Kazı çalışmalarında Roma Dönemi özellikleri gösteren parçalar, impostlar ve sadece kaba yontusu yapılmış başlıklar (Kat. No: 23-24) ele geçmiştir. Peristylin mimari dekorasyondaki uyumlu bütünlükten ziyade işlevsel niteliğin göz önüne alındığını gösteren bu durum, inşaa faaliyetinin kısa bir sürede ya da maddi yetersizlik etkisinde yapıldığını düşündürür.

Episkopeion'un plan tasarımı ve yapı duvarlarında karşılaşılan malzeme-teknik özellikler, kompleks içindeki yapıların birlikte tasarlanarak inşa edildiklerini gösterir. Mimari özelliklerin yanı sıra, kompleksin kullanım dönemini açıklayan seramik, cam, madeni buluntular arasında M.S. 5. yüzyıla tarihlenen parçaların olması yapı topluluğunun M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısına yerleştirilmesine olanak sağlar⁹⁴. Episkopeion'da tespit edilen sütun başlık ve kaideleri de aynı döneme işaret eder. Piskoposluk Kilisesi'ne ait Korinth başlıklar form ve üslup açısından değerlendirildiğinde M.S. 5. yüzyılın ikinci – 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen örneklerle paralel özelliklere sahiptir. Vaftizhanede kullanılan Ion-impost başlıkların benzerleri ise M.S. 6. yüzyılın ilk yarısı için daha yaygındır. Kilise ve vaftizhanenin sütun kaideleri de M.S. 5-6. yüzyıllarda yaygın kullanılan profil özellikleri gösterir. Peristyldeki kaideler için de aynı durum geçerlidir. Mimari ve diğer arkeolojik veriler birlikte ele alındığında Episkopeion'da tespit edilen Korinth başlık ve kaidelerin M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısına, Ion-impost başlıkların M.S. 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlenmeleri gerektiği düşünülmektedir.

Nekropol Kilisesi ve Mozaikli Yapı'da tespit edilen sütun kaideleri de yapılar için önerilen tarihlendirme ile örtüşür. Mimari özelliklerin yanı sıra mozaik, seramik, cam ve madeni buluntular sayesinde Nekropol Kilisesi M.S. 6. yüzyıl başına tarihlenir⁹⁵. Mozaikli Yapı'nın da M.S. 5-6. yüzyılda konut olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır.⁹⁶

Olympos kent dokusunun günümüzde izlenebilen durumunu şekillendiren üç kronolojik evre tespit edilmektedir. Bunlar Hellenistik Dönem, Roma Dönemi ve Bizans Dönemi yapılaşmalarıdır. Hellenistik Dönem için sur duvarları ve doğu nekropoldeki mezar dışında veri bulunmamaktadır. M.S. 1-3. yüzyıl arasında kent; yoğun bir imar programı çerçevesinde tapınağı, hamamları, sivil

⁹² Peristylin detaylı mimarisi için Öztaşkın 2013, 124-138.

⁹³ Stobi Extra Muros Bazilikası (Hoddinott 1963, Fig. 10a), İstanbul Studios Manastırı Kilisesi (Mathews 1971, Pl. 3) Efes Meryem Kilisesi ve Selçuk Aziz Ioannes Bazilikası'nda da farklı kaidelerin birlikte kullanımı gözlenir.

⁹⁴ Öztaşkın 2013, 262-281.

⁹⁵ Gökçalp – Yıldırım 2010, 379.

⁹⁶ Öztaşkın – Öztaşkın 2012b, 336.

dokusu ve nekropollerıyla Roma karakteri kazanmıştır. M.S. 4. yüzyıl için net bilgiler olmamakla beraber, arkeolojik veriler M.S. 5-7. yüzyıllar arasında kentin yeniden yoğun bir imar programı ile yapılaştığını göstermektedir⁹⁷.

Kentin M.S. 4. yüzyılına işaret eden arkeolojik veriler sınırlıdır. Mozaikli Yapı'nın zemin kat mozaikleri stil özelliklerine göre M.S. 3. yüzyıl sonu - 4. yüzyıl başına tarihlenir⁹⁸. Lykiarkhes Anıt Mezarı'nın M.S. 4. yüzyılda, LAM1 ve 2 mezar odalarının ise M.S. 5. yüzyılda kullanılmaya devam edildiği tespit edilmiştir⁹⁹. Tespit edilen sütun başlıkları arasında, benzer örneklere dayanılarak M.S. 4. yüzyıl ortasına tarihlenebilecek bir Korinth (Kat. No: 22) ve bir kompozit başlık (Kat. No: 25) yer alır. Ion başlığı (Kat. No: 26) M.S. 5. yüzyılın başına tarihlenen örneklerle paralel özelliklere sahiptir. Tespit edildikleri yapılarda ikinci kullanımda oldukları anlaşılan bu başlıklar kentin mimari açıdan çok iyi tanınmayan dönemlerine ait olmalarıyla önem taşır.

⁹⁷ Güney Kent köprü bağlantısında yapılan çalışmalarda M.S. 11. yüzyıla ait sikkeler bulunmuştur. Olcay Uçkan 2012a, 80; Ancak M.S. 7. yüzyıldan sonrası için kentsel düzeyde bir yerleşimi somutlaştıracak mimari veriler henüz tespit edilmemiştir.

⁹⁸ Öztaşkın 2011, 709-720; Ayrıca kentteki çalışmalarda M.S. 4. yüzyıla işaret eden yazıtlar da tespit edilmiştir.

⁹⁹ Lykiarkhes Anıt Mezarı zeminde M.S. 4. yüzyıl içerisinde değerlendirilen tuğla döşemeli basit mezar tespit edilmiştir. Atila 1992, 115; Liman Anıtsal Mezarları'nda görülen tamirat izleri ve mozaiklerin M.S. 5. yüzyıl özellikleri göstermesi mezar odasının bu dönemde de kullanıldığını göstermektedir. Adak – Atvur 1997, 14.

KATALOG¹⁰⁰

Ion-impot Sütun Başlıkları

Kat. No : 1
Kazı Env. No : Oly.09.276
Res. No : Lev. 1
Çiz. No : 3
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane
Malzeme : Mermer
Ölçüler : İmpost: A.E: 38,5, A.D: 36,8, Ü.E: 73,4, Ü.D: 41,8, Y: 12,6; Ion: E: 36, D: 34,2, Y: 7,5, Vol.Ç: 10,5, Ç: 27.8
Tanım : Güney nef zemin döşemesi üzerinde yıkıldığı konumda tespit edilmiştir. Tüm olarak ele geçen başlığın üst kısmında 4,7 cm.'lik dik bir profil yer alır. İmpostun bir dar yüzü üzerine kabartma olarak Latin haçı işlenmiştir. Haç kolları uçlarda genişlemektedir. Aynı dar yüzün üzerindeki dik profilde "/e" biçiminde atölye işareti görülmektedir. Ion bölümün ekhinus yüzlerinde, kılıfından geniş olmayan kanallarla ayrılan tekli yumurta motifi bulunur. Pulvinusda ise merkezdeki tek dikey silme şeklindeki balteusun iki yanındaki polster yüzlerinde, kıvrım dallar ve yarım akanthuslardan oluşan bitkisel bezeme yer alır. Yapraklar etli ve derin kanallı işlenmiştir.

Tarih Önerisi : M.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No : 2
Kazı Env. No : Oly.09.367
Res. No : Lev. 1
Çiz. No : 3
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane vestibulum
Malzeme : Mermer
Ölçüler : İmpost: A.D: 36,8, Ü.D: 44,5, Y: 20,5; Ion: D: 35, Y: 8, Vol.Ç: 10,6
Tanım : Başlığın yarısına ait olan üç parçası ele geçmiştir. Üst kısmında 4,4 cm.'lik dik bir profil yer alır. İmpostun görülebilen dar yüzünde kabartma olarak Latin haçı işlenmiştir. Haç kolları uçlarda genişlemektedir. Ion bölümün ekhinusunda, volütler arasında diyagonal olarak yerleştirilmiş, uçları sarmaşık yaprağıyla sonlanan kıvrım dal motifi bulunur. Pulvinusda ise merkezdeki tek dikey silme şeklindeki balteusun yanındaki polster yüzünde V biçiminde açılan lotus yaprakları yer alır. Yapraklar etli ve derin kanallı işlenmiştir.

Tarih Önerisi : M.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No : 3
Kazı Env. No : Oly.07.111 ve Oly.07.126
Res. No : Lev. 1
Çiz. No : 3
Buluntu Yeri : Piskoposluk Kilisesi
Malzeme : Mermer
Ölçüler : İmpost: A.D: 39, Y: 14,5; Ion: D: 37, Y: 8,5, Vol.Ç: 9,5
Tanım : Başlığın yarısına ait olan iki parça ele geçmiştir. Üst bölümde 2 cm.'lik dik bir profil yer alır. İmpostun görülebilen dar yüzünde kabartma olarak Latin haçı işlenmiştir. Haç kolları uçlarda genişlemektedir. Ion bölümün ekhinusunda, volütler arasında köşelerden aşağıya doğru sarkmış karşılıklı iki lotus yaprağı görülür. Sivri uçlu lotus yaprakları uçlarda birleşerek ekhinus merkezinde rhombus oluşturur. Pulvinus yüzlerinde yarım akanthuslar bulunduğu anlaşılmaktadır. Yapraklar sivri uçlu, etli ve derin kanallı işlenmiştir.

Tarih Önerisi : M.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

¹⁰⁰ Katalogda kullanılan teknik kısaltmalar:

A.E: Alt en, A.D: Alt derinlik, Ab.Y: Abakus yüksekliği, Ç: Çap, D: Derinlik, E: En, Pl.G: Plinthos genişliği, Pl.Y: Plinthos yüksekliği, Ü.E: Üst en, Ü.D: Üst derinlik, Vol.Ç: Volüt çapı, Y: Yükseklik.
 Ölçüler cm. olarak verilmektedir.

Kat. No : 4
Kazı Env. No : Oly.09.279
Res. No : Lev. 1
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane vestibulum
Malzeme : Mermer
Ölçüler : Ion: Y: 8,5, Vol.Ç: 9,5
Tanım : Kırık durumda ele geçen başlığın Ion bölümünün ekhinusunda, volütler arasında merkezden köşelere doğru sarkmış akanthus yaprakları görülür. Pulvinus yüzlerinde yarım akanthuslar bulunduğu anlaşılmaktadır. Yapraklar sivri uçlu, etli ve derin kanallı işlenmiştir.
Tarih Önerisi : M.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No : 5
Kazı Env. No : Oly.09.320
Res. No : Lev. 1
Çiz. No : 3
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane vestibulum
Malzeme : Mermer
Ölçüler : Impost: Y: 19,5
Tanım : Kırık durumda ele geçen başlığın üst kısmında 6,5 cm.'lik dik bir profil yer alır. Impostun bir dar yüzü üzerine kabartma olarak Latin haçı işlenmiştir. Haç kolları uçlarda genişlemektedir. Ion bölümü tamamen tahrip olmuştur.
Tarih Önerisi : M.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No : 6
Kazı Env. No : Oly.09.308
Res. No : Lev. 1
Çiz. No : 3
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane vestibulum
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Impost: Y: 14; Ion: Vol.Ç: 11,5, Y: 8,5
Tanım : Kırık durumda ele geçen başlığın üst kısmında 5 cm.'lik dik bir profil yer alır. Impostun bir dar yüzü üzerine kabartma olarak işlenmiş haç motifi olduğu anlaşılmaktadır. Haç kolu uçlarda genişlemektedir. Ion bölümünün ekhinusunda, görülebilen kısımda volüt köşesinden aşağıya doğru sarkmış bir lotus yaprağı görülür. Pulvinus yüzlerinde yarım akanthuslar bulunduğu anlaşılmaktadır. Yapraklar sivri uçlu, etli ve derin kanallı işlenmiştir.
Tarih Önerisi : M.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No : 7
Kazı Env. No : Oly.09.306
Res. No : Lev. 1
Çiz. No : 3
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane vestibulum
Malzeme : Mermer
Ölçüler : Impost: Y: 13,2
Tanım : Kırık durumda ele geçen başlığın üst kısmında 5 cm.'lik bir profil yer alır. Impostun bir dar yüzü üzerine kabartma olarak işlenmiş haç motifi olduğu anlaşılmaktadır. Haç kolu uçlarda genişlemektedir. Ion bölümü tamamen tahrip olmuştur.
Tarih Önerisi : M.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No : 8
Kazı Env. No : Oly.09.215
Res. No : Lev. 1
Çiz. No : 3
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane vestibulum
Malzeme : Mermer
Ölçüler : Impost: Y: 14,5
Tanım : Kırık durumda ele geçen başlığın üst kısmında 5 cm.'lik dik bir profil yer alır. Impostun bir dar yüzü üzerine kabartma olarak Latin haçı işlenmiştir. Haç kolu uçlarda genişlemektedir. Ion bölümü tamamen tahrip olmuştur.
Tarih Önerisi : M.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No : 9
Kazı Env. No : Oly.09.278
Res. No : Lev. 1
Çiz. No : 3
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane vestibulum
Malzeme : Mermer
Ölçüler : Impost: Y: 15,5; Ion: Vol.Ç: 10, Y: 7,5
Tanım : Kırık durumda ele geçen başlığın üst kısmında 4,5 cm.'lik dik bir profil yer alır. Pulvinus yüzlerinde yarım akanthuslar bulunduğu anlaşılmaktadır. Yapraklar sivri uçlu ve etli işlenmiştir.
Tarih Önerisi : M.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No : 10
Kazı Env. No : Oly.09.428
Res. No : Lev. 2
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane vestibulum
Malzeme : Mermer
Ölçüler : Impost: Y: 14,5; Ion: Y: 8
Tanım : Kırık durumda ele geçen başlığın üst kısmında 5 cm.'lik dik bir profil yer alır. Pulvinus yüzlerinde yarım akanthuslar bulunduğu anlaşılmaktadır. Yapraklar sivri uçlu, etli ve derin kanallı işlenmiştir.
Tarih Önerisi : M.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No : 11
Kazı Env. No : Oly.09.326
Res. No : Lev. 2
Çiz. No : 3
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane vestibulum
Malzeme : Mermer
Ölçüler : Impost: Y: 15; Ion: Vol.Ç: 10,5, Y: 7,5
Tanım : Kırık durumda ele geçen parçanın impost yüzeylerinde tarak izleri görülmektedir. Ion bölümünün ekhinusunda, görülebilen kısımda volüt köşesinden aşağıya doğru sarkmış bir lotus yaprağı görülmür. Pulvinus yüzlerinde yarım akanthuslar bulunduğu anlaşılmaktadır. Yapraklar sivri uçlu ve etli işlenmiştir.
Tarih Önerisi : M.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No : 12
Kazı Env. No : Oly.09.325
Res. No : Lev. 2
Çiz. No : 3
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane vestibulum
Malzeme : Mermer
Ölçüler : Impost: Y: 14,5; Ion: Vol.Ç: 11, Y: 8,5
Tanım : Kırık durumda ele geçen başlığın üst kısmında 5 cm.'lik dik bir profil yer alır. Impost yüzeylerinde tarak izleri görülmektedir. Pulvinus yüzlerinde yarım akanthuslar bulunduğu anlaşılmaktadır. Yapraklar sivri uçlu ve etli işlenmiştir.
Tarih Önerisi : M.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Korinth Sütun Başlıkları

Kat. No : 13
Kazı Env. No : S7-VII/D4-BN 01
Res. No : Lev. 2
Buluntu Yeri : Piskoposluk Kilisesi
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Ü.E: 58, Ü.D: 58, Ab.Y: 8,5
Tanım : Başlık, gövdesinin alt yarısı kırık olarak ele geçmiştir. Üst yarısı dört yapraktan oluşan akanthus çelengi ile çevrenir. Etli işlenerek geniş bir yüzeye yayılan akanthuslar kalın damarlı, derin kanallı ve sivri yapraklıdır. Tepe yaprakları köşelerde yer alan volütler ile bütünleşir. Volütler basitçe işlenmiştir. Kalathos yüzeyinde derin kanallı stilize bir bitki motifi görülür. Abakus yatay düzlemde ortasından geçen geniş bir yiv ile ikiye ayrılmıştır. Bu yiv, yarım daire biçiminde basit bir çıkıntı şeklindeki abakus çiçeğini de ikiye bölmüştür.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 14
Kazı Env. No : S7-VII/D5-BN 01
Res. No : Lev. 2
Buluntu Yeri : Piskoposluk Kilisesi
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Ü.E: 58, Ü.D: 58, Ab.Y: 8,5
Tanım : Başlık, gövdesinin alt yarısı kırık olarak ele geçmiştir. Üst yarısı dört yapraktan oluşan akanthus çelengi ile çevrenir. Etli işlenerek geniş bir yüzeye yayılan akanthuslar kalın damarlı, derin kanallı ve sivri yapraklıdır. Tepe yaprakları köşelerde yer alan volütler ile bütünleşir. Volütler basitçe işlenmiştir. Kalathos yüzeyinde derin kanallı stilize bir bitki motifi görülür. Abakus yatay düzlemde ortasından geçen geniş bir yiv ile ikiye ayrılmıştır. Abakus çiçeği tahrip olmuştur.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 15
Kazı Env. No : Oly.09.327
Res. No : Lev. 2
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane vestibulum
Malzeme : Mermer
Ölçüler : Ç: 46
Tanım : Başlık, gövdesinin üst yarısı kırık olarak ele geçmiştir. Görülebilen kısımda dört yapraktan oluşan akanthus çelengi ile çevrenir. Çelengi oluşturan her yaprak uçlarda birbirlerine dokunmaktadır. Etli işlenerek geniş bir yüzeye yayılan akanthuslar kalın damarlı, derin kanallı ve sivri yapraklıdır. Tepe yaprakları dışa taşkın ve kavisli olarak kalathostan ayrılır.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

- Kat. No** : 16
Kazı Env. No : Oly.07.121
Res. No : Lev. 2
Buluntu Yeri : Piskoposluk Kilisesi
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Ç: 36
Tanım : Başlık, gövdesinin üst yarısı kırık olarak ele geçmiştir. Görülebilen kısımda dört yapraktan oluşan akanthus çelengi ile çevrenir. Çelengi oluşturan her yaprak uçlarda birbirlerine dokunmaktadır. Etili işlenerek geniş bir yüzeye yayılan akanthuslar kalın damarlı, derin kanallı ve sivri yapraklıdır. Tepe yaprakları dışa taşkın ve kavisli olarak kalathostan ayrılır. Başlığın üst kısımda ikinci sıra akanthus çelengine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Üst sıraya ait akanthusların alt sıradakilerin aralarından başladığı izlenmektedir.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı
- Kat. No** : 17
Kazı Env. No : S7-VII/D4-BN 02
Res. No : Lev. 2
Buluntu Yeri : Piskoposluk Kilisesi
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Ü.E: 58, Ab.Y: 8.5
Tanım : Başlığın üst bölümüne ait bir parça ele geçmiştir. Üst bölümün dört yapraktan oluşan akanthus çelengi ile çevrelediği anlaşılmaktadır. Tepe yaprakları köşelerde yer alan volütler ile bütünleşir. Etili işlenerek geniş bir yüzeye yayılan akanthuslar kalın damarlı, derin kanallı ve sivri yapraklıdır. Kalathos yüzeyinde iç bükey olarak yükselen yaprak motifi görülür. Yapraklar yukarıya doğru uzanmaktadır. Bu motifin üst bölümü abakus çiçeğini oluşturur. Abakus yatay düzlemde ortasından geçen geniş bir yiv ile ikiye ayrılmıştır.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı
- Kat. No** : 18
Kazı Env. No : S7-VII/D4-BN 03
Res. No : Lev. 2
Buluntu Yeri : Piskoposluk Kilisesi
Malzeme : Kireç taşı
Tanım : Başlığın alt ve orta kısmına ait bir bölümü ele geçmiştir. Başlık dört yapraktan oluşan iki sıra akanthus çelengi ile çevrenir. Çelengi oluşturan her yaprak uçlarda birbirlerine dokunmaktadır. Etili işlenerek geniş bir yüzeye yayılan akanthuslar kalın damarlı, derin kanallı ve sivri yapraklıdır. Tepe yaprakları dışa taşkın ve kavisli olarak kalathostan ayrılır. Üst sıraya ait akanthusların alt sıradakilerin aralarından başladığı izlenmektedir.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı
- Kat. No** : 19
Kazı Env. No : S7-VII/D4-BN 04
Res. No : Lev. 3
Buluntu Yeri : Piskoposluk Kilisesi
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Ç: 36
Tanım : Başlık, gövdesinin üst yarısı kırık olarak ele geçmiştir. Başlık dört yapraktan oluşan akanthus çelengi ile çevrenir. Çelengi oluşturan her yaprak uçlarda birbirlerine dokunmaktadır. Etili işlenerek geniş bir yüzeye yayılan akanthuslar kalın damarlı, derin kanallı ve sivri yapraklıdır. Tepe yapraklarının dışa taşkın ve kavisli olarak kalathostan ayrıldığı anlaşılmaktadır. Alt yüzeyin merkezinde 2,5 cm. derinliğinde kare şekilli (3x3 cm.) kurşun yuvası yer alır.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 20
Kazı Env. No : Oly.07.107
Res. No : Lev. 3
Buluntu Yeri : Piskoposluk Kilisesi
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Ab.Y: 8,5
Tanım : Başlığın üst bölümüne ait bir parça ele geçmiştir. Üst bölümün dört yapraktan oluşan akanthus çelenği ile çevrelendiği anlaşılmaktadır. Tepe yaprakları köşelere doğru uzanmaktadır. Etili işlenerek geniş bir yüzeye yayılan akanthuslar kalın damarlı, derin kanallı ve sivri yapraklıdır. Kalathos yüzeyinde iç bükey olarak yükselen yaprak motifi görülür. Yapraklar aşağıya doğru sarkmaktadır. Yaprığın üst bölümü basit daire biçimindeki abakus çiçeği ile birleşir. Abakus yatay düzlemde ortasından geçen geniş bir yiv ile ikiye ayrılmıştır.

Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 21
Kazı Env. No : S7-VII/D5-BN 02
Res. No : Lev. 3
Buluntu Yeri : Piskoposluk Kilisesi
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Ab.Y: 4,5
Tanım : Başlığın üst bölümüne ait bir parça ele geçmiştir. Üst bölümün dört yapraktan oluşan akanthus çelenği ile çevrelendiği anlaşılmaktadır. Tepe yaprakları köşelere doğru uzanmaktadır. Etili işlenerek geniş bir yüzeye yayılan akanthuslar kalın damarlı, derin kanallı ve sivri yapraklıdır. Kalathos yüzeyinde iç bükey olarak yukarıya uzanan lotus yaprağı görülür. Volütlerinden gelen profiller yarım lotus biçiminde sonlanarak merkezdeki lotusa uzanır. Merkezde birleşen lotus yaprakları basit çıkıntı şeklindeki abakus çiçeği ile birleşir. Abakus yatay düzlemde ortasından geçen geniş ince bir yiv ile ikiye ayrılmıştır.

Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 22
Kazı Env. No : Oly.10.459
Res. No : Lev. 3
Buluntu Yeri : S11-V sektörü transeptli bazilika
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Ü.E: 44,5, Ab.Y: 8, Ç: 38
Tanım : Dikey olarak kırılmış başlığın yarısı ele geçmiştir. Ele geçen kısımda altta dört, üstte üç akanthus yaprağı görülmektedir. Kalathos taban bileziği düzdür. Başlığın tümü düşünüldüğünde altta ve üstte sekizer yapraktan oluşan iki sıra akanthus çelenğiyle çevrelendiği anlaşılmaktadır. Üst sıra yapraklar alttakilerin aralarından başlamaktadır. Keskin hatlara sahip akanthuslar kalın damarlı, derin kanallı ve ince yapraklıdır. Yapraklar gövdeden dışa taşkın işlenmiştir. Tepe yaprakları dışa taşkın ve kavisli olarak kalathostan ayrılır. Üst sıra köşe yaprakları volütlerle birleşir. Üst sıra merkez yaprakların üzerinde yer alan heliksler sırt sırta vermiş şekilde işlenmiştir. Volüt ve helikslerden uzanan profiller kalathos yüzeyinde V biçimi oluşturacak şekilde keşişir. Abakus yatay düzlemde ortasından geçen geniş bir yiv ile ikiye ayrılmıştır. Abakus çiçeği, ortalarına doğru profil kazanan yaprak dizileriyle oluşturulmuştur. Başlık üzerinde kırmızı renkte boya izleri görülmektedir.

Tarih Önerisi : M.S. 4. yüzyılın ortası

Kat. No : 23
Kazı Env. No : 2011/S7-VIII/A9-BN 01
Res. No : Lev. 3
Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Ü.E: 34,5, Ü.D: 34,5, Y. 24, Ab.Y: 4,5, Ç: 29
Tanım : Tamamlanmamış olduğu anlaşılan başlık üzerinde tarak izleri görülmektedir. Başlığın abakusları köşelerde dışa taşkın eksenlerde geri çekilmiştir.

Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

- Kat. No** : 24
Kazı Env. No : S7-VIII/A10-BN 100
Res. No : Lev. 3
Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Ü.E: 34,5, Ü.D: 34,5, Y. 24, Ab.Y: 4,5, Ç: 29
Tanım : Tamamlanmamış olduğu anlaşılan başlık üzerinde tarak izleri görülmektedir. Başlığın abakusları köşelerde dışa taşkın eksenlerde geri çekilmiştir.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kompozit Sütun Başlıkları

- Kat. No** : 25
Kazı Env. No : 2011/S6-VIII/J10-BN 01
Res. No : Lev. 3
Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Ü.E: 38, Ü.D: 38, Y: 38, Ab.Y: 4, Ç: 24
Tanım : Tüm olarak ele geçen başlığın gövdesi altta ve üstte sekizer yapraktan oluşan çift sıra akanthus çelengi ile çevrelenmiştir. Üst sıra yapraklar alttakilerin aralarından başlamaktadır. Yapraklar kalın damarlı ve geniş yapraklıdır. Yapraklar gövdeden dışa taşkın işlenmiştir. Tepe yaprakları dışa taşkın ve kavisli olarak bezemesiz bırakılmış kalathostan ayrılır. Üst sırada köşe yaprakları volütlere zarifçe dokunmaktadır. Kalathos dudağı düz profilli silme biçimindedir. Kanalis düzdür. Kalathos yüzeyi bezemesiz bırakılmıştır. Ekhinusta kılıflarından derin kanallarla ayrılan üç yumurta, birbirlerinden dikey hatlar ile ayrılmıştır. Üç kalın yapraklı köşe palmetleri yumurtaların bir bölümünü örtmektedir. Abakus köşelerde volütlerden dışa taşkın, eksenlerde ekhinustan geridedir. Eksenlerde yer alan abakus çiçekleri tahrip olmuş basit çıkıntılar halindedir. Abakus üst sınırında ince bir yiv bulunur. Köşelerde volütlerin arasındaki alanda dikey spiral sarma motifi akanthus yaprağına kadar uzanır.
Tarih Önerisi : M.S. 4. yüzyılın ortası

Ion Sütun Başlıkları

- Kat. No** : 26
Kazı Env. No : S7-VIII/A10-BN 58
Res. No : Lev. 3
Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : E: 41, D: 38, Y: 16, Ab.Y: 1,8, Vol.Ç: 12,4, Ç: 27
Tanım : Volütlerden çıkan kanalisler abakus altında bir yiv şeklinde birleşmektedir. Ekhinus yüzleri abakustan sütuna oturan alt yüzeye doğru dışbükey profil biçiminde alçalır. Ekhinuslarda kılıfından geniş kanallarla ayrılan tekli yumurta motifi bulunur. Pulvinus yüzlerinde ise merkezdeki tek dikey silme şeklindeki balteusun iki yanındaki polster yüzlerinde, kazıma olarak işlenmiş stilize bitkisel motifler yer alır. Tüm olarak ele geçen başlık yüzeysel bir işçiliğe sahiptir.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın başı

Attika A Tipi Sütun Kaideleri

- Kat. No** : 27
Kazı Env. No : 2011/S6-VIII/J10-BN 02
Res. No : Lev. 4
Çiz. No : 1
Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 20, Ç: 43.5, Pl.Y: 5.5, Pl.G: 53

Tanım : Güney stylobat üzerinde, batıdan ilk sırada in situ konumunda tespit edilmiştir. Sekizgen düz plinthos üzerinde dış bükey torus, spira, trokhilus ve ortası tek yivli boyun yer alır. Stylobat doğrultusuna paralel iki yanında 8 cm. genişliğinde, 7,5 cm. derinliğinde levha olukları bulunur. Üst yüzeyin merkezinde 5,3 cm. çapında, 5 cm. derinliğinde dairesel kurşun yuvası ve buradan doğu yöne uzanan kurşun oluğu görülür. Üst yüzeyde kireç harç izleri de görülmektedir.

Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 28

Kazı Env. No : S6-VIII/J10-BN 15

Res. No : Lev. 4

Çiz. No : 1

Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl

Malzeme : Kireç taşı

Ölçüler : Y: 20, Ç: 44, Pl.Y: 5,5, Pl.G: 53,5

Tanım : Güney stylobat üzerinde, batıdan ikinci sırada in situ konumunda tespit edilmiştir. Kare düz plinthos üzerinde dış bükey torus, spira, trokhilus ve ortası tek yivli boyun yer alır. Stylobat doğrultusuna paralel iki yanında 8 cm. genişliğinde, 7 cm. derinliğinde levha olukları bulunur. Üst yüzeyin merkezinde 5 cm. çapında, 6 cm. derinliğinde kurşun yuvası ve buradan güney yöne uzanan 2 cm. genişliğinde kurşun oluğu görülür. Üst yüzeyde kireç harç izleri de görülmektedir.

Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 29

Kazı Env. No : S6-VIII/J10-BN 14

Res. No : Lev. 4

Çiz. No : 1

Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl

Malzeme : Kireç taşı

Ölçüler : Y: 20, Ç: 44, Pl.Y: 5,5, Pl.G: 53,5

Tanım : Güney stylobat üzerinde, batıdan üçüncü sırada in situ konumunda tespit edilmiştir. Sekizgen düz plinthos üzerinde dış bükey torus, spira, trokhilus ve ortası tek yivli boyun yer alır. Stylobat doğrultusuna paralel iki yanında 8 cm. genişliğinde, 9,5 cm. derinliğinde levha olukları bulunur. Üst yüzeyin merkezinde 6,5 cm. çapında, 5 cm. derinliğinde kurşun yuvası ve buradan güneydoğu yönde uzanan kurşun oluğu görülür.

Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 30

Kazı Env. No : S6-VIII/J10-BN 13

Res. No : Lev. 4

Çiz. No : 1

Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl

Malzeme : Kireç taşı

Ölçüler : Y: 22, Ç: 45, Pl.Y: 8, Pl.G: 58,5

Tanım : Güney stylobat üzerinde, doğudan ilk sırada in situ tespit edilmiştir. Kare düz plinthos üzerinde dış bükey torus, spira, trokhilus ve ortası tek yivli boyun yer alır. Stylobat doğrultusuna paralel iki yanında 9 cm. genişliğinde, 8 cm. derinliğinde levha olukları bulunur. Üst yüzeyin merkezinde 6 cm. çapında, 6,5 cm. derinliğinde dairesel kurşun yuvası ve buradan doğu yöne uzanan kurşun oluğu görülür.

Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 31

Kazı Env. No : S7-VIII/A10-BN 23

Res. No : Lev. 4

Çiz. No : 1

Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl

- Malzeme** : Kireç taşı
- Ölçüler** : Y: 15,5, Ç: 38,5, Pl.Y: 5, Pl.G: 42,5
- Tanım** : Doğu stylobat üzerinde, güneyden ilk sırada in situ konumunda tespit edilmiştir. Sekizgen düz plinthos üzerinde dış bükey torus, spira, trokhilus ve ortası tek yivli boyun yer alır. Stylobat doğrultusuna paralel iki yanında 7,5 cm. genişliğinde, 7,5 cm. derinliğinde levha olukları bulunur. Üst yüzeyin merkezinde 5,7 cm. çapında, 5 cm. derinliğinde dairesel kurşun yuvası ve buradan doğu yöne uzanan kurşun oluğu görülür. Üst yüzeyde kireç harç izleri de görülmektedir.
- Tarih Önerisi** : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı
- Kat. No** : 32
- Kazı Env. No** : S7-VIII/A10-BN 15
- Res. No** : Lev. 4
- Çiz. No** : 1
- Buluntu Yeri** : Episkopeion, peristyl
- Malzeme** : Kireç taşı
- Ölçüler** : Y: 18,5, Ç: 40,5, Pl.Y: 7,3, Pl.G: 47
- Tanım** : Doğu stylobat üzerinde, kuzeyden ilk sırada in situ konumunda tespit edilmiştir. Sekizgen düz plinthos üzerinde dış bükey torus, spira, ve trokhilus yer alır. Trokhilusun üstü iki dik açılı profil biçiminde şekillendirilmiştir. Bu profillerden üstteki 0,7 cm. daha dar yapılmıştır. Stylobat doğrultusuna paralel iki yanında 7,5 cm. genişliğinde, 8 cm. derinliğinde levha olukları bulunur. Üst yüzeyin merkezinde 5,5 cm. çapında bir kurşun yuvası ve buradan güney yöne uzanan kurşun oluğu görülür. Üst yüzeyde kireç harç izleri de görülmektedir.
- Tarih Önerisi** : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı
- Kat. No** : 33
- Kazı Env. No** : 2011/S7-VIII/A9-BN 02
- Res. No** : Lev. 4
- Çiz. No** : 1
- Buluntu Yeri** : Episkopeion, peristyl
- Malzeme** : Kireç taşı
- Ölçüler** : Y: 18, Ç: 36,5, Pl.Y: 5, Pl.G: 43,5
- Tanım** : Kuzey stylobat üzerinde, batıdan ilk sırada in situ tespit edilmiştir. Sekizgen düz plinthos üzerinde dış bükey torus, spira ve trokhilus yer alır. Trokhilusun üzerindeki boyun dik açılı ince bir halka biçimindedir. Kaidenin doğu kenarında 6,5 cm. derinliğinde levha oluğu yer alır. Levha oluğu dıştan içe ve alttan üste doğru 10 cm.'den 8 cm.'ye daralmaktadır. Üst yüzeyde ise sütun gövdesinin oturduğu alan, dış kenarlardan 0,5 cm. derinleştirilmiştir. Üst yüzeyde kireç harç izleri görülmektedir. Kurşun deliği ve oluğu bulunmamaktadır.
- Tarih Önerisi** : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı
- Kat. No** : 34
- Kazı Env. No** : S7-VIII/A10-BN 21
- Res. No** : Lev. 4
- Çiz. No** : 1
- Buluntu Yeri** : Episkopeion, peristyl
- Malzeme** : Kireç taşı
- Ölçüler** : Y: 18,2, Ç: 34,5, Pl.Y: 6,7, Pl.G: 41
- Tanım** : Kare düz plinthos üzerinde dış bükey torus, spira, trokhilus ve ortası tek yivli boyun yer alır. Bir kenarında 7 cm. genişliğinde, 1 cm. derinliğinde levha oluğu bulunur. Kaidenin üst yüzeyi, çap kenarından 9 cm. içeride başlayan ve kurşun deliğine doğru 5 cm. kadar alçalacak şekilde işlenmiştir. Merkezinde ise 3 cm. çapında, 1,5 cm. derinliğinde kurşun yuvası yer alır.
- Tarih Önerisi** : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

- Kat. No** : 35
Kazı Env. No :
Res. No : Lev. 4
Çiz. No : 1
Buluntu Yeri : Episkopeion'un doğusunda (S7-VII), su akışının ıslahına yönelik çalışmalar esnasında ele geçmiştir. Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 21,5, Ç: 36,7, Pl.Y: 6, Pl.G: 45,7
Tanım : Kare düz plinthos üzerinde dış bükey torus, spira, trokhilus ve ortası tek yivli boyun yer alır. Üst yüzeyin merkezinde 3,5 cm. çapında, 4,5 cm. derinliğinde kurşun yuvası ve buradan bir köşeye doğru uzanan kurşun oluğu bulunur.
Tarih Önerisi : M.S. 5-6. yüzyıl

Attika B Tipi Sütun Kaideleri

- Kat. No** : 36
Kazı Env. No : S7-VIII/A10-BN 13
Res. No : Lev. 4
Çiz. No : 1
Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 18,5, Ç: 36,5, Pl.Y: 3,7, Pl.G: 45
Tanım : Doğu stylobat merkezinde in situ konumunda tespit edilmiştir. Sekizgen düz plinthos üzerinde, sekizgene uygun biçimlenmiş konik bir torus yer alır. Torusun doğrudan bağlandığı boyun da sekizgendir. Stylobat doğrultusuna paralel iki yanında 8,5 cm. genişliğinde, 8 cm. derinliğinde levha olukları bulunur. Üst yüzeyin merkezinde 3 cm. çapında kurşun yuvası görülür. Üst yüzeyde kireç harç izleri de görülmektedir.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

- Kat. No** : 37
Kazı Env. No : 2011/S7-VIII/A9-BN 03
Res. No : Lev. 4
Çiz. No : 1
Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 17,5, Ç: 35, Pl.Y: 5, Pl.G: 44,5
Tanım : Kuzey stylobat üzerinde batıdan ikinci sırada in situ konumunda tespit edilmiştir. Sekizgen düz plinthos üzerinde, dairesel biçimlenmiş konik bir torus ve dik açılı boyun yer alır. Stylobat doğrultusuna paralel iki yanında levha olukları bulunur. 7,5 cm. derinliğindeki levha olukları dıştan içe doğru 10 cm.'den 5,6 cm.'ye doğru daralan genişliktedir. Üst yüzeyin tamamı kireç harç ile kaplanmıştır.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

- Kat. No** : 38
Kazı Env. No : S7-VIII/A10-BN 29
Res. No : Lev. 4
Çiz. No : 1
Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 19, Ç: 41, Pl.Y: 5, Pl.G: 46
Tanım : Kuzey stylobat üzerinde batıdan üçüncü sırada in situ konumunda tespit edilmiştir. Sekizgen düz plinthos üzerinde, altta dik açılı bir profille başlayarak boyna doğru konik biçimde daralan torus yer alır. Stylobat doğrultusuna paralel iki yanında 10 cm. genişliğinde, 7,5 cm. derinliğinde levha olukları bulunur. Üst yüzeyin merkezinde 5,5 cm. çapında, 5 cm. derinliğinde bir kurşun yuvası ve buradan doğu yöne uzanan kurşun oluğu görülür.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 39
Kazı Env. No : S7-VIII/A10-BN 61
Res. No : Lev. 4
Çiz. No : 1
Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 13, Ç: 31,5, Pl.Y: 4, Pl.G: 35,6
Tanım : Yukarıya doğru hafifçe daralan düz plinthos üzerinde boyna doğru daralan konik bir torusu bulunur. Üst yüzeyde 4 cm. çapında, 2 cm. derinliğinde bir kurşun yuvası yer alır.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 40
Kazı Env. No : S7-VIII/A10-BN 22
Res. No : Lev. 4
Çiz. No : 1
Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 13, Ç: 31,5, Pl.Y: 4, Pl.G: 35,6
Tanım : Yukarıya doğru hafifçe daralan düz plinthos üzerinde boyna doğru daralan konik bir torusu bulunur. Üst yüzeyde 4 cm. çapında, 2 cm. derinliğinde bir kurşun yuvası yer alır.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 41
Kazı Env. No : S7-VIII/A10-BN 02
Res. No : Lev. 4
Çiz. No : 1
Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 14, Ç: 36,5, Pl.Y: 6,5, Pl.G: 39
Tanım : Düz plinthos üzerinde boyna doğru daralan konik bir torusu bulunur. Üst yüzeyde 4 cm. çapında, bir kurşun yuvası yer alır. Kurşun yuvasında kireç harç dolgusu görülür.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 42
Kazı Env. No : 2011/S7-VIII/A9-BN 04
Res. No : Lev. 4
Çiz. No : 1
Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 11,5, Ç: 33,5, Pl.Y: 5,3, Pl.G: 37,5
Tanım : Düz plinthos üzerinde, boyna doğru hafifçe eğim kazanarak daralan torus yer alır. Üst yüzeyde 3,5 cm. çapında, 2,5 cm. derinliğinde kurşun yuvası ve buradan bir kenara doğru uzanan kurşun oluğu görülür. Kaidenin üst bölümünün harçla kaplandığı anlaşılmaktadır.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 43
Kazı Env. No : S7-VIII/A10-BN 28
Res. No : Lev. 4
Çiz. No : 1
Buluntu Yeri : Episkopeion, peristyl
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 18, Ç: 39, Alt Ç: 48

Tanım : Kuzey stylobat üzerinde doğudan ilk sırada in situ konumunda tespit edilmiştir. Kaidenin plinthosu yoktur. Dairesel dik profil üstünde boyna doğru konik biçimde daralan torusu bulunur. Batı kenarında 9 cm. genişliğinde, 7 cm. derinliğinde levha oluğu yer alır. Üst yüzeyin merkezinde 5 cm. çapında, 5 cm. derinliğinde kurşun yuvası ve buradan doğu yöne uzanan kurşun oluğu görülür.

Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 44

Kazı Env. No : S7-VII/D4-BN 05

Res. No : Lev. 4

Çiz. No : 1

Buluntu Yeri : Piskoposluk Kilisesi

Malzeme : Kireç taşı

Ölçüler : Y: 23,5, Ç: 51, Pl.Y: 8, Pl.G: 65

Tanım : Piskoposluk Kilisesi kuzey stylobat üzerinde in situ konumunda tespit edilmiştir. Düz plinthos üzerinde, altta dik açılı bir profille başlayarak boyna doğru konik biçimde daralan torus yer alır. Kaidenin üst yüzeyinde, bir kenarı 4 cm. olan kare şeklinde, 4,5 cm. derinliğinde kurşun yuvası bulunur.

Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 45

Kazı Env. No : S7-VII/E4-BN 01

Res. No : Lev. 5

Çiz. No : 1

Buluntu Yeri : Piskoposluk Kilisesi

Malzeme : Kireç taşı

Ölçüler : Y: 23,5, Ç: 51, Pl.Y: 8, Pl.G: 65

Tanım : Kuzey transept kolunda, T ve L kesitli payeler arasında in situ tespit edilmiştir. Düz plinthos üzerinde, altta dik açılı bir profille başlayarak boyna doğru konik biçimde daralan torus yer alır. Kaidenin üst yüzeyinde, bir kenarı 4 cm. olan kare şeklinde, 4,5 cm. derinliğinde kurşun yuvası bulunur. Güney kenarında 11 cm. genişliğinde, 5 cm. derinliğinde levha oluğu bulunmaktadır.

Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 46

Kazı Env. No : S7-VII/D5-BN 03

Res. No : Lev. 5

Çiz. No : 1

Buluntu Yeri : Piskoposluk Kilisesi

Malzeme : Kireç taşı

Ölçüler : Y: 19, Ç: 36, Pl.Y: 6,8, Pl.G: 46

Tanım : Templon stylobatı üzerinde in situ konumundan hafifçe yana yatmış durumda bulunmuştur. Kaidenin alt yüzünde 4 cm. çapında, 2 cm. derinliğinde kurşun yuvası bulunur. Düz plinthos üzerinde, altta dik açılı bir profille başlayarak boyna doğru konik biçimde daralan torus yer alır. Kaidenin üst yüzeyinde, 4,5 cm. çapında, 4,5 cm. derinliğinde kurşun yuvası görülür.

Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 47

Kazı Env. No : Oly.07.128

Res. No : Lev. 5

Çiz. No : 2

Buluntu Yeri : Piskoposluk Kilisesi

Malzeme : Kireç taşı

Ölçüler : Y: 19, Ç: 36, Pl.Y: 6,8, Pl.G: 46

Tanım : Düz plinthos üzerinde, altta dik açılı bir profille başlayarak boyna doğru konik biçimde daralan torus yer alır. Kaidenin üst yüzeyinde, 3,5 cm. çapında, 5 cm. derinliğinde kurşun yuvası görülür.

Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 48
Kazı Env. No : S7-VII/E3 BN 01
Res. No : Lev. 5
Çiz. No : 2
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 19, Ç: 36, Pl.Y: 6,8, Pl.G: 46
Tanım : Vaftizhane güney stylobat üzerinde in situ konumunda tespit edilmiştir. Düz plinthos üzerinde, altta dik açılı bir profille başlayarak boyna doğru konik biçimde daralan torus yer alır. Üst yüzeyde 4,5 cm. çapında, 4,5 cm. derinliğinde kurşun yuvası görülür.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 49
Kazı Env. No : S7-VII/F3 BN 01
Res. No : Lev. 5
Çiz. No :
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 19, Ç: 36, Pl.Y: 6,8, Pl.G: 46
Tanım : Vaftizhane kuzey stylobat üzerinde in situ konumundan yana yatmış durumda tespit edilmiştir. Düz plinthos üzerinde, altta dik açılı bir profille başlayarak boyna doğru konik biçimde daralan torus yer alır.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 50
Kazı Env. No : S7-VII/E2 BN 01
Res. No : Lev. 5
Çiz. No : 2
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane vestibulum
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 16, Ç: 33, Pl.Y: 6,5, Pl.G: 39
Tanım : Düz plinthos üzerinde, altta dik açılı bir profille başlayarak boyna doğru konik biçimde daralan torus yer alır. Üst yüzeyde 3,5 cm. çapında, 5 cm. derinliğinde kurşun yuvası görülür.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 51
Kazı Env. No : S7-VII/E2 BN 02
Res. No : Lev. 5
Çiz. No : 2
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane vestibulum
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 26, Ç: 33, Pl.Y: 6,5, Pl.G: 39
Tanım : Vestibulum batı duvarında yer alan çeşmeyi üç yönden sınırlayan stylobatlardan güneydeki üzerinde insitu tespit edilmiştir. Düz plinthos üzerinde, boyna doğru konik biçimde daralan torus yer alır. Torusun boyunla birleştiği alanda iki ince kazıma yiv bulunur. Yüksek boyun kısmı yukarıya doğru 30,5 cm.'den 33 cm.'ye doğru genişlemektedir. Üst yüzeyde 5,5 cm. çapında, 5,5 cm. derinliğinde kurşun yuvası görülür. Alt yüzeyde de 4 cm. çapında, 2 cm. derinliğinde kurşun yuvası yer alır.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 52
Kazı Env. No : S7-VII/E2 BN 03
Res. No : Lev. 5
Çiz. No : 2
Buluntu Yeri : Episkopeion, vaftizhane vestibulum
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 32, Ç: 36,5, Pl.Y: 11, Pl.G: 46,5
Tanım : Vestibulum batı duvarında yer alan çeşmeyi üç yönden sınırlayan stylobatlardan doğudakine yakın durumda tespit edilmiştir. Düz plinthos üzerinde, boyna doğru konik biçimde daralan torus yer alır. Boyun oldukça yüksek tutulmuştur. Üst yüzeyde 4 cm. çapında, 5,5 cm. derinliğinde kurşun yuvası görülür.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No : 53
Kazı Env. No : Oly.01.159
Res. No : Lev. 5
Çiz. No : 2
Buluntu Yeri : Mozaikli Yapı
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 11,5, Ç: 28, Pl.Y: 5,8, Pl.G: 30,5
Tanım : Düz plinthos üzerinde, dik bir profilin ardından boyna doğru hafifçe konik bir eğim kazanarak daralan torus yer alır. Üst yüzeyde 4 cm. çapında, 4,5 cm. derinliğinde kurşun yuvası ve buradan bir kenara doğru uzanan kurşun oluğu görülür.
Tarih Önerisi : M.S. 5-6. yüzyıl

Kat. No : 54
Kazı Env. No : Oly.01.175
Res. No : Lev. 5
Çiz. No : 2
Buluntu Yeri : Mozaikli Yapı
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 23,5, Ç: 36,5, Pl.Y: 6,5, Pl.G: 48
Tanım : Düz plinthos üzerinde, yüksek tutulmuş dik bir profilin ardından boyna doğru konik biçimde daralan torus yer alır.
Tarih Önerisi : M.S. 5-6. yüzyıl

Attika C Tipi Sütun Kaideleri

Kat. No : 55
Kazı Env. No : S7-VII/A1-BN 01
Res. No : Lev. 5
Çiz. No : 2
Buluntu Yeri : Episkopeion, triclinium
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 25, Ç: 47, Pl.Y: 10,5, Pl.G: 51
Tanım : Triclinium ana mekânı ile vestibulum arasındaki üç gözlü giriş açıklığında batı yönde in situ konumunda tespit edilmiştir. Düz plinthos üzerinde yarım küre formulu torus ve boyun yer alır. Konumuna göre doğu ve batı kenarlarının kuzey yarıları, kapı aksamı yerleştirmek için tıraşlanmıştır. Kaidenin üst yüzeyi tamamen kireç harçla kaplanmıştır.
Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyıl

Kat. No : 56
Kazı Env. No : S7-VII/A1-BN 02
Res. No : Lev. 5
Çiz. No :
Buluntu Yeri : Episkopeion, triclinium
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 25, Ç: 47, Pl.Y: 10,5, Pl.G: 51
Tanım : Triclinium ana mekânı ile vestibulum arasındaki üç gözlü giriş açıklığında doğu yönde in situ konumunda tespit edilmiştir. Düz plinthos üzerinde yarım küre formulu torus ve boyun yer alır. Konumuna göre doğu ve batı kenarlarının kuzey yarıları, kapı aksamı yerleştirmek için traşlanmıştır. Kaidenin üst yüzeyi tamamen kireç harçla kaplanmıştır.

Tarih Önerisi : M.S. 5. yüzyıl

Kat. No : 57 – 58 – 59 – 60
Kazı Env. No :
Res. No : Lev. 5
Çiz. No : 2
Buluntu Yeri : Nekropol Kilisesi
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Y: 20, Ç: 47,5, Pl.Y: 10,5, Pl.G: 52
Tanım : Profil biçimi ve boyut olarak aynı özelliklere sahip dört başlık, kilisenin naosunda kuzey stylobat üzerinde in situ konumlarında tespit edilmiştir. Kaideler düz plinthos üzerinde yarım küre formulu torus ve boyundan oluşur.

Tarih Önerisi : M.S. 6. yüzyıl

Postamentli Sütun Kaidesi

Kat. No : 61
Kazı Env. No : Oly.10.460
Res. No : Lev. 5
Çiz. No : 2
Buluntu Yeri : S11-V sektörü transeptli bazilika
Malzeme : Kireç taşı
Ölçüler : Postament: Y: 17, Ü.E: 31, A.E: 31; Kaide: Y: 14, Ç: 26,5, Pl.Y: 3,5, Pl.G: 30,5
Tanım : Postament, altta ve üstte kademeli profillerle ortaya doğru daralan dikdörtgen prizma biçimindedir. Bir yüzün merkezinde kabartma olarak Malta haçı işlenmiştir. Yekpare işlenmiş sütun kaidesinde düz plinthos üzerinde dış bükey torus, spira, trokhilus ve ortası tek yivli düz profilli boyun yer alır. Üst yüzeyde 3 cm. çapında, 4 cm. derinliğinde kurşun yuvası görülür.

Tarih Önerisi : M.S. 5-6. yüzyıl

SUMMARY

Byzantine Column Capitals and Bases at Olympos

This chapter presents the column capitals and bases of the Byzantine period identified during excavations and surveys at Olympos (Tab. 1). Capitals include 12 Ionic impost (Cat. nrs. 1-12), 12 Corinthian (Cat. nrs. 13-24), 1 composite (Cat. nr. 25) and 1 Ionic (Cat. nr. 26) type. On the other hand, column bases include 9 Attic A (Cat. nrs. 27-35), 19 Attic B (cat. nrs. 36-54), 6 Attic C (Cat. nrs. 55-60), and 1 base with postament (Cat. nr. 61).

Ionic impost capitals from the baptistry are categorised into Group 2 of T. Zollt's typology, for the outer edges of the volutes are narrower than the impost's width. More specifically, they are included in the second subgroup of Group 2, for they are plain and have a pendulous profile separating the Ionic section, and the impost overhangs the echinus. Their parallels are widely found in the first half of the 6th century A.D.

The Corinthian capitals from the Episcopal Church are defined as 'lyre capital' by R. Kautzsch based on the form of the curving profile that border the upper acanthus leaves to the corners and join the volutes on the upper surface of the kalathos. This is categorised by T. Zollt as 'capitals with large toothed acanthus leaves', and more specifically into its subgroup capitals 'with single wreath, high corner leaf and external volute'. An evaluation of the form and style of the Corinthian capitals from the Episcopal Church reveals that they reflect parallel features with those dated to the second half of the 5th century to the first half of the 6th century. The closest parallel to the Corinthian capital from the basilica with a transept located in Sector S11-V (Cat. nr. 22) is attested at Salona in Croatia. R. Kautzsch's typology categorises this capital as 'Salona Type 2' (without kaulis, with sheath leaves) and is dated to the mid-4th century.

The only composite capital in the catalogue (Cat. nr. 25) was uncovered in the peristyle of the episkopeion. A full parallel could not be found. The arrangement of the Ionic part approaches those of the 3rd century; however, its quite-flattened kalathos with somewhat large volutes and style of workmanship on the acanthus leaves suggest a 4th-century dating. The only Ionic capital (Cat. nr. 26) was also uncovered at the peristyle of the episkopeion. Ionic capitals are the rarest examples attested in the Early Byzantine period architecture. These few examples and comparable Ionic impost capitals indicate a date in the 5th century.

The typology of S. Y. Ötügen was used for the categorisation of 34 column bases in the catalogue. Thus all three subgroups of Attic bases are widely attested at Olympos. Yet, the base Cat. nr. 42 is placed into Attic Type B1, proposed as a variant of Attic B by Ç. Temple. The base Cat. nr. 43 can be defined as Attic Type B2, as a variant of Type B without a plinth. Column bases have profiles widely seen in the 5th-6th centuries.

Taking into consideration the architecture and other archaeological evidence, the capitals and bases from the episkopeion should be dated to the second half of the 5th century. Bases from the Necropolis Church and Building with Mosaics conform to the dates proposed for the monuments. In addition to its architectural elements, mosaics, pottery, glass and metal finds indicate an early 6th century date for the Necropolis Church. It is known that the Building with Mosaics was used as a residence in the 5th-6th centuries. Among the capitals the Corinthian (Cat. nr. 22) and the composite (Cat. nr. 25) capital can be dated to the mid-4th century. The Ionic capital (Cat. nr. 26) has parallel features with examples dated to the beginning of the 5th century. These capitals, reused in the monuments where they were found, are of importance for they belong to a little-known period of the city.

Res. 1 Peristyldeki in situ sütun kaideleri

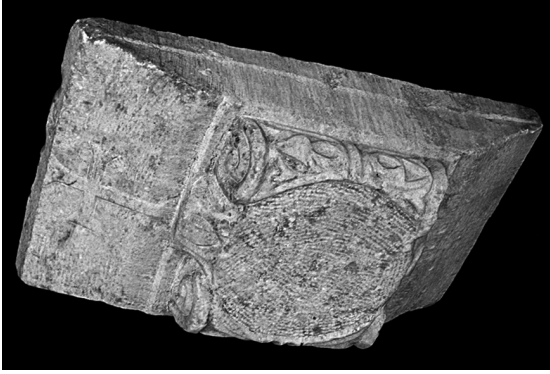
Sütun başlık ve kaidelerinin buluntu yerleri ve sayısal dağılım tablosu		Buluntu Yeri								Adet
		Episkopeion				Yarım Bazilika	SV-11 Transeptli Bazilika	Mozaiikli Yapı	Dere Islah çalışması	
		Piskoposluk Kilisesi	Vaftizhane	Peristyl	Triclinium					
Tür	Tip									
Sütun başlıkları	Ion-impost Kat. No: 1-12	1	11							12
	Korinth Kat. No: 13-24	8	1	2			1			12
	Kompozit Kat. No: 25			1						1
	Ion Kat. No: 26			1						1
Sütun kaideleri	Attika A Kat. No: 27-35			8					1	9
	Attika B Kat. No: 36-54	4	5	8				2		19
	Attika C Kat. No: 55-60				2	4				6
	Postamentli Kat. No: 61						1			1

Tab. 1 Sütun başlık ve kaidelerinin buluntu yerleri ve genel dağılımı

Sütun kaideleri karşılaştırma tablosu		Bulutlu Durumu		Tip			Ölçüler				Kursun Deliği				
Bulutlu Yeri	Kat. No:	In situ	In situ olmayan	Tip A	Tip B	Tip C	Y	Ç	Pl. Y	Pl. G	Form		Ölçüler		
											Daire	Kare	Ç	ExB	D
Episkopeion Peristyl	27	*		*			20	43	5.5	53	*		5.3		5
	28	*		*			20	44	5.5	53.5	*		5		6
	29	*		*			20	44	5.5	53.5	*		6.5		5
	30	*		*			22	45	8	58.5	*		6		6.5
	31	*		*			15.5	38.5	5	42.5	*		5.7		
	32	*		*			18.5	40.5	7.3	47	*		5.5		
	33	*		*			18	36	5	43.5					
	34		*	*			18.2	34.5	6.7	41	*		3		1.5
	36	*			*		18.5	36.5	3.7	45	*		3		
	37	*			*		17.5	35	5	44.5					
	38	*			*		19	41	5	46	*		5.5		5
	39		*		*		13	31.5	4	35.6	*		4		2
	40		*		*		14	36.5	6.5	39	*		4		
	41		*		*		14	36.5	6.5	39	*		4		
42		*			*(B1)		11.5	33.5	5.3	37.5	*		3.5		2.5
43	*				*(B2)		18	39			*		5		5
Piskoposluk Kilisesi	44	*			*		23.5	51	8	65		*		4x4	4.5
	45	*			*		23.5	51	8	65		*		4x4	4.5
	46	*			*		19	36	6.8	46	*		4.5		4.5
	47		*		*		19	36	6.8	46	*		3.5		5
Vaftizhane	48	*			*		19	36	6.8	46	*		4.5		4.5
	49		*		*		19	36	6.8	46			Üst yüzey merkezi kırık		
Vaftizhane Vestibulum	50		*		*		16	33	6.5	39	*		3.5		5
	51	*			*		26	33	6.5	39	*		5.5		5.5
	52		*		*		32	36.5	11	46.5	*		5		5.5
Triclinium	55	*				*	25	47	10.5	51					
	56	*				*	25	47	10.5	51					
Yarım Bazilika	57	*				*	20	47	10.5	52					
	58	*				*	20	47	10.5	52					
	59	*				*	20	47	10.5	52					
	60	*				*	20	47	10.5	52					
Mozaikli Yapı	53		*		*		11.5	28	5.8	30.5	*		4		4.5
	54		*		*		23.5	36.5	6.5	48					
Dere Islah Çalışması	35		*		*		21.5	6	36.7	45.7	*		3.5		4.5
S11-V Sektöründeki Bazilika	61		*		*	postamentli	14	26.5	3.5	30.5	*		3		4

Tab. 2 Sütun kaideleri karşılaştırma tablosu

Lev. 1

Kat. No: 1a

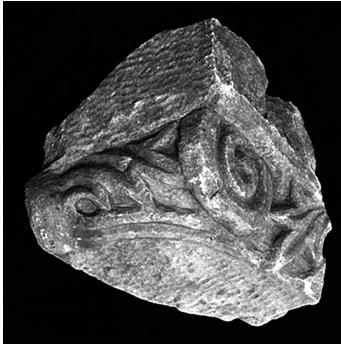
Kat. No: 1b

Kat. No: 2

Kat. No: 3

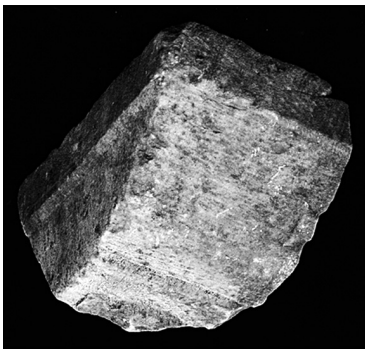
Kat. No: 4

Kat. No: 5

Kat. No: 6

Kat. No: 7

Kat. No: 8

Kat. No: 9

Kat. No: 10

Kat. No: 11

Kat. No: 12

Kat. No: 13

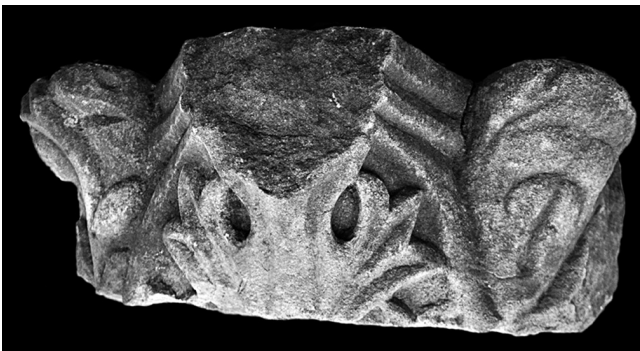
Kat. No: 14

Kat. No: 15

Kat. No: 16

Kat. No: 17

Kat. No: 18

Kat. No: 19

Kat. No: 20

Kat. No: 21

Kat. No: 22

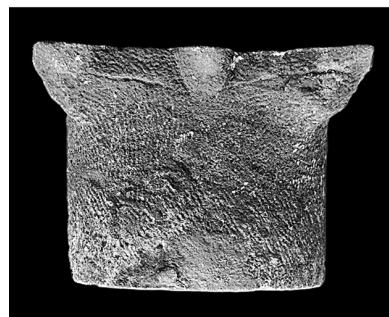
Kat. No: 25

Kat. No: 23

Kat. No: 26

Kat. No: 24

Kat. No: 27

Kat. No: 33

Kat. No: 39

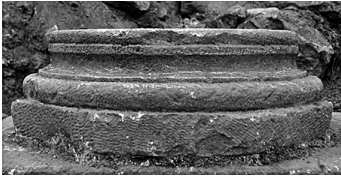
Kat. No: 28

Kat. No: 34

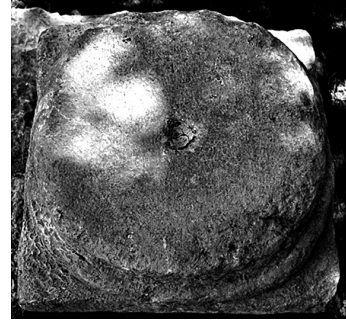
Kat. No: 40

Kat. No: 29

Kat. No: 35

Kat. No: 41

Kat. No: 30

Kat. No: 36

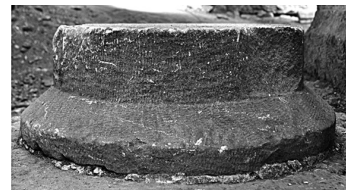
Kat. No: 42

Kat. No: 31

Kat. No: 37

Kat. No: 43

Kat. No: 32

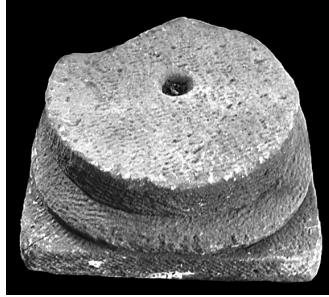
Kat. No: 38

Kat. No: 44

Kat. No: 45

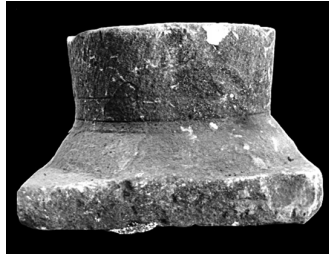
Kat. No: 50

Kat. No: 55

Kat. No: 46

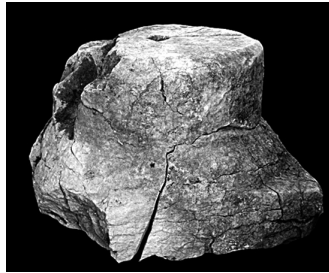
Kat. No: 51

Kat. No: 56

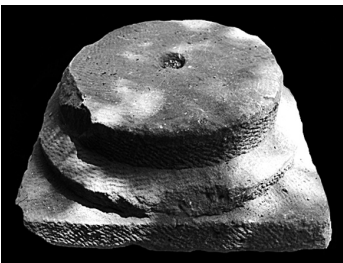
Kat. No: 47

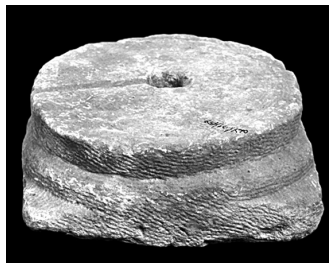
Kat. No: 52

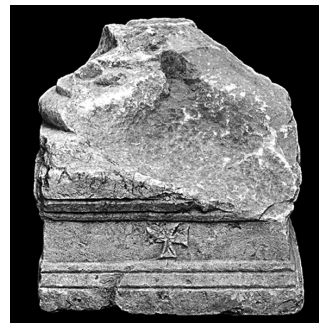
Kat. No: 57

Kat. No: 48

Kat. No: 53

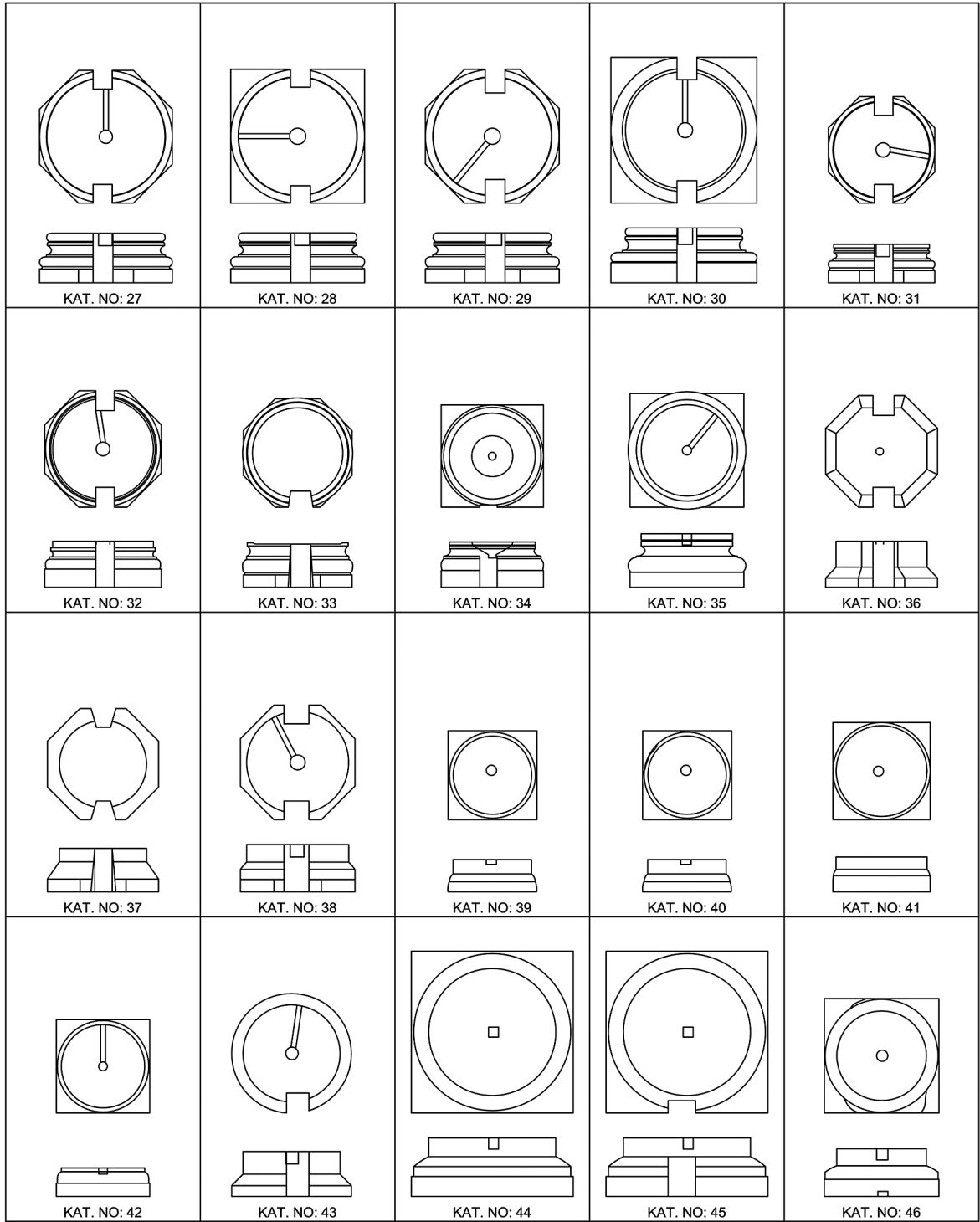
Kat. No: 61

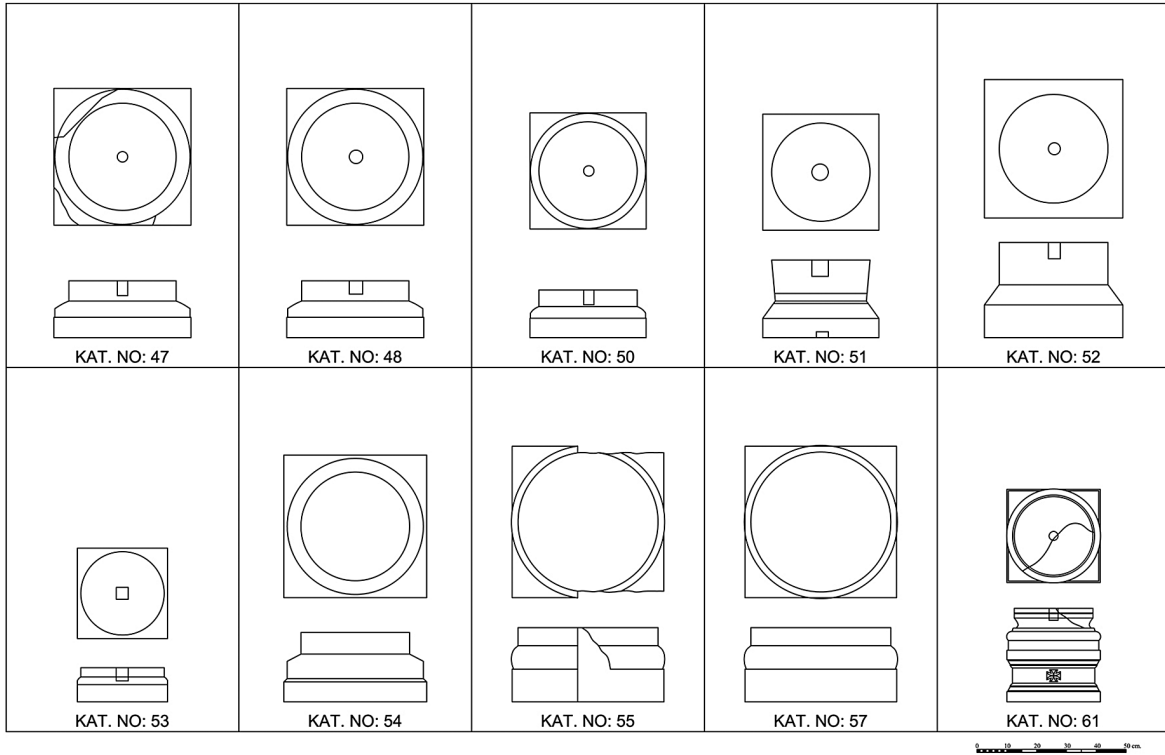
Kat. No: 49

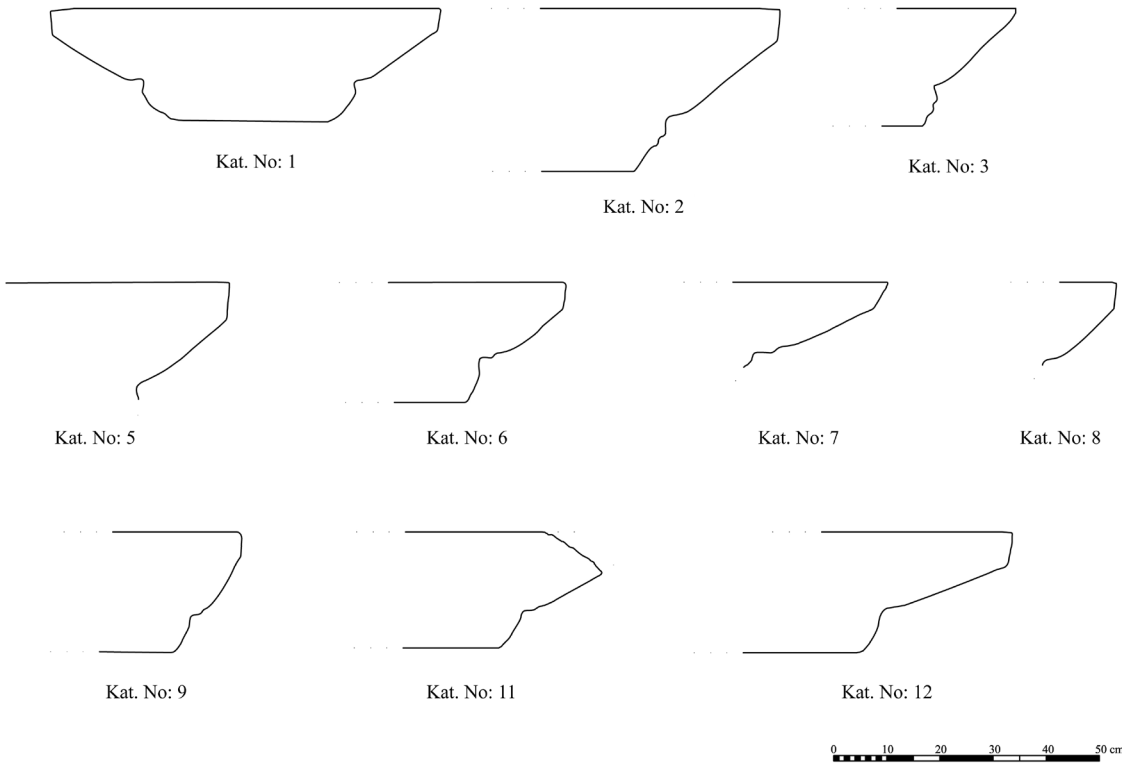
Kat. No: 54

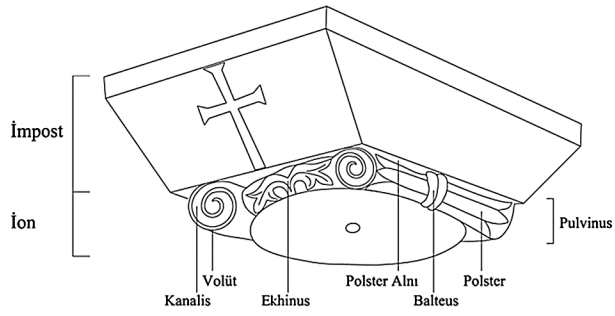

Çiz. 1 Sütun Kaideleri profil ve görünüşleri

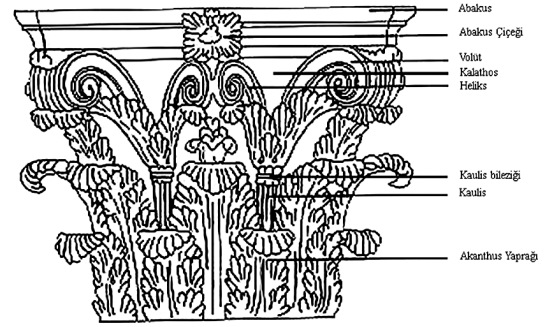
Çiz. 2 Sütun kaideleri profil ve görünüşleri

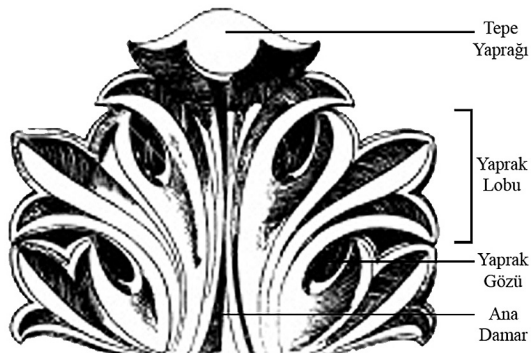
Çiz. 3 İon-impst sütun başlıkları profilleri

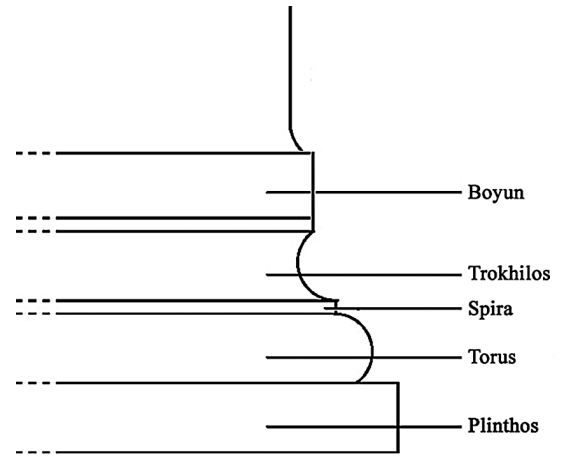
Çiz. 4 İon-impot tıpte sütun başlığı bölümleri

Çiz. 5 Korinth tıpte sütun başlığı bölümleri
(Başaran 1997)

Çiz. 6 Akanthus yaprağı bölümleri

Çiz. 7 Attika sütun kaidesi bölümleri

KISALTMALAR VE KAYNAKÇA

AJA	American Journal of Archaeology
AJPh	The American Journal of Philology
ANMED	Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri
AnSt	Anatolian Studies
AntTard	Antiquité Tardive
AÖAW	Archiv der Österreichischen Akademie der Wissenschaften
ArtB	The Art Bulletin
ASanat	Arkeoloji ve Sanat Dergisi
AST	Araştırma Sonuçları Toplantısı
BCH	Bulletin de Correspondance Hellénique
BSR	Papers of the British School at Rome
DOP	Dumbarton Oaks Papers
EpigrAnat	Epigraphica Anatolica
IstForsch	Istanbuler Forschungen
IstMitt	Istanbuler Mitteilungen
JbAC	Jahrbuch für Antike und Christentum
JbÖByz	Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik
JEChrSt	Journal of Early Christian Studies
JGS	Journal of Glass Studies
JMR	Journal of Mosaic Research
JRA	Journal of Roman Archaeology
JRS	The Journal of Roman Studies
KKS	Müze Çalışmaları ve Kurtarma Kazıları Sempozyumu
KST	Kazı Sonuçları Toplantısı
MÉFRA	Mélanges de l'École Française de Rome
MitChrA	Mitteilungen zur Christlichen Archäologie
MJH	Mediterranean Journal of Humanities
ODB	Oxford Dictionary of Byzantium
REByz	Revue des Études Byzantines
SOMA	Symposium on Mediterranean Archaeology
USAD	Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi
TIB	Tabula Imperii Byzantini

- Acara Eser 2003 M. Acara Eser, "Bizans Dönemi", bk.: G. Kürkman (ed.), Anadolu Ağırlık ve Ölçüleri (2003) 32-48.
- Adak 2004 M. Adak, "Lokalisierung von Olympos und Korykos in Ost-Lykien", *Gephyra* 1, 2004, 27-51.
- Adak – Atvur 1997 M. Adak – O. Atvur "Das Grabhaus des Zosimas und der Schiffseigner Eudemos aus Olympos in Lykien", *EpigrAnat* 28, 1997, 11-31.
- Adak – Güzelyürek 2003 M. Adak – C. Güzelyürek, *Olympos Çıralı Adrasan Gezi Rehberi* (2003).
- Adak – Tüner 2004 M. Adak – N. Tüner, "Neue Inschriften aus Olympos und Seinem Territorium I", *Gephyra* 1, 2004, 53-65.
- Aibabin 2012 A. Aibabin, "Early Byzantine Military Fibulas with Returned Foot from South-Western Crime", *Byzas* 15, 2012, 407-415.
- Akat v.d. 1984 Y. Akat – N. Fıratlı – H. Kocabaş, *Hüseyin Kocabaş Koleksiyonu Cam Eserler Kataloğu* (1984).
- Akın 1997 N. Akın, "Atrium", A. Gevgilili (ed.), *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi 1* (1997) 162.
- Akman v.d. 2000 Y. Akman – O. Ketenoğlu – F. Geven, *Vejetasyon Ekolojisi ve Araştırma Metodları* (2000).
- Akyürek 2010 E. Akyürek, "Myra Şapeli Üzerine İlk Notlar", bk.: N. Çevik (ed.), *Arkeolojisinden Doğasına Myra/Demre ve Çevresi* (2010) 153-160.
- Akyürek – Tiryaki 2010 E. Akyürek – A. Tiryaki, "Rhodiapolis Piskoposluk Kilisesi Kazılarında Üç Mimari Plastik Eser Üzerine Değerlendirmeler", *Adalya XIII*, 2010, 389-403.
- Akyürek 2014 E. Akyürek, "Andriake: Geç Antik Çağ'da Myra'nın Limanı", *Toplumsal Tarih* 246, 2014, 52-57.
- Al Muheisen – Nassar 2014 Z. al-Muheisen – M. Nassar, "Geometric Mosaic Pavements at Ras ed-Deir, Jordan", *Greek, Roman, and Byzantine Studies* 54, 2014, 87-104.
- Alessandro 2014 L. Alessandro, *Santuari Paleocristiani in Italia* (2014).
- Alp 2006 O. Alp, *Pisidia Bölgesi Roma Dönemi Mimari Plastiği* (Ankara Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2006).
- Alp – Işık 2011 O. Alp – G. Işık, "Başara Güney Kilise Kazılarında Ele Geçen Mimari ve Liturjik Elemanlar", *Anadolu ve Çevresinde Ortaçağ* 5, 2011, 47-68.
- Alparslan 1996 S. Alparslan, *Antalya'nın Demre (Kale) İlçesindeki H. Nikolaos Kilisesi'nde Dini Ayinle İlgili Plastik Eserler* (Hacettepe Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 1996).
- Alpaslan 1997 S. Y. Ötügen, "1995 Yılı Demre Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısı", bk.: S. Alpaslan, "Taş ve Mermer Buluntular", *KST XVIII.2*, 1997, 471-487.
- Alpaslan 1999 S. Alpaslan, "Antalya İli ve Likya Bölgesi'nde Bizans Dönemine Ait Taş Eserler", *AST XVII.1*, 2000, 29-38.
- Alpaslan 2000 S. Alpaslan "Antalya İli ve Likya Bölgesi'nde Bizans Dönemine Ait Taş Eserler", *AST XVII.1*, 2000, 29-38.
- Alparslan 2001 S. Alparslan, "Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ndeki Bizans Dönemi Taş Eserleri", *Anadolu Medeniyetleri Müzesi 2000 Yıllığı* 2001, 265-299.
- Alpaslan 2001 S. Alpaslan, "Architectural Sculpture in Constantinople and the Influences of the Capital in Anatolia", *The Medieval Mediterranean, Peoples, Economics and Cultures* 400-1453, 33 (2001) 187-201.
- Alpaslan 2002 S. Alpaslan, "Likya'da Bizans Dönemi Araştırmaları", *AST XX.1*, 2002, 127-138.
- Alpaslan 2003 S. Alpaslan, "Antalya ve Likya'nın Bizans Çağı Mimari Plastiğinin Motif ve Stil Değerlendirmesi", *Adalya VI*, 2003, 251-264.
- Alparslan 2005 S. Alparslan, "Alanya Müzesi'ndeki Bizans Dönemi Taş Eserleri", *AST 22*, 2005, 71-76.
- Anadolu 1970 M. U. Anadolu, *Küçük Asya'da Bulunan Roma İmparatorluk Çağı Tapınakları* (1970).
- Ancient Glass 1980 A. Oliver (katalog), *Ancient Glass in the Carnegie Museum of Natural History* (1980).
- Anguelova 2011 V. N. Anguelova, *The Sound of Silence: Sacred Place in Byzantine and Post Byzantine Devotional Art* (Pennsylvania Devlet Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2011).

- Anonim 2012 Anonim, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Antalya Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Antalya İl Çevre Durum Raporu 2011 (2012).
- Antonaras 2007 A. Antonaras, "Early Christian Glass Finds from the Museum Basilica Philippi", JGS 49, 2007, 47-56.
- Antonaras 2010a A. Antonaras, "Roman and Early Christian Mould-Blown Vessels from Tessaloniki and its Region from the 1st to the 5th Century AD", bk.: C. Fontaine-Hodiamont (ed.), D'Ennion au Val Saint-Lambert, Le verre soufflé-moulé. Actes des 23e Rencontres de L'Association française pour L'Archéologie du Verre (Scientia Artis, 5) (2010) 241-252.
- Antonaras 2010b A. C. Antonaras, "Glass-working Activities in Late Roman and Early Christian Thessaloniki", bk.: J. Drauschke – D. Keller (ed.), Glass in Byzantium. Production, Usage, Analyses, (2010) 93-105.
- Armağan 2010 M. E. Armağan, Kuşadası Kadıkalesi'ndeki Bizans Dönemi Taş Eserleri (Ege Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi 2010).
- Asano 1995a K. Asano, "Church III on Gemiler Ada", bk.: S. Tsuji (ed.), The Survey of Early Byzantine Sites in Ölüdeniz Area (Lycia, Turkey) the First Preliminary Report (1995) 72-78.
- Asano 1995b K. Asano "Painted Tomb on Karacaören Ada", S. Tsuji (ed.), Memoirs of the Faculty of Letters Osaka University, Vol. XXXV (1995) 90-92.
- Asano 1997 K. Asano, "The Excavation of Church III on Gemiler Ada Near Fethiye", KST XXVIII.2, 1997, 451-470.
- Asano 1998 K. Asano, "The Excavation of Church III on Gemiler Island (1996 Season)", KST XIX.2, 1998, 531-540.
- Asano 2010 K. Asano, The Island of St. Nicholas Excavation and Survey of the Gemiler Island Area, Lycia, Turkey (2010).
- Asgari 1991 N. Asgari, "Prokonnesos 1990 Çalışmaları", AST IX, 1991, 311-332.
- Asgari 1992 N. Asgari, "Observations on Two Types of Quarry-items From Procennesus: Columnshafts and Column-bases", bk.: M. Waelkens – N. Herz – L. Moens (ed.), Ancient Stones, Quarrying, Trade and Provenance (1992) 73-80.
- Aslan v.d. 2004 A. Aslan – T. Albayrak – M. R. Tunç – A. Erdoğan, "Antalya Kuşları ve Halkalama Çalışmaları", Tabiat ve İnsan 2, 2004, 36-49.
- Aslan v.d. 2011 A. Aslan – Y. Kaska – A. Erdoğan, "The Ornithological Importance of Dalaman (Muğla, Turkey) Wetlands and Threats to the Bird Population", Turk Journal of Zoology 35/4, 2011, 481-489.
- Arthur 2006 P. Arthur, Bizans ve Türk Döneminde Hierapolis (Pamukkale) (2006).
- Atila – Çelgin 1991 İ. A. Atila – A. V. Çelgin, "Likya'da, Olympos'ta Bulunan Bir Mezar Anıtı", Mimar Sinan Üniversitesi Fen/Edebiyat Fakültesi Dergisi, Sayı 1, 1991, 75-105.
- Atila 1992 İ. A. Atila, "Olympos Mezar Odası Kurtarma Kazıları", KKS II, 1992, 105-128.
- Atvur – Adak 1997 O. Atvur – M. Adak, "Das Grabhaus und der Schiffseigner Eudemos aus Olympos in Lykien", EpigrAnat 28, 1997, 11-34.
- Atvur 1999 O. Atvur, "Olympos Antik Kenti (1991-1992 Çalışmaları)", ASanat 88, 1999, 13-31.
- Augustine Confessions J. G. Pilkington, "The Confessions of St. Augustine", bk.: P. Schaff (ed.), A Select Library of Nicene and Post-Nicene Fathers of the Christian Church, First Series, Volume I: The Confessions and Letters of Augustin, with a Sketch of His Life and Work, 1995, 27-208. <http://www.ccel.org/ccel/schaff/npnf101.toc.htm> (Erişim tarihi: 05.05.2013)
- Augustine Sermons E. Hill, Sermons 341-400 on Various Themes. Newyork: Augustinian Heritage Institute (1995) (Erişim Tarihi: 10.01.2012)
- Avcı 2005 M. Avcı, "Diversity and Endemism in Turkey's Vegetation", Coğrafya Dergisi 13, 2005, 27-55.
- Aydın 2006 A. Aydın, "Kilikia ve İsauria Bölgesi Vaftiz Yapıları", Sanat Tarihi Dergisi, XV.1, 2006, 1-19.

- Aydın 2013 A. Aydın, "Erken Hıristiyanlık - Bizans Dönemi Mimari Elemanlarının/Süslemelerinin Kataloğu ve Değerlendirilmesi", bk.: S. Durugönül (ed.), Silifke Müzesi Taş Eserler Kataloğu Heykeltraşlık ve Mimari Plastik Eserler (2013) 183-315.
- Bailey 1988 D. Bailey, *A Catalogue of the Lamps in the British Museum II* (1988).
- Bakirtzis 2002 C. Bakirtzis, "Pilgrimage to Thessalonike: The Tomb of St. Demetrios", *DOP* 56, 2002, 175-192.
- Barsanti 2004 C. Barsanti, "İznik/Nikaia Arkeoloji Müzesi Kataloğunun Peşinde", bk.: I. Akbaygil v.d. (ed.), *Tarih Boyunca İznik*, (2004) 267-299.
- Barsanti – Guidobaldi 2004 C. Barsanti – A. G. Guidobaldi, *Santa Sofia di Costantinopoli, L'arredo marmoreo della Grande Chiesa Giustiniana* (2004).
- Başaran 1997 C. Başaran, "Kyzikos Korinth Başlıkları", *TürkAD XXXI*, 1997, 1-52.
- Bayburtluoğlu 1982 C. Bayburtluoğlu, *Lykia* (1982).
- Bean 1997 G. E. Bean, *Eskiçağda Lykia Bölgesi*. H. Kökten (çev.) (1997).
- Bean 1999 G. E. Bean, *Eski Çağda Güney Kıyıları*. İ. Delemen – S. Çokay (çev.) (1999).
- Beaufort 1817 F. Beaufort, *Karamania: Or a Brief Description of the South Coast of Asia Minor and the Remains of Antiquity* (1817).
- Bérard 1892 V. Bérard, "Inscriptions d'Olympos", *BCH* 16, 1892, 213-239.
- Berenfeld 2009 M. Berenfeld, "The Triconch House and the Predecessors of the Bishop's Palace at Aphrodisias", *AJA* 113-2, 203-229.
- Berlinghieri – Paribeni 2011 E. F. C. Berlinghieri – A. Paribeni, "Byzantine Merchant Ships and Marble Trade New Data from Central Mediterranean", *Skyllis* 11, 2011, 64-75.
- Bes – Poblome 2009 P. Bes – J. Poblome, "African Red Slip Ware on the Move: The Effects of Bonifay's Études for the Roman East", bk.: J. H. Humphrey (ed.), *Studies on Roman Pottery of the Provinces of Africa Proconsularis and Byzacena (Tunisia) Rhode*. *JRA Supp.* 26 (2009) 65-75.
- Betsch 1977 W. Betsch, *The History, Production and Distribution of Late Antique Capital in Constantinople* (Pennsylvania Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 1977).
- Bibby v.d. 1992 C. J. Bibby – N. D. Burgess – D. A. Hill, *Bird Census Techniques* (1992).
- Bilgi 2004 H. Bilgi, "Bizans Dönemi", Ö. Bilgi (ed.), *Anadolu, Dökümün Beşiği* (2004) 147-176.
- Blid 2012 J. Blid, *Labraunda in Late Antique* (Stockholm Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2012).
- Bonifay – Pieri 1995 M. Bonifay – D. Pieri, "Amphores du Ve au VIIe s.à Marseille: Nouvelles Donnees sur la Typologie et le Contenu", *JRA* 8, 1995, 94-120.
- Boyd 1905 W. K. Boyd, *The Ecclesiastical Edicts of Theodosian Code* (1905).
- Buchwald 1979 H. Buchwald, "Lascarid Architecture", *JÖB* 28, 1979, 261-296.
- Buchwald 1995 H. Buchwald, "Chancel Barrier Lintels Decorated with Carved Arcades", *JbÖByz* 45, 1995, 233-76.
- Budde 1987 L. Budde, *St. Pantaleon von Aphrodisias in Kilikien*, *Beiträge zur Kunst des christlichen Ostens*, Bd. 9 (1987).
- Büktel 1995 Y. Büktel, *Studios Manastırı Bazilikasının Üst Örtü Problemi* (İstanbul Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 1995).
- Cameron – Hall 1999 A. C. Cameron – S. G. Hall, *Life of Constantin* (1999).
- Can 2009 B. Can, "Erzincan Altın-tepe Church with Mosaic", *JMR* 3-4, 2009, 1-9.
- Canav 1985 Ü. Canav, *Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş. Cam Eserler Koleksiyonu* (1985).
- Canbilen v.d. 1996 H. Canbilen – P. Lebouteiller – J.-P. Sodini, "La Basilique de L'acropole Haute de Xanthos", *Anatolia Antiqua* IV, 1996, 201-229.
- Ceylan 2007 B. Ceylan, "Episkopeia in Asia Minor", bk.: L. Lawan – L. Özgenel (ed.), *Late Antique Archaeology 3.2 Housing in Late Antique From Palaces to Shops* (2007) 169-194.
- Civelek 2006 A. Civelek, "Stratonikeia-Akdağ Nekropolisi'nden Bir Mezar", *Anatolia* 30, 2006, 47-64.

- Clauzade – Roux 1985 G. Clauzade – C. Roux, *Likenoj De Okcidenta Eùropo Ilustrita Determinlibro*, Bulletin de la Société Botanique du Centre-Ouest Nouvelle série- Numéro Spécial (1985).
- Cooper 2001 J. C. Cooper, *An Illustrated Encyclopaedia of Traditional Symbols* (2001).
- Cottica 2000 D. Cottica, “Unguentari tardo antichi dal Martyrion di Hierapolis, Turchia”, *MÉFRA* 112/2, 2000, 999-1021.
- Courtils 2001 J. Courtils, “Xanthos: Rapport Sur La Campagne de 2000”, *Anatolia Antiqua* IX, 2001, 232-237.
- Cumalı 2011 A. Cumalı, *Hadrianopolis ve Çevresi Geç Antik – Erken Bizans Mimari Plastik Örnekleri* (Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi 2011).
- Cunningham 2008 M. Cunningham, “Clergy, Monks, and Laity”, bk.: E. Jeffreys v.d. (ed.), *The Oxford Handbook of Byzantine Studies* (2008) 527-537.
- Curcic 2002 S. Curcic, “Houses in the Byzantine World”, D. Papanikola – Bakirtzi (ed.), *Everyday Life in Byzantium* (2002) 229-240.
- Cutler 1991 A. Cutler, “Peacocks”, *ODB* 3 (1991) 1611-1612.
- Çağaptay Arıkan 2001 S. Çağaptay Arıkan, *The Church at Choma (Hacımusalar Elmalı-Antalya) and its Materials* (Bilkent Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi 2001).
- Çakmakçı 2009 Z. Çakmakçı, “Typological Approach to the Glass Goblet Production from Late Antiquity to the Middle Ages in the Light of Recent Finds”, bk.: E. Laflı (ed.), *Late Antique/Early Byzantine Glass in the Eastern Mediterranean* (2009) 49-66.
- Çevik v.d. 2012 N. Çevik – Ö. Çomezoglu – H. S. Öztürk – İ. Türkoğlu, “Likya’da Ünük Bir Keşif: Myra’nın Limanı Andriake’deki Antik Sinagog”, *Adalya* XIII, 2010, 335-366.
- Çoruhlu 2012 T. Çoruhlu, “Oren (Adramytteion Antik Kenti) Kazılarında Ele Geçen Bizans Küçük Buluntular”, *Byzas* 15, 2012, 163-172.
- Dagron – Feissel 1987 G. Dagron – D. Feissel, *Inscriptions de Cilicie, Monographies 4* (1978).
- Dalby 2004 A. Dalby, *Bizans’ın Damak Tadı: Kokular, Şaraplar, Yemekler*. A. Özdamar (çev.) (2004).
- Darrouzes 1891 J. Darrouzes, *Notitiae Episcopatum Ecclesiae Constantinopolitanae* (1891).
- Dauphin 1999 C. Dauphin, “From Apollo and Asclepius to Christ Pilgrimage and Healing at the Temple and Episcopal Basilica of Dor”, *Liber Annuus* 49, 1999, 397-430.
- Davidson 1952 G. R. Davidson, *Corinth XII: The Minor Objects* (1952).
- Davis 1965-1985 P. H. Davis, *Flora of Turkey and the East Aegean Islands Vol 1-9* (1965-1985).
- Davis v.d. 1988 P. H. Davis – R. R. Mill – K. Tan, *Flora of Turkey and the East Aegean Islands* (1988) Vol 10.
- Demirel Gökalp – Yıldırım 2009 Z. D. Gökalp – Ş. Yıldırım, “Preliminary Report on the Harbour Basilica or the Great Basilica in the Ancient City of Olympos”, bk.: H. Öniz (ed.), *Proceedings of the XII SOMA* (2009) 183-189.
- Demirel Gökalp – Yıldırım 2010 Z. Demirel Gökalp – Ş. Yıldırım, “Lykia Olympos’unda Bir Restitüsyon Denemesi”, *Adalya* XII, 2010, 367-387.
- Demirel Gökalp 2016 Z. Demirel Gökalp, “Olympos Kazısı 2009-2012 Yılları Bizans Sikke Buluntuları”, *Phaselis II*, 2016, 323-337.
- Diler 1988 A. Diler, “Olympos ve Hephaistion’da Kült Kalıntıları Üzerine Bir Ön Araştırma”, *AST VI*, 1988, 107-120.
- Diler – Özyurt 2012 A. Diler – H. Ö. Özyurt, “Byzantine Period in Kedrai (Sedir Island): Churches”, *Olba* XX, 2012, 453-492.
- Dimitrokallis 1968 G. Dimitrokallis, “The Byzantine Churches Naxos”, *AJA* 72, 1968, 286.
- Doğan 2003a S. Doğan, “Likya’da Alacahisar Kilisesi’nin Kiborium Kemerleri”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 20.1, 2003, 186-198.
- Doğan 2003b S. Doğan, “Ortaçağ Manastır Sistemi: Doğu Batı Manastırları”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 20.2, 2003, 73-89.

- Doğan 2006 S. Doğan, "Likya'da Bizans Taş Yapıtları", bk.: K. Dörtlük v.d. (ed.), III. Uluslararası Likya Sempozyumu I, Antalya 07-10 Kasım 2005 (2006) 209-224.
- Drauschke – Greiff 2010 J. Drauschke – S. Greiff, "Chemical Aspects of Byzantine Glass from Caricin Grad/Justiniana Prima (Serbia)", bk.: J. Drauschke – D. Keller (ed.), Glass in Byzantium. Production, Usage, Analyses (2010) 25-46.
- Duggan 2004 T. M. P. Duggan, "A Short Account of Recorded Calamities (earthquakes and plaques) in Antalya Province and Adjacent and Related Areas over the Past 2300 Years an Incomplete List, Comments and Observations", Adalya VII, 2004, 123-169.
- Duggan 2005 T. M. P. Duggan, "Supplementary Data to be Added to the Chronology of Plaque and Earthquakes in Antalya Province and in Adjacent and Related Areas", Adalya VIII, 2005, 357-398.
- Dunbabin 1999 K. M. D. Dunbabin, Mosaics of the Greek and Roman World (1999).
- Dunbar 1904 A. B. C. Dunbar, A Dictionary of Saintly Women (1904).
- Dunn 2007 A. Dunn, "Small Finds", bk.: A. H. S. Megaw (ed.), Korion Excavations in the Episcopal Precinct (2007) 527-547.
- Duval – Marin – Metzger 1994 N. Duval – E. Marin – C. Metzger, Salona I. Catalogue de la sculpture architecturale paléochrétienne de Salone (1994).
- Elliot v.d. 1988 J. M. Elliott – U. H. Humpesch – T. T. Macan, Larvae of The British Ephemeroptera: A Key With Ecological Notes, No: 49 (1988).
- Ellis 1988 S. Ellis, "The End of the Roman House", AJA, 92.4, 1988, 565-576.
- Elsner 1988 J. Elsner, Sites Antiques du Sud-ouest de l'Anatolia (1988).
- Elton v.d. 2007 H. Elton v.d., Tapınaktan Kiliseye. Kilikya'da Putperestlikten Hıristiyanlığa Geçişte Dini Yerleşmelerin Dönüşümü (2007).
- Epstein 1986 A. W. Epstein, Tokalı Kilise, Tenth Century Metropolitan Art in Byzantine Cappadocia (1986).
- Eusebius, Historia Ecclesiae A. C. McGiffert, "Eusebius: Church History From A.D. 1-324", bk.: P. Schaff – H. Wace (ed.), A Select Library of Nicene and Post-Nicene Fathers of the Christian Church, Second Series Volume I: Eusebius: Church History, Life of Constantine the Great, and Oration in Praise of Constantine (1995) 1-402.
<http://www.ccel.org/ccel/schaff/npnf201.iii.i.html> (Erişim Tarihi: 14.07.2013)
- Eusebius, The Church History Eusebius, The Church History: A New Translation with Commentary. P. L. Maier (çev.) (1999).
- Eusebius, Life of Constantine Eusebius, Life of Constantine. A. Cameron – S. Hall (çev.) (1999).
- Feld 1970-71 O. Feld, "Mittelbyzantinische Sarkophage", Römische Quartalschrift 65-66, 1970-71, 158-184.
- Feld 1975a O. Feld, "Christliche Denkmäler aus Milet und Seiner Umgebung", IstMitt 25, 1975, 197-209.
- Feld 1975b O. Feld, "Die Innenausstattung der Nikolaoskirche in Myra", bk.: J. Borchhardt (ed.), Myra Eine Lykische Metropole in antiker und Byzantinischer Zeit. IstForsch 30 (1975) 360-397.
- Feld 1975c O. Feld, "The Kirchen von Myra und Umgebung", bk.: J. Borchhardt (ed.), Myra. Eine Lykische Metropole in antiker und Byzantinischer Zeit. IstForsch 30 (1975) 398-424.
- Fellows 1838 C. Fellows, A Journal Written during an Excursion in Asia Minor (1838).
- Ferrazzoli 2012 A. F. Ferrazzoli, "Byzantine Small Finds from Elaiussa Sebaste", Byzas 15, 2012 289-307.
- Fırat 1999 N. Fırat, Perge Konut Alanı Keramiği (İstanbul Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 1999).
- Fıratlı 1990 N. Fıratlı, La Sculpture Byzantine Figurée au Musée Archéologique d'Istanbul (1990).
- FıRıncı 2010 S. FıRıncı, Rhodiapolis Seramikleri Roma Dönemi Pişirme Kapları "2006-2009 Buluntuları" (Akdeniz Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi 2010).

- Foss 1994 C. Foss, "The Lycian Coast in the Byzantine Age", DOP 48, 1994, 1-52.
- Foss 2002a C. Foss, "Life in City and Country", bk.: C. Mango (ed.), *The Oxford History of Byzantium* (2002) 71-88.
- Foss 2002b C. Foss, "Pilgrimage in Medieval Asia Minor", DOP 56, 2002, 129-151.
- Frutaz 1966 A. P. Frutaz, "Agape", *Lexikon Für Theologie und Kirche Erster Band* (1966).
- Gabriel 1958 A. Gabriel, *Une Capitale Turque, Brousse, „Bursa“* (1958).
- Gaitzsch v.d. 2005 W. Gaitzsch – G. Gassmann – A. Hauptmann, *Eisenfunde aus Pergamon Geräte, Werkzeuge und Waffen* (2005).
- Galavaris 1978 G. Galavaris, "Some Aspects of Symbolic Use of Lights in the Eastern Church Candles, Lamps and Ostrich Eggs", *Byzantine and Modern Greek Studies* 4, 1978, 69-78.
- Gençler Güray 2010 Ç. Gençler Güray, "The Glass Finds", bk.: E. E. Schneider (ed.), *Elaiussa Sebaste III* (2010) 235-236.
- Gentili – Chiesa 1975 E. Gentili – A. Chiesa, *Revisione dei Laccobius Palearctici (Coleoptera, Hydrophilidae), Estratto Dalle Memorie Della, Societa Entomologica Italiana* (1975).
- Giralt 2001 M. Giralt, "The lichen genera *Rinodina* und *Rinodinella* (lichenized Ascomycetes, Physciaceae) in the Iberian Peninsula", *Bibliotheca Lichenologica* 79, 2001, 1-160.
- Gorin Rosen – Winter 2010 Y. Gorin Rosen – T. Winter, "Selected Insights into Byzantine Glass in the Holy Land", bk.: J. Drauschke – D. Keller (ed.), *Glass in Byzantium. Production, Usage, Analyses* (2010) 165-181.
- Grandi 1960 M. Grandi, "Fauna D'Italia, Ephemeroidea, Satto gli dell'Accademia Nazionale Italiana di Entomologia e dell", *Unione Zoologica Italiana* 3, 1960, 142.
- Greatrex 2008 G. Greatrex, "Political-Historical Survey c. 250-518", bk.: E. Jeffreys v.d. (ed.), *The Oxford Handbook of Byzantine Studies* (2008) 232-248.
- Greven 1995 H. C. Greven, *Grimmia Hedw. (Grimmiaceae, Musci) in Europe* (1995).
- Greven 2003 H. C. Greven, *Grimmiaceae of the World* (2003).
- Grossmann – Severin 2003 P. Grossmann – H. Severin, *Frühchristliche und Byzantinische Bauten im Südöstlichen Lykien. IstForch* 46 (2003).
- Gültekin 2012 A. Gültekin, *Pisidia Antiokheia Antik Kenti Metal Buluntuları (Süleyman Demirel Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2012)*.
- Güner v.d. 2000 A. Güner – N. Özhatay – T. Ekim – K. H. C. Başer, *Flora of Turkey and the East Aegean Islands, Vol. 11* (2000)
- Güneş 2009 F. Güneş, "Late Antique Glass from the Museum of Kahramanmaraş", E. Lafli (ed.), *Late Antique/Early Byzantine Glass in the Eastern Mediterranean* (2009) 245-252.
- Gür 2006 F. A. Gür, *Uşak Yakınındaki Frigya Sebastesi (Selçukler)* (Ege Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2006).
- Gürdal 2007 T. Gürdal, *Anadoluda Apollon Kültü* (Ankara Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2007).
- Gürler 2000 B. Gürler, *Tire Müzesi Cam Eserleri* (2000).
- Gürler – Lafli 2010 B. Gürler – E. Lafli, "Middle and Late Roman Glass from the Agora of Smyrna from the Excavation Seasons 1997 and 2002-2003", bk.: J. Drauschke – D. Keller (ed.), *Glass in Byzantium. Production, Usage, Analyses* (2010) 121-144.
- Haldon 2007 J. Haldon, *Bizans Tarih Atlası. A. Özdamar (çev.)* (2007).
- Hapgood 1922 I. F. Hapgood, *Service Book of the Holy Orthodox-Catholic Apostolic Church* (1922).
- Harker 1989 J. Harker, *Mayflies, Naturalist's Handbook* 13 (1989).
- Harrison 1963 R. M. Harrison, "Churches and Chapels of Central Lycia", *AnSt* XIII, 1963, 117-151.
- Harrison – Reynolds – Stern 1964 R. M. Harrison – J. M. Reynolds – S. M. Stern, "A Sixth Century Church at Ras El-Hilal in Cyrenaica", *BSR* 32, 1964, 1-20.
- Harrison 1972 R. M. Harrison, "A Note on Architectural Sculpture in Central Lycia", *AnSt* 22, 1972, 187-197.

- Harrison 1986 R. M. Harrison, *Excavations at Saraçhane in Istanbul Volume 1: The Excavations, Structures, Architectural Decoration, Small Finds, Coins, Bones and Molluscs* (1986).
- Hayes 1972 J. W. Hayes, *Late Roman Pottery: A Catalogue of Roman Fine Wares* (1972).
- Hayes 2007 J. W. Hayes, "Clay Lamps", bk.: A. H. S. Megaw (ed.), *Kourion* (2007) 477-481.
- Hayes 2008 J. W. Hayes, *The Athenian Agora XXXII: Roman Pottery, Fine-Ware Imports* (2008).
- Hedenäs 1992 L. Hedenäs, "Flora of Maderian Pleurocarpous Mosses (Isobryales, Hypnobryales, Hookeriales)", *Bryophytorum Bibliotheca* 44, 1992, 165 vdd.
- Hefti v.d. 1989 D. Hefti – I. Tomka – A. Zurwerra, "Revision of Morphological and Biochemical Characters of the European Species of the Ecdyonurus Helveticus-group (Ephemeroptera-Heptageniidae)", *Mitt. Schweiz. Entom. Ges.* 62, 1989, 329-344.
- Heyn – Herrnstadt 2004 C. C. Heyn – I. Herrnstadt, *The Bryophyte Flora of Israel and Adjacent Regions The Israel Academy of Sciences and Humanities* (2004).
- Hild – Hellenkemper 2004 F. Hild – H. Hellenkemper, *Lykien und Pamphylien, TIB VIII* (2004).
- Hild 2004 F. Hild, "Lykien in den Notitia Episcopatum", *JbÖByz* 54, 2004, 1-17.
- Hill 1995 S. Hill, "The First Season of Rescue Excavation at Çiftlik (Sinop)", *AnSt* 45, 1995, 219-231.
- Hoddinott 1963 R. F. Hoddinott, *Early Byzantine Churches of Macedonia and Southern Serbia: A Study of the Origins and the Initial Development of East Christian Art* (1963).
- House – Megaw 2007 G. House – A. H. S. Megaw, "Architectural Sculpture and Revetment", bk.: A. H. S. Megaw (ed.), *Kourion Excavations in the Episcopal Precinct* (2007) 179-233.
- Humfress 2011 C. Humfress, "Bishops and Lawcourts in Late Antiquity: How (not) to Make Sense of the Legal Evidence", *JChrSt* 19-3, 2011, 375-400.
- Ihm 1992 C. Ihm, *Die Programme der Christlichen Apsismalerei, vom 4. Jahrhunderts bis zur Mitte des 8. Jahrhunderts* (1992).
- Işık v.d. 2001 F. Işık – H. İşkan – N. Çevik, *Miliarium Lyciae: Patara Yol Kılavuz Anıtı - Das Wegweisermonument von Patara. Önrapor/Vorbericht. Likya 4* (1998/1999) 2001.
- İncekara v.d. 2004 Ü. İncekara – A. Mart – O. Erman, "First Records of *Anacaena lutescens* (Stephens, 1829) and *Cercyon littoralis* (Gyllenhal, 1808) from Turkey (Coleoptera: Hydrophilidae)", *Zoology in the Middle East* 31, 2004, 103-106.
- İplikçioğlu 2004 B. İplikçioğlu, "Batı Pamphylia ve Doğu Lykia'da Epigrafya Araştırmaları 2004", *AST XXIII.1*, 2004, 219-224.
- İplikçioğlu 2006 B. İplikçioğlu, "Zwei Statthalter vespasianischer Zeit und die «Große» Therme in Inschriften von Olympos (Lykien)", *AÖAW* 141.2, 2006, 75-81.
- İplikçioğlu 2008 B. İplikçioğlu, "Doğu Likya'da Epigrafya Araştırmaları 2006", *AST XXV.1*, 2008, 355-364.
- İplikçioğlu 2010 B. İplikçioğlu, "Doğu Likya - Batı Pamfilya Epigrafik-Tarihi Coğrafi Araştırmalar 2009 – Epigraphic-Historical Geography Surveys in East Lycia – West Pamphylia in 2009", *ANMED* 8, 2010, 157-158.
- İşler 2009 B. İşler, *Likya Bölgesinde Karabel - Asarcık'taki Bizans Dönemi Yerleşimi* (Hacettepe Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2009).
- Janin 1962 R. Janin, "Le Palais Patriarcal Constantinople", *REByz* 20, 1962, 131-155.
- Jackson v.d. 2012 M. Jackson – M. Zelle – L. Vandeput – V. Köse, "Primary Evidence for Late Roman D Ware Production in Southern Asia Minor: A Challenge to 'Cypriot Red Slip Ware'", *AnSt* 62, 2012, 89-114.
- Jäch 1990 M. A. Jäch, "Revision of the Palaearctic Species of the Genus *Ochthebius* Leach V. The Subgenus *Asiobates* (Coleoptera: Hydraenidae)", *Koleopterologische Rundschau* 60, 1990, 37-105.
- Jäch 1993 M. A. Jäch, "Taxonomic Revision of the Palaearctic Species of the Genus *Limnebius* Leach, 1815 (Coleoptera: Hydraenidae)", *Koleopterologische Rundschau* 63, 1993, 99-187.
- Jensen 2011 R. M. Jensen, *Living Water: Images, Symbols and Setting of Early Christian Baptism* (2011).

- Jerome De Viris Illustribus E. C. Richardson, "Jerome and Gennadius: Lives of Illustrious Men", bk.: P. Schaff – H. Wace (ed.), *A Select Library of Nicene and Post-Nicene Fathers of the Christian Church, Second Series, Volume III: Theodoret, Jerome, Gennadius, Rufinus: Historical Writings, etc.* (1995) 1-348.
http://www.ccel.org/ccel/schaff/npnf203.toc.html (Erişim Tarihi: 06.05.2013)
- Jones 1966 A. H. M. Jones, *The Decline of the Ancient World* (1966).
- Kadiroğlu – İşler 2010 M. Kadiroğlu – B. İşler, *Gürcü Sanatının Ortaçağı* (2010).
- Kaftal 1965 G. Kaftal, *Iconography of the Saints in Central and South Italian Schools of Painting. Saints in Italian Art* (1965).
- Karakuş 2001 D. Karakuş, *Antalya İli'nin Kumluca İlçesi'ndeki İdebessos, Akalissos ve Melanippe Antik Kentlerinde Bulunan Bizans Dönemi Dini Yapıları* (Hacettepe Üniversitesi Yayınlanmamış Lisans Tezi 2001).
- Karwiese 1989 S. Karwiese, *Die Marienkirche in Ephesos Erster Vorläufiger Grabungsbericht 1984-1986* (1989).
- Kautzsch 1936 R. Kautzsch, *Kapitellstudien Beiträge zu einer Geschichte des Spätantiken Kapitells im Osten vom Vierten bis ins Siebente Jahrhundert* (1936).
- Kazhdan 1991 A. Kazhdan, "Offices", bk.: A. Kazhdan v.d. (ed.), *ODB 3* (1991) 1513.
- Kellum 1994 B. A. Kellum, "The Construction of Landscape in Augustan Rome: The Garden Room at the Villa ad Gallinas", *ArtB*, Vol. 76, No. 2, 1994, 211-224.
- Keskin 2010 E. Keskin, "Çorum İlinde Bulunan 5-6. Yüzyıllara Ait Attika Tipi Sütun Kaideleri", bk.: S. Doğan – M. Kadiroğlu (ed.), *Bizans ve Çevre Kültürleri Prof. Dr. S. Yıldız Ötügen'e Armağan* (2010) 228-234.
- Keyser 1997 P. T. Keyser, "Sallust's *Historiae*: Dioskorides and the Sites of the Korykos Captured by P. Servilius Vatia", *Historia* 46.1, 1997, 64-79.
- Kitzinger 1946 E. Kitzinger, "A Survey of the Early Christian Town of Stobi", *DOP* 3, 1946, 81-162.
- Kitzinger 1951 E. Kitzinger, "Studies on Late Antique and Early Byzantine Floor Mosaics: I, Mosaics at Nikopolis", *DOP* 6, 1951, 81-122.
- Kiziroğlu 2009 İ. Kiziroğlu, *Türkiye Kuşları Cep Kitabı* (2009).
- Kleinbauer 1979 W. E. Kleinbauer, "Theodosius Palace and House of Parthenius", bk.: K. Weitzmann (ed.), *Age of Spirituality Late Antique and Early Christian Art Third to Seventh Century* (1979) 362-363.
- Koch 2007 G. Koch, *Erken Hıristiyan Sanatı*. A. Aydın (çev.) (2007).
- Kostopoulou – Kyritsis 2006 S. Kostopoulou – I. Kyritsis, "A Tourism Carrying Capacity Indicator for Protected Areas", *Anatolia, An International Journal of Tourism and Hospitality Research* 17/1, 2006, 5-24.
- Kovačić 2009 V. Kovačić, "The Gradus Descensionis in the Presbytery of St Lawrence's Cathedral in Trogir", *Hortus Artium Medievalium* 15.1, 2009, 63-75.
- Krautheimer 1969 R. Krautheimer, "The Transept in Early Christian Basilika", bk.: R. Krautheimer (ed.), *Studies in Early Christian, Medieval and Renaissance Art* (1969) 59-68.
- Krautheimer 1986 R. Krautheimer, *Early Christian and Byzantine Architecture* (1986).
- Lafli 2007 E. Lafli, "Terra Sigillatae from Hadrianoupolis in Paphlagonia I", *KST* XXIX.3, 2007, 285-298.
- Lamoreaux 1995 J. C. Lamoreaux, "Episcopal Courts in Late Antique", *Journal of Early Christian Studies*, 3-2, 1995, 143-167.
- Lapart 1989 J. Lapart, "Deux sculptures du Haut Moyen Age dans la vallée de la Garonne", *Archéologie du Midi médiéval* 7, 1989, 225-229.
- Laurent 1981 V. Laurent, *Le Corpus des sceaux de L'empire Byzantin, L'administration Centrale II* (1981).
- Lavan 1999 L. Lavan, "The Residences of Late Antique Governors: A gazetteer", *AntTard* 7, 1999, 135-164.

- Lavan 2003 L. Lavan, "The Political Topography of the Late Antique City: Activity Spaces in Practise", bk.: L. Lawan – W. Bowden (ed.), *Late Antique Archaeology 1 Theory and Practise in Late Antique Archaeology* (2003) 314-337.
- Lavan 2007 L. Lavan, "Religious Space in Late Antique", bk.: L. Lavan v.d. (ed.), *Late Antique Archaeology 5 Objects in Context, Objects in Use* (2007) 159-201.
- Lavin 1962 I. Lavin, "The House of the Lord: Aspects of the Role of Palace Triclinia in the Architecture of Late Antiquity and the Early Middle Ages", *ArtB* 44.1, 1962, 1-27.
- Levi 1947 D. Levi, *Antioch Mosaic Pavements, Vol. I* (1947).
- LGPN VB 2013 J.-S. Balzat – R. W. V. Catling – É. Chiricat – F. Marchand (ed.), *A Lexicon of Greek Personal Names, Volume VB: Coastal Asia Minor: Caria to Cilicia* (2013).
- Liebeschuetz 1999 G. Liebeschuetz, "Antik Kentin Sonu", bk.: J. Rich (ed.), *Geç Antik Çağda Kent. S. Güven – E. Güven (çev.)* (1999) 1-47.
- Lightfoot 2012 C. S. Lightfoot, "Byzantine Weights and Related Material 1998 - 2008", C. S. Lightfoot – E. A. Ivison (ed.), *Amorium Reports 3: The Lower City Enclosure Finds Reports and Technical Studies* (2012) 379-386.
- Lightfoot – Aslan 1992 C. Lightfoot – M. Aslan, *Anadolu Antik Camları* (1992).
- Lochner v.d. 2005 S. Lochner – R. Sauer – R. Linke, "Late Roman Unguentaria? - A Contribution to Early Byzantine Wares From the View of Ephesus", bk.: J. M. Gurt i Esparraguera – J. Buxeda i Garrigós – M. A. Cau Ontiveros (ed.), *LRCW I. Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and Amphorae in the Mediterranean: Archaeology and Archaeometry* (2005) 647-654.
- Lomartire 1994 S. Lomartire "La Pittura Medievale in Lombardia", bk.: C. Pirovano (ed.), *La Pittura in Italia l'Altomedioevo*, (1994) 47-89.
- Luciano 2014 A. Luciano, *Santuari Paleocristiani in Italia* (Università degli Studi di Udine Yayınlanmamış Doktora Tezi 2014).
- Macrides 1991 R. J. Macrides, "Chartopylax", bk.: A. Kazhdan (ed.), *ODB* 3 (1991) 415-416.
- Magdolino – Talbot 1991a P. Magdolino – A. M. Talbot, "Oikonomos", bk.: A. Kazhdan (ed.), *ODB* 3 (1991) 1517.
- Magdolino – Talbot 1991b P. Magdolino – A. M. Talbot, "Skeuophylax", bk.: A. Kazhdan (ed.), *ODB* 3 (1991) 1909-1910.
- Maguire 2012 R. Maguire, *Late Antique Basilicas on Cyprus, Sources, Contexts, Histories, Vol. 3* (University of East Anglia Yayınlanmamış Doktora Tezi 2012).
- Malkoç – Tsuji 2005 İ. Malkoç – S. Tsuji, "Preliminary Report on the Excavations in Ölüdeniz, Lycia, by Fethiye Museum, the Ministry of Culture, Turkey, During 1999-2004", *Al-Rafidan* XXVI, 2005, 1-24.
- Mancinelli 1981 F. Mancinelli, *Catacombs and Basilicas The Early Christian in Rome* (1981).
- Mango 1990 C. Mango "The Monastery of St. Chrysostomos at Koutsovendis (Cyprus) and It's Wall Paintings, Part I; Description", *DOP* 44, 1990, 63-94.
- Mango 2006 C. Mango, *Bizans Mimarisi. M. Kadiroğlu (çev.)* (2006).
- Mango 2008 C. Mango, *Bizans Yeni Roma İmparatorluğu. G. Ç. Güven (çev.)* (2008).
- Mango – Hawkins 1966 C. Mango – E. J. W. Hawkins, "The Hermitage of St. Neophytos and It's Wall Paintings", *DOP* 20, 1966, 121-206.
- Mansel 1978 A. M. Mansel, *Side 1947-1966 Yılları Kazıları ve Araştırmalarının Sonuçları* (1978).
- Marano 2007 Y. Marano, "Domus in qua Manebat Episcopus: Episcopal Residences in Northern Italy During Late Antique (4th to 7st Century AD.)", bk.: L. Lawan – L. Özgenel (ed.), *Late Antique Archaeology 3.2 Housing in Late Antique from Palaces to Shops* (2007) 97-129.
- Marksteiner – Niewöhner 2004 T. Marksteiner – P. Niewöhner, "Die Kirche von Istlada in Lykien", *MitChrA* 10, 2004, 21-51.
- Masuda 1995 T. Masuda, "Church II on Gemiler Ada", bk.: S. Tsuji (ed.), *The Survey of Early Byzantine Sites in Ölüdeniz Area (Lycia, Turkey) The First Preliminary Report* (1995) 62-71.

- Mathews 1971 T. F. Mathews, *The Early Churches of Constantinople: Architecture and Liturgy* (1971).
- Mathews 1976 T. F. Mathews, *The Byzantine Churches of Istanbul: A Photographic Survey* (1976).
- Megaw 2007 A. H. S. Megaw, "The Baptistery", bk.: A. H. S. Megaw (ed.), *Kourion Excavations in the Episcopal Precinct* (2007) 107-119.
- Mergen 2006 Y. Mergen, "2004 Yılı Olympos Antik Kenti Yüzey Araştırması", *AST XXIII.2*, 2006, 147-154.
- Mergen 2011 Y. Mergen, *Olympos Antik Kenti'nin Orta Çağ Dokusu ve Likya Bölgesi Açısından Önemi* (Ege Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2011).
- Milburn 1988 R. Milburn, *Early Christian and Byzantine Architecture* (1988).
- Militsi 2012 E. Militsi, "Small Finds from the Early Christian Settlement of Kefalos in Cos, Dodecanese", *Byzas* 15, 2012, 263-275.
- Miller 2008 T. Miller, "Charitable Institutions", bk.: E. Jeffreys v.d. (ed), *The Oxford Handbook of Byzantine Studies* (2008) 621-629.
- Mitchell 1993 S. Mitchell, *Anatolia: Land, Men and Gods in Asia Minor, I: The Celts and the Impact of Roman Rule, II: The Rise of the Church* (1993).
- Mitchell 1995 S. Mitchell, *Anatolia Land, Men, and Gods in Asia Minor Volume II: The Rise of the Church* (1995).
- Mlynarczyk 2011 J. Mlynarczyk, "Churches and Society in the Byzantine and Umayyad Period Hippos", *ARAM* 23, 2011, 253-284.
- Moberg 1977 R. Moberg, *The Lichen Genus Physcia and Allied Genera in Fennoscandia*, *Symbolae Botanicae Upsaliensis* 22.1 (1977) 1-108.
- Mommsen 1866 T. Mommsen (ed.), *Hierocles Synecdemus et Notitiae Graecae Episcopatum* (1866).
- Montserrat 1998 D. Montserrat, "Pilgrimage to the Shrine of SS Cyrus and John at Menouthis in Late Antiquity", bk.: D. Frankfurter (ed.), *Pilgrimage and Holy Space in Late Antique Egypt*, 1998, 257-280.
- Moore 1921 H. Moore, *The Dialogues of Palladius Concerning the Life of Chrysostom, Translations of Christian Literature I* (1921).
- Morganstern 1983 J. Morganstern, *The Byzantine Church at Dereağzı and Its Decoration*. *IstMitt-BH* 29 (1983).
- Morganstern 1993 J. Morganstern, *The Fort at Dereağzı, and Other Material Remains in its Vicinity: From Antiquity to the Middle Ages*. *IstForsch* 40 (1993).
- Müller-Wiener 1980 W. Müller-Wiener, "Vorbericht über die Arbeiten der Jahres 1978 und 1979", *IstMitt* 30, 1980, 23-98.
- Müller-Wiener 1989 W. Müller-Wiener, "Bischofsresidenzen des 4-7. Jhs. im Östlichen Mittelmeerraum", bk.: N. Duval v.d. (ed.), *Actes du XIe Congrès International d'Archeologie Chretienne* (1) Lyon 21-28 Eylül 1986 (1989) 651-709.
- Naumann – Belting 1966 R. Naumann – H. Belting, *Die Euphemia-Kirche am Hippodrom zu Istanbul und ihre Fresken* (1966).
- Nelis-Clémenti 2000 J. Nelis-Clémenti, *Les Beneficarii: Militaires et Administrateurs au Service de l'empire (Ier s. a.C. – VIe s. p.C.)* (2000).
- Newton 1865 C. T. Newton, *Travels and Discoveries in the Levant* (1865).
- Niewöhner 2006 P. Niewöhner, "Spatantike Reliquienkapellen in Lykien", *JbAC* 48-49, 2005-2006 77-113.
- Niewöhner 2007a P. Niewöhner, "Byzantinische Steinmetzarbeiten aus dem Umland von Milet", *Anadolu ve Çevresinde Ortaçağ I*, 2007, 1-28.
- Niewöhner 2007b P. Niewöhner, *Aizanoi, Dokimion und Anatolien: Stadt und Land, Siedlungs und Steinmetzwesen vom späteren 4. bis ins 6. Jahrhundert n. Chr.* (2007).
- Nyholm 1986 E. Nyholm, *Illustrated Flora of Nordic Mosses, Fasc. 1. Fissidentaceae - Seligeriaceae* *The Nordic Bryological Society* (1986) 1-72 vdd.

- Nyholm 1989 E. Nyholm, Illustrated Flora of Nordic Mosses, Fasc. 2. Pottiaceae - Splachnaceae - Schistostegaceae The Nordic Biological Society (1989) 75-141 vdd.
- Nyholm 1993 E. Nyholm, Illustrated Flora of Nordic Mosses, Fasc. 3. Bryaceae - Rhodobryaceae - Mniaceae - Cinclidiaceae - Plagiomniaceae The Nordic Bryological Society (1993) 145-244 vdd.
- Nyholm 1998 E. Nyholm, Illustrated Flora of Nordic Mosses, Fasc. 4. Aulacomniaceae - Meesiaceae - Catocopiaceae - Bartramiaceae - Timmiaceae - Encalyptaceae - Grimmiaceae - Ptychomitriaceae - Hedwigiaceae - Orthotrichaceae The Nordic Bryological Society (1998) 145-244 vdd.
- Odum – Barrett 2000 E. P. Odum - G. W. Barrett, Ekolojinin Temel İlkeleri. K. Işık (çev.) (2000) 624 vdd.
- Olçay 2000 B. Y. Olçay, "Bizans Dönemi Pencere Camları ve Kullanım Biçimleri Üzerine Bazı Bulgular", Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Dergisi II, 2000, 259-275.
- Olçay 2001a B. Y. Olçay, "Ancient Glass Vessels in Eskişehir Museum", AnSt 51, 2001,147-157.
- Olçay 2001b B. Y. Olçay, "Lighting Methods in the Byzantine Period and Findings of Glass Lamps in Anatolia", JGS 43, 2001, 77-87.
- Olçay Uçkan v.d. 2006 B. Y. Olçay Uçkan v.d., Lykia'da Bir Korsan Kenti, Olympos (2006).
- Olçay Uçkan 2008a B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı 2007", ANMED 6, 2008, 52-57.
- Olçay Uçkan 2008b B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı 2006 Yılı Çalışmaları", KST XXIX.3, 2008, 73-78.
- Olçay Uçkan v.d. 2009 B. Y. Olçay Uçkan v.d., "Olympos Kazısı 2007 Yılı Çalışmaları", KST XXX.3, 2009, 373-386.
- Olçay Uçkan 2009 B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı 2008", ANMED 7, 2009, 55-60.
- Olçay Uçkan 2010 B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı 2009", ANMED 8, 2010, 66-72.
- Olçay Uçkan v.d. 2010 B. Y. Olçay Uçkan v.d., "Olympos Kazısı 2008 Yılı Çalışmaları", KST XXXI.4, 2010, 231-246.
- Olçay Uçkan 2011a B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı 2010", ANMED 9, 2011, 76-81.
- Olçay Uçkan 2011b B. Y. Olçay Uçkan v.d., "Olympos 2009", KST XXXII.3, 2011, 80-97.
- Olçay Uçkan 2012a B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı 2011", ANMED 10, 2012, 78-81.
- Olçay Uçkan 2012b B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Camları", bk.: Ş. Demirci – A. M. Özer – P. Ayter (haz.), II. ODTÜ Arkeometri Çalıştay Türkiye Arkeolojisinde Cam: Arkeolojik ve Arkeometrik Çalışmalar Doç Dr. Olçay Birgül Anısına 6-8 Ekim 2011 (2012) 172-179.
- Olçay Uçkan 2013 Y. Olçay Uçkan, "Olympos'ta Ticaret", III. Uluslararası Sevgi Gönül Bizans Araştırmaları Sempozyumu, 24-27 Haziran 2013, İstanbul (baskıda).
- Olçay Uçkan – Kayapınar 2015 B. Y. Olçay Uçkan – L. Kayapınar "Olympos Piskoposu Methodios ve Olympos Kenti", bk.: H. İşkan – F. Işık (ed.) Patara VII.1 Uluslararası Patara Kazıları 25. Yıl Sempozyumu Bildirileri, 11-13 Kasım 2013 Antalya (2015) 535-544.
- Oransay 2006 A. Oransay, Arykanda Antik Kentinde 1971-2002 Kazı Sezonlarında Ele Geçen Buluntular ve Madencilik Faliyetleri (Ankara Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2006).
- Orlandos 1954 A. K. Orlandos, Hē xylostegos palaiochristianikē basilikē tēs mesogeiakēs lekanēs, V.2 (1954).
- Ormerod 1922 H. A. Ormerod, "The Campaigns of Servilius Isauricus Against the Pirates", JRS 12, 1922, 35-56.
- Ousterhout 1999 R. Ousterhout, Master Builders of Byzantium (1999).
- Öncü 2012 Ö. E. Öncü, "Olympos Antik Kenti Roma Mimarisi Araştırmalarından Yeni Bulgular", bk.: K. Dörtlük v.d. (ed.), Uluslararası Genç Bilimciler Buluşması I: Anadolu Akdenizi Sempozyumu, 4-7 Kasım 2009 Antalya (2012) 273-284.
- Öncü – Evcim 2015 Ö. E. Öncü – S. Evcim, "Lykia'da Bir Liman Kenti: Olympos", bk.: C. Yemişçi v.d. (ed.), 2. Turgut Reis ve Türk Denizcilik Tarihi Uluslararası Sempozyumu Bildirileri, cilt III, Bodrum 1-4 Kasım 2013 (2015) 94 vdd.
- Ötügen 1978 Y. Ötügen, "İstanbul Son Devir Bizans Mimarisinde Cephe Süslemeleri", Vakıflar Dergisi, 12, 213-233.

- Ötüken 1996 S. Y. Ötüken, *Forschungen im nordwestlichen Kleinasien: antike und byzantinische Denkmäler in der Provinz Bursa. Istmitt-BH 41* (1996).
- Ötüken 1999 S. Y. Ötüken, "1997 Yılı Demre-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısı", *KST XX.2*, 1999, 481-503.
- Ötüken 2001 S. Y. Ötüken, "1999 Yılı Demre-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısı", *KST XXII.2*, 2001, 481-503.
- Ötüken v.d. 1998 S. Y. Ötüken – S. Alpaslan – Y. Olcay – M. Acara – N. Çorağan, "Demre-Myra Nikolaos Kilisesi Kazısı Işığında Yeni Değerlendirmeler", *II. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı ve Araştırmaları Sempozyumu* (1998) 21-50.
- Ötüken v.d. 2000 Y. Ötüken – S. Alparlan – M. Acara, "Demre-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kuzey Ek Yapısının Yeni Bir Değerlendirmesi", *Adalya IV, 1999-2000*, 221-242.
- Ötüken – Çorağan – İşler 2005 S. Y. Ötüken – N. Çorağan – B. İşler, "Myra-Demre Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısı ve Duvar Resimlerini Belgeleme, Koruma-Onarım Çalışmaları 2004", *ANMED 3*, 2005, 2005, 51-56.
- Ötüken 2008 S. Y. Ötüken, "2007 Yılı Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısı ve Duvar Resimlerini Koruma-Onarım-Belgeleme Çalışmaları", *KST XXX.4*, 2008, 159-176.
- Özbek 1999 Y. Özbek, "The Peacock Figure and It's Iconography in Medieval Anatolian Turkish Art", bk.: F. Déroche – C. Genequand – G. Renda – M. Rogers (ed.), *Art Turc/Turkish Art 10th International Congress of Turkish Art, 17-23 September* (1999) 537-546.
- Özdemir 2009 B. Ş. Özdemir, *Patara Roma Dönemi Günlük Kullanım Seramikleri* (Akdeniz Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi 2009).
- Özer 2013a E. Özer, "The Lycian League and Olympus in Eastern Lycia", *MJH III.1*, 2013, 211-224.
- Özer 2013b E. Özer, "Mezar Yazıtları ile Olympos", *USAD 6.27*, 2013, 460-468.
- Özet 1998 A. Özet, *Dipten Gelen Parıltı* (1998).
- Özgenel 2007 L. Özgenel, "Public Use and Privacy in Late Antique Houses in Asia Minor: The Architecture and Spatual Control", bk.: L. Lawan – L. Özgenel (ed.), *Late Antique Archaeology 3.2 Housing in Late Antique from Palaces to Shops* (2007) 239-281.
- Öztaşkın 2007 G. K. Öztaşkın, *Antalya Çıralı Yanartaş'taki Bizans Dönemi Yapıları* (Anadolu Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi 2007).
- Öztaşkın 2011 M. Öztaşkın, "Building with Mosaics at Olympos: Mosaics of Late Antiquity Era-Early Byzantine Period", bk.: M. Şahin (ed.), *XI. Uluslararası Antik Mozaik Sempozyumu Türkiye Mozaikleri ve Antik Dönemden Ortaçağ Dünyasına Diğer Mozaiklerle Paralel Gelişimi: Mozaiklerin Başlangıcından Geç Bizans Çağına Kadar İkonografi, Stil ve Teknik Üzerine Sorular, Bursa 16-20 Ekim 2009* (2011) 709 vdd.
- Öztaşkın 2012 G. K. Öztaşkın, "Yanartaş (Khimeira)'daki Bizans Dönemi Bazilikası", bk.: K. Dörtlük v.d. (ed.), *Uluslararası Genç Bilimciler Buluşması I: Anadolu Akdenizi Sempozyum Bildirileri, 4-7 Kasım 2009, Antalya* (2012) 313-327.
- Öztaşkın 2013 G. K. Öztaşkın, *Olympos Antik Kenti Episkopeion Yapı Topluluğu* (Anadolu Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2013).
- Öztaşkın – Öztaşkın 2012a M. Öztaşkın – G. K. Öztaşkın, "Building with Mosaics in Olympos: A Comparative Evaluation of Finds and Construction", bk.: B. Böhlendorf Arslan – A. Ricci (ed.), *Byzas 15, Byzantine Small Finds in Archaeological Contexts, İstanbul, 2.-4. June 2008* (2012) 277-287.
- Öztaşkın – Öztaşkın 2012b G. K. Öztaşkın – M. Öztaşkın, "Antalya-Olympos Mozaikli Yapı", bk.: K. Dörtlük v.d. (ed.), *Uluslararası Genç Bilimciler Buluşması I: Anadolu Akdenizi Sempozyum Bildirileri, 4-7 Kasım 2009, Antalya* (2012) 329-346.
- Öztürk 2006 H. S. Öztürk, *M.Ö. II. - M.S. IV. Yüzyıllarda Likya-Pamfilya Bölgesinde Kırsal Alan Güvenliği* (Marmara Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2006).
- Özüdoğru – Dündar 2007 Ş. Özüdoğru – E. Dündar, "Kıbyra Geç Roma - Erken Doğu Roma Dönemi Mühürlü Unguentariumları", *Olba XV*, 2007, 145-177.
- Özyurt Özcan 2010 H. Özyurt Özcan, "Muğla İli ve İlçelerindeki Arkeoloji Müzelerinde Bulunan Bizans Dönemine Ait Taş Eserler", *AST XXVII.2*, 2010, 337-354.

- Pallas 1971 D. Pallas, "Episkopion", bk.: K. Wessel – M. Restle (ed.), RBK (2), 1971, 335-372.
- Papanikola-Bakirtzi 2002 D. Papanikola-Bakirtzi (ed.), *Everyday Life in Byzantium. Byzantine Hours: Works and Days in Byzantium* (2002).
- Parman 1993 E. Parman, "Bizans Sanatında Tavus Kuşu İkonografisi", bk.: *Sanat Tarihinde İkonografik Araştırmalar, Güner İnal'a Armağan* (1993) 387-412.
- Parman 2002a E. Parman, *Ortaçağda Bizans Döneminde Frigya (Phrygia) ve Bölge Müzelerindeki Bizans Taş Eserleri* (2002).
- Parman 2002b E. Parman, "Antalya Olympos ve Çevresi (Geç Antik - Ortaçağ) Yüzey Araştırmaları 2000 Yılı Çalışma Raporu", AST XIX.1, 2002, 137-144.
- Parman 2003 E. Parman, "Antalya-Olympos ve Çevresi Geç Antik – Ortaçağ 2001 Yılı Yüzey Araştırmaları", AST XX.1, 2003, 139-152.
- Parman – Olcay Uçkan 2006 E. Parman – B. Y. Olcay Uçkan, "Olympos'un Ortaçağ Dokusu", bk.: K. Dörtlük v.d. (ed.), III. Uluslararası Likya Sempozyumu, II. cilt), 07-10 Kasım 2005, Antalya (2006) 587-599.
- Peacock – Williams 1991 D. P. S. Peacock – D. F. Williams *Amphorae and the Roman Economy: An Introductory Guide* (1991).
- Pedrotti 2001 C. C. Pedrotti, *Flora dei muschi d'Italia, Sphagnopsida, Andreaopsida, Bryopsida (I parte)*. Antonio Delfino Editore Medicina-Scienze (2001).
- Pedrotti 2006 C. C. Pedrotti, *Flora dei muschi d'Italia, Bryopsida (II parte)*. Roma: Antonia Delfino Editore. Antonio Delfino Editore Medicina-Scienze (2006).
- Peschlow 1975a U. Peschlow, "Die Architektur der Nikolaoskirche in Myra", bk.: J. Borchhardt (ed.), *Myra. Eine Lykische Metropole in antiker und Byzantinischer Zeit. IstForsch 30* (1975) 303-359.
- Peschlow 1975b U. Peschlow, "Byzantinische Plastik in Didyma", *IstMitt 25*, 1975, 211-257.
- Peschlow 1984 U. Peschlow, "Die Bischofskirche in Limyra (Lykien)", bk.: D. I. Pallas (ed.), *Actes du Xe Congrès International d'Archéologie Chrétienne*, (2), Selanik 28 Eylül-4 Ekim 1980 (1984) 409-435.
- Peschlow 1988 U. Peschlow, "Tradition und Innovation: Kapitellskulptur in Lykien", bk.: U. Peschlow – S. Möllers (ed.), *Spätantike und Byzantinische Bauskulptur* (1988) 67-76.
- Peschlow 1997 U. Peschlow, "Architectural Sculpture", bk.: C. L. Striker – Y. D. Kuban (ed.), *Kalenderhane in İstanbul: the Buildings their History Architecture and Decoration* (1997) 101-111.
- Peschlow 2001 U. Peschlow, "Die Kirche von Tersane auf Kekova Adası Überlegungen zum Lykischen Kirschenbau", bk.: C. Özgünel – O. Bingöl (ed.), *Günüşğında Anadolu Cevdet Bayburtluoğlu İçin Yazılar* (2001) 197-208.
- Peschlow 2006 U. Peschlow, "Altar und Reliquie. Form und Nutzung des Frühbyzantinischen Reliquienaltars in Konstantinopel", bk.: M. Altripp – C. Nauerth (ed.), *Architektur und Liturgie, Greifswald 25-27 Temmuz 2003* (2006) 175-202.
- Peschlow 2007 U. Peschlow, "Byzantine Architectural Sculpture", bk.: C. L. Striker – Y. D. Kuban (ed.), *Kalenderhane in İstanbul: the Excavations* (2007) 295 vdd.
- Peşmen 1980 H. Peşmen, *Olimpos-Beydağları Milli Parkının Florası Tübitak Proje Raporu* (1980).
- Piccirillo 1989 M. Piccirillo, "Gruppi Episcopali Nelle tre Palestine e in Arabia", bk.: N. Duval v.d. (ed.), *Actes du XIe Congrès International d'Archeologie Chretienne* (1) Lyon 21-28 Eylül 1986 (1989) 459-501.
- Pieri 1998 D. Pieri, *Le Commerce du vin Oriental a L'époque Byzantine (Ve-VIIIe siècles): Le Témoignage des Amphores en Gaule* (1998).
- Podskalsky 1991 G. Podskalsky, "Cross", A. Kazhdan v.d. (ed.), *Oxford Dictionary of Byzantium 1* (1991) 549.
- Polci 2003 B. Polci, "Some Aspects of the Transformation of the Roman Domus Between Late Antique and the Early Middle Ages", bk.: L. Lawan – W. Bowden (ed.), *Late Antique Archaeology 1 Theory and Practise in Late Antique Archaeology* (2003) 79-109.

- Politis 2010 K. D. Politis, "The Monastery of Aghios Lot at Deir 'Ain 'Abata in Jordan", *Byzanz - das Römerreich im Mittelalter Teil 2, 1 Schauplätze*, 2010, 1-24.
- Pollak 2005 R. Pollak, "Tirat-HaCarmel- The Glass Vessels", *Contract Archeology Reports I*, 2005, 14.
- Popović 2013 I. Popović, "Motif of "Railing of Paradise" on Frescoes from Tombs in Jagodin Mala (Naissus) and Čalma (Sirmium)", *Niš and Byzantium X*, 2012, 65-83.
- Pülz – Ruggendorfer 2004 A. Pülz – P. Ruggendorfer, "Kaiserzeitliche und Frühbyzantinische Denkmäler in Limyra: Ergebnisse der Forschungen in der Oststadt und am Ptolemaion (1997-2001)", *MitChrA 10*, 2004, 52-79.
- Pülz 2012 A. M. Pülz, "Byzantinische Kleinfunde und Trachtbestandteile aus Ephesos", *Byzas 15*, 2012, 213-222.
- Rapp 2000 C. Rapp, "The Elite Status of Bishops in Late Antiquity in Ecclesiastical, Spiritual and Social Contexts", *Arethusa 33*, 2000, 379-399.
- Rapp 2005 C. Rapp, *Holy Bishops in Late Antiquity the Nature of Christian Leadership in Age of Transition* (2005).
- Real 2003 U. Real, "Die Bischofsresidenz in der Spätantiken Stadt", bk.: G. Brands – H. G. Severin (ed.), *Die Spätantike Stadt und ihre Christianisierung* (2003) 219-237.
- Reitzenstein 2011 D. Reitzenstein, *Die Lykischen Bundespriester. Repräsentation der Kaiserzeitlichen Elite Lykiens* (2011).
- Reynolds 1987 P. Reynolds, *El Yacimiento Tardorromano de Lucentum (Benalua-Alicante): Las Ceramics Finas, Catalogo de Fondos del Museo Arqueologico Provincial II* (1987).
- Reynolds 2005 P. Reynolds, "Levantine amphorae from Cilicia to Gaza: A Typology and Analysis of Regional Production Trends from the 1st to 7th Centuries", bk.: J. M. Gurt i Esparraguera – J. Buxeda i Garrigós – M. A. Cau Ontiveros (ed.), *LRCW I. Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and Amphorae in the Mediterranean: Archaeology and Archaeometry* (2005) 563-612.
- Ristow 1998 S. Ristow, *Frühchristliche baptisterien*, *JbAC Ergänzungsband 27* (1998).
- Rodley 1985 L. Rodley, *Caves Monasteries of Byzantine Cappadocia* (1985).
- Robert 1955 L. Robert, *Hellenica: Recueil d'épigraphie, de Numismatique et d'antiquités Grecques*, X, 1955.
- Roberts – Donaldson 1995 A. Roberts – J. Donaldson, *Ante-Nicene Fathers VI: Gregory Thaumaturgus, Dionysius the Great, Julius Africanus, Anatolius and Minor Writers, Methodius, Arnobius* (1995).
- Robinson 1941 D. M. Robinson, *Excavations at Olynthus, Metal and Minor Miscellaneous Finds, an Original Contribution to Greek Life, Part X* (1941).
- Ruggieri v.d. 1994 V. Ruggieri – F. Giordano – A. Funari, "Un Complesso Iconoclastico a Chimera (Yanartas) Rapporto Preliminare", *Orientalia Christiana Periodika 60*, 1994, 471-502.
- Ruggieri 1996 V. Ruggieri, "Gli Affreschi Iconoclastici della Chiesa di Chimera", *CArch*, 44, 1996, 33-48.
- Ruggieri 2005 V. Ruggieri, *La Caria Bizantina: Topografia, Archeologia ed Arte* (2005).
- Russell 1982 J. Russell, *Byzantine Instrumenta Domestica From Anemurium: The Significance of Context*", bk.: R. L. Hohl (ed.), *City, Town and Countryside in the Early Byzantine Era* (1982) 133-154.
- Russo 2001 E. Russo, "Sculpture Paleocristiane e Byzantine Dell'artemission di Efeso", bk.: U. Muss (ed.), *Der Kosmos Der Artemis von Ephesos* (2001).
- Russo 2007 E. Russo, "The Architectural and Decorative Late Antique and Byzantine Sculptures of the "Agoradepo" at Ephesus: Prolegomena to a Catalogue", *AST XXIV.1*, 2007, 73-84.
- Saldern 1980 A. von Saldern, *Ancient and Byzantine Glass from Sardis* (1980).
- Saller 1941 S. J. Saller, *The Memorial of Moses on Mount Nebo* (1941).
- Sánchez – Martín 2008 J. Vizcaino Sánchez – I. Pérez Martín, "Unguentarios Bizantinos con sello epigráfico en carthago Spartaria", *AEspA 81*, 2008, 151-176.

- Saradi 2008 H. Saradi, "Towns and Cities", bk.: E. Jeffreys v.d. (ed.), *The Oxford Handbook of Byzantine Studies* (2008) 317-327.
- Schiller 1971 G. Schiller, *Iconography of Christian Art, Vol. I* (1971).
- Seidler 1997 G. L. Seidler, *Bizans Siyasal Düşüncesi Bizans Halk Hareketlerinin İdeolojik Kökeni*. M. Tuncay (çev.) (1997).
- Serdar 2010 P. Serdar, *Likya ve Pamfilya Bölgeleri'ndeki Bizans Dönemi Taş Eserlerinin Motif, Bezeme Tekniği ve Malzeme Değerlendirmesi* (Hacettepe Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi 2010).
- Serdaroğlu 2004 Ü. Serdaroğlu, *Lykia - Karia'da Roma Dönemi Tapınak Mimarlığı* (2004).
- Sert v.d. 2007 H. B. Sert – H. Sümbül – K. Sterflinger, "Microcolonial Fungi from Antique Marbles in Perge/Side/Termessos (Antalya/Turkey)", *Antonie van Leeuwenhoek* 91, 2007, 217-227.
- Shelley 1943 J. M. Shelley, "The Christian Basilica Near the Cenchræan Gate at Corinth", *Hesperia* 12.2, 1943, 166-189.
- Sheppard 1969 C. D. Sheppard, "Byzantine Carved Marble Slabs", *ArtB* Vol. 51, No. 1, 1969, 65-71.
- Sherk 1955 R. K. Sherk, "The Inermes Provinciae of Asia Minor", *AJPh* 4, 1955, 400-413.
- Smith 2004 A. J. E. Smith, *The Moss Flora of Britain and Ireland* (2004).
- Smith v.d. 2009 C. W. Smith – A. Aptroot – B. J. Coppins – A. Fletcher – O. L. Gilbert – P. W. James – P. A. Wolseley, *The Lichens of Great Britain and Ireland* (2009).
- Snively 2008 C. S. Snively, "Transepts in the Ecclesiastical Architecture of Eastern Illyricum and the Episcopal Basilica at Stobi", *Nis and Byzantium VI*, 2008, 59-74.
- Sodini 1980 J. P. Sodini, "Une iconostase Byzantine a Xanthos", *Anciennement Bibliothèque de L'Institut Français d'Études Anatoliennes d'Istanbul XXVII: Actes du Colloque sur la Lycie Antique* (1980) 119-148.
- Sodini 1989 J. P. Sodini, "Les Groupes Episcopaux de Turquie (a l'Exception de la Cilicia)", bk.: N. Duval v.d. (ed.), *Actes du XIe Congrès International d'Archeologie Chretienne (1) Lyon 21-28 Eylül 1986* (1989) 405-426.
- Sodini 2002 J. P. Sodini, "Marble and Stoneworking in Byzantium, Seventh-Fifteenth Centuries", bk.: A. E. Laiou (ed.), *The Economic History of Byzantium from Seventh through the Fifteenth Century*, 1 (2002) 129-146.
- Sodini 2003 J. P. Sodini, "Archaeology and Late Antique Social Structure", bk.: L. Lawan – W. Bowden (ed.), *Late Antique Archaeology 1 Theory and Practise in Late Antique Archaeology* (2003) 25-56.
- Sokrates, *Historia Ecclesiae* A. C. Zenos, "Socrates: Church History From A.D. 305–439", bk.: P. Schaff – H. Wace (ed.), *A Select Library of Nicene and Post-Nicene Fathers of the Christian Church, Second Series, Volume II: Socrates, Sozomenus: Church Histories* (1995) 1-178. <http://www.ccel.org/ccel/schaff/npnf202.toc.html> (Erişim Tarihi: 04.05.2013)
- Sozomen, *Historia Ecclesiae* C. D. Hartranfd, "Sozomenus: Church History From A.D. 323–425", bk.: P. Schaff – H. Wace (ed.), *A Select Library of Nicene and Post-Nicene Fathers of the Christian Church, Second Series, Volume II: Socrates, Sozomenus: Church Histories* (1995) 179-427. <http://www.ccel.org/ccel/schaff/npnf202.toc.html> (Erişim Tarihi: 04.05.2013).
- Spitzing 1989 G. Spitzing, *Lexikon byzantinisch-christlicher Symbole, Die Bilderwelt Griechenlands und Kleinasien* (1989).
- Sterflinger – Krumbein 1997 K. Sterflinger – W. E. Krumbein, "Dematiaceous Fungi as a Major Agent of Biopitting for Mediterranean Marbles and Limestones", *Geomicrobiology Journal* 14, 1997, 219-230.
- Stern 1984 E. M. Stern, "Antikes Glass in der Südtürkei", *Glastechnische Berichte* 57, 1984, 132-139.
- Stern 2001 E. M. Stern, *Roman, Byzantine, and Early Medieval Glass, 10 BCE-700 CE*. Ernesto Wolf Collection (2001).
- Stern 2012 E. M. Stern, "Early Byzantine Glass from Athens (5th-8th centuries)", B. Böhlendorf-Arslan – A. Ricci (ed.), *Byzantine Small Finds in Archaeological Contexts*, *BYZAS* 15 (2012) 49-60.

- Stintzi 1976 P. Stintzi “Sophia mit ihren drei Töchtern Fides, spes und Caritas (Pistis, Elpis und Agape) von Rom”, *Lexikon der Christlichen Ikonographie* 8 (1976) 384.
- Stylianou 1958 A. J. Stylianou, “Αι τοιχογραφίαι του ναου της Παναγίας του Αρακου Λαγουδέρα Κυπρου”, *Actes du IXe Congres d’Etudes Byzantines Thessaloniki* (1958) 459-467.
- Stylianou 1985 A. J. Stylianou, *The Painted Churches of Cyprus, Treasures of Byzantine Art* (1985).
- Synaxarium Ecclesiae Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae. Propylaeum ad Acta Sanctorum Novembris. H. Delahaye (ed.) (1902).
- Syndicus 1962 E. Syndicus, *Early Christian Art* (1962).
- Şahin 2010 F. Şahin, *Patara Metal Buluntuları (Akdeniz Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2010)*.
- Şahin – Adak 2007 S. Şahin – M. Adak, *Stadiusmus Patarensis Itinera Romana Provinciae Lyciae, Monographien Zu Gephyra, Band 1, 2007*.
- Şenol 2009 A. K. Şenol (haz.), *AETAM (Arslan Eyce Taşucu Amphora Müzesi)’da Bulunan Ticari Amphoralar ve Akdeniz’de Ticaretin İzleri* (2009).
- Şimşek – Duman 2007 C. Şimşek – B. Duman, “Laodikeia’da Bulunan Ampullalar”, *Olba XV, 2007, 1-29*.
- Taft 1991 R. F. Taft, “Candles”, bk.: A. Kazhdan (ed.), *ODB 1* (1991) 371-372.
- Taft – Khazdan 1991 R. F. Taft – A. Khazdan “Cross, cult of”, bk.: A. Kazhdan (ed.), *ODB 1* (1991) 551-552.
- Tekin 2007 O. Tekin, “Bizans Ağırlıkları, Harput Kazısından Bir Örnek”, *Toplumsal Tarih Dergisi* 168, 2007, 32-35.
- Tekin – Baran Çelik 2013 O. Tekin – G. Baran Çelik (ed.), *İstanbul Archaeological Museums, Greek, Roman, Byzantine and Islamic Weights in the Department of Metal Objects* (2013).
- Tekinalp 2000 V. M. Tekinalp, *Geç Antik Dönem ve Sonrasında ve Ortaçağ’da (M.S. 4-14. yy) Andriake Kenti (Hacettepe Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2000)*.
- Tekinalp 2007 V. M. Tekinalp, “Arykanda Kenti Bizans Dönemi Mimari Plastik ve Liturjik Taş Eserleri”, bk.: K. Dörtlük v.d. (ed.), *III. Uluslararası Likya Sempozyumu, Cilt 1, 07-10 Kasım 2005, Antalya* (2007) 789-799.
- Talbot Rice 1950 D. Talbot Rice, “The Leaved Cross”, *Byzantinoslavica* 11, 1950, 68-81.
- Talbot 2002 A. M. Talbot, “Pilgrimage to Healing Shrines: The Evidence of Miracle Accounts”, *DOP* 56, 2002, 153-173.
- Talbot 2006 A. M. Talbot, “Life of St. Theodora of Thessalonike”, bk.: A. M. Talbot (ed.), *Holy Woman of Byzantium, The Saint’s Lives in English Translations* (2006) 159-237.
- Tanrıver 2009 D. S. Akar Tanrıver, *Apollon Klarios Kültü Kehanet Pratikleri ve Adaklar (Ege Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2009)*.
- Tanyeli 1996 U. Tanyeli, “Anadolu’da Bizans, Osmanlı Öncesi ve Osmanlı Dönemlerinde Yerleşme ve Barınma Düzeni”, bk.: Y. Sey (ed.), *Tarihten Günümüze Anadolu’da Konut ve Yerleşme* (1996) 405-471.
- Temple 2001a Ç. Temple, *Demre H. Nikolaos Kilisesi ve Kazılarında Bulunan Sütun Başlıkları ve Sütunlar* (1989-1996) (Hacettepe Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2001).
- Temple 2001b Ç. Temple, “Erken Bizans Dönemi Sütun Başlıkları Tipleri ve Terminolojisi Üzerine Bir Çalışma”, bk.: S. Pekak (ed.), *Sanat Tarihinde Terminoloji Sorunları Semineri I Mimari ve Mimari Süsleme, 23-24 Kasım 2001, Ankara* (2001) 239-252.
- Temple 2013 Ç. Temple, *Konya/İkonion ve Çevresinde Bulunan Bizans Dönemi Taş Eserleri* (Hacettepe Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2013).
- Tervarent 1950 G. de Tervarent, “Contribution a L’iconographie de Sainte Sophie et de ses Trois Filles”, *Analecta Bollandiana* 68, 1950, 419-423.
- Tezcan 1989 H. Tezcan, *Topkapı ve Çevresinin Bizans Arkeolojisi* (1989).
- Thierry 1986 N. Thierry, “La Croix en Cappadoce Typologie et Valeur Representative”, *La Site Monastique Copte Des Kellia, Sources historiques et explorations archéologiques* (1986) 197-212.

- Thomas – Tomber 2006 R. I. Thomas – R. S. Tomber, “Vessel Stoppers”, bk.: V. Maxfield – D. P. S. Peacock (ed.), *Survey and Excavation Mons Claudianus III: Ceramic Vessels and Related Objects* (2006) 239-260.
- Tiryaki 2007 A. Tiryaki, *Kislecukuru Manastırı, Antalya'nın Doyran Beldesi'nde Bir Ortaçağ Yapı Topluluğu* (İstanbul Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2007).
- Tiryaki 2012 A. Tiryaki, “Rhodiapolis Piskoposluk Kilisesi'ne Ait Bir Grup Korkuluk Levhası”, *OLBA XX*, 2012, 493-514.
- Trkulja 2004 J. Trkulja, *Aesthetics and Symbolism of Late Byzantine Church Façades 1204-1453* (Princeton Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2004).
- Tsigonaki 2004 C. Tsigonaki, “Eisigma Architektonika Glypta kai Topika Erghastiria stin Palaiochristianiki Kriti”, *Creta Romana e Protobizantina, Atti del Congresso Internazionale Vol. III, 2* (2004) 1147-1159.
- Tsuji 1995 S. Tsuji (ed.), *The Survey of Early Byzantine Sites in Ölüdeniz Area (Lycia, Turkey): First Preliminary Report* (1995).
- Türker 2005 A. Ç. Türker, “Myra'da Aziz Nikolaos'un Yağ Kültüyle İlişkili Seramik Kaplar”, *Adalya VIII*, 2005, 311-327.
- Türker 2006 A. Ç. Türker, “Myra Seramik Hamur Guruplarının Kap Tipleri ile Değerlendirilmesi”, *Adalya IX*, 2006, 117-148.
- Türkoğlu 2004 İ. Türkoğlu, “Byzantine Houses in Western Anatolia an Architectural Approach”, *Al-Masaq 16-1*, 2004, 93-130.
- Uğurlu 2006 E. Uğurlu, *Olympos ve Nekropolü* (Ankara Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2006).
- Uğurlu 2007 E. Uğurlu, “Olympos ve Zeniketes'in Kalesinin Lokalizasyonu”, *Adalya X*, 2007, 81-103.
- Ulbert 1989 T. Ulbert, “Bischof und Katherale (3. - 7. Jh.) Archaologische Zeugnisse in Syrien”, bk.: N. Duval v.d. (ed.), *Actes du XIe Congrès International d'Archeologie Chretienne* (1) Lyon 21-28 Eylül 1986 (1989) 429-456.
- Vanderheyde 2004 C. Vanderheyde, “Le Tribèlon et les Plaques de Parapet des Eglises de Byllis”, *Actes du IVe Colloque International de Grenoble* (2004) 455-461.
- Vapur 1997 Ö. Vapur, *Arykanda Kandilleri* (Anadolu Üniversitesi Yayınlanmamış Lisans Tezi 1997).
- Varkıvaç 2002 B. Varkıvaç, “Patara'da Bir Seramik İşliği”, *Adalya V*, 2001-2002, 137-152.
- Vasic 2003 M. Vasic, “Bronze Railing From Mediana”, *Starinar 53-54*, 2003, 79-110.
- Velmans 1999 T. Velmans, *Byzanz Fresken und Mosaik* (1999).
- Vězda 1996 A. Vězda, *Lichenes Rariores Exsiccati, Fasc. 23* (No. 221-230) 1, 4 (1996).
- Vickers 1973 M. Vickers, “Observations on the Octagon at Thessaloniki”, *JRS 63*, 1973, 111-120.
- Vikan 1991 G. Vikan, “Locus Sanctus”, bk.: A. Kazhdan (ed.), *ODB 3* (1991) 1244.
- Vroom 2004 J. Vroom, “Late Antique Pottery, Settlement and Trade in the East Mediterranean: A Preliminary Comparison of Ceramics from Limyra (Lycia) and Boeotia”, bk.: W. Bowden – L. Lavan – C. Machado (ed.), *Recent Research on the Late Antique Countryside* (2004) 281-331.
- Vroom 2012 J. Vroom, “Tea and Ceramics: New Perspectives on Byzantine Pottery from Limyra”, *40 Jahre Grabung Limyra Akten des internationalen Symposions, Viyana, 3-5 Aralık 2009* (2012) 343 vd.
- Waelkens – De Paepe – Moens 1986 M. Waelkens – P. De Paepe – L. Moens, “Survey in the White Quarries of Anatolia”, *AST IV*, 1986, 113-126.
- Waldbaum 1983 J. C. Waldbaum, *Metalwork from Sardis: The Finds through 1974* (1983).
- Wasser – Nevo 2005 S. P. Wasser – E. Nevo, *Lichen-forming, lichenicolous and allied fungi of Israel* (2005) 384 vdd.
- Weinberg 1952 G. R. D. Weinberg, *Corinth, Volume XII: The Minor Objects* (1952).

- Westphalen 1998 S. Westphalen, "Die Basilika von Priene. Architektur und Liturgische Ausstattung", *IstMitt* 48, 1998, 279-340.
- Westphalen 2000 S. Westphalen, "The Byzantine Basilica at Priene", *DOP* 54, 2000, 275-280.
- Whittow 1990 M. Whittow, "Rulling the Late Roman and Early Byzantine City: A Continius History", *Past & Present* 129, 1990, 3-29.
- Wiegand 1913 T. Wiegand, *Der Latmos* (1913).
- Wiggins 1990 P. M. Wiggins, "Role of Water in Some Biological processes", *Microbiol. Rev.* 54, 1990, 432-449.
- Winfield – Hawkins 1967 D. C. Winfield – E. J. W. Hawkins, "The Church of Our Lady at Asinou, Cyprus, A Report on the Seasons of 1965 and 1966", *DOP* 21, 1967, 261-266.
- Wirth 1995 V. Wirth, *Die Flechten Baden-Württembergs* (1995) Teil: 1-2. 1006 vdd.
- Wulff – Volbach 1923 O. K. Wulff – W. F. Volbach, *Die Altchristlichen und Mittelalterlichen Byzantinischen und Italienischen Bildwerke* (1923).
- Χατζιδακίς 1989 M. Χατζιδακίς, *Βυζαντινή Τεχνη Στην Ελλάδα* (1989).
- Yalçın 2004 A. B. Yalçın, "Some Recent Early Byzantine Sculptural Finds From Tarsus", *Deltion ChAE*, 25, 2004, 57-62.
- Yegül 1974 F. K. Yegül, "Early Byzantine Capitals From Sardis a Study on the Ioanic Impost Type", *DOP* 28, 1974, 265-274.
- Yıldırım 2013 Ş. Yıldırım, *Side Antik Kentinin Bizans Dönemi Dini Yapıları* (Anadolu Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2013).
- Yılmaz 2006 L. Yılmaz, "An Unknown Chapel in Oba Alanya", *Belleten LXX*, 259, 2006, 821-833.
- Zalesskaya 1999 V. Zalesskaya, "La Representation des Visions Apocalyptiques sur les Monuments Ephesiens du VIe Siecle", bk.: H. Friesinger – F. Krinzinger (ed.), *100 Jahre Österreichische Forschungen in Ephesos. Akten des Symposions Wien 1995* (1999) 355-359.
- Zander 1993 R. H. Zander, *Genera of The Pottiaceae: Mosses of Harsh Enviroments*. *Bulletin of the Buffalo Society of Naturel Sciences* 32 (1993).
- Zeyrek 2005 T. H. Zeyrek, *Anadolu Konut Mimarisinde Portikolu Avluların Gelişimi ve Değişimi Mimari Açıdan Bir Değerlendirme* (2005).
- Zimmermann – Ladstätter 2011 N. Zimmermann – S. Ladstätter, *Ephesos Duvar Resimleri, Hellenistik Dönemden Bizans Dönemine Kadar* (2011).
- Zollt 1994 T. Zollt, *Kapitellplastik Konstantinopolis vom 4. Bis 6. Jahrhundert n.Chr. mit Einem Beitrag zur Unterzuchung des Ionischen Kämpferkapitells*. *Asia Minor Studien* 14 (1994).

OLYMPUS PROJESİ KAYNAKÇASI

Kitap ve Kitapta Bölüm

- Olçay Uçkan 2006a B. Y. Olçay Uçkan v.d., Lykia'da Bir Korsan Kenti, Olympos (2006).
- Olçay Uçkan 2006b B. Y. Olçay Uçkan v.d., A Pirates' Town in Lycia, Olympos (2006).
- Olçay Uçkan 2008 B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos", bk.: N. Çevik (ed.), Arkeolojisi, Tarihi, Doğası ve Tarımıyla Kumluca (Rhodiapolis), Kumluca'nın 50. Kuruluş Yıldönümü Anısına. Antalya, 01 Nisan 2008 (2008) 101 vdd.

Bildiri ve Makale

- Atvur 1999 O. Atvur, "Olympos Antik Kenti (1991 – 1992) Çalışmaları", ASanat 88, 1999, 13 vdd.
- Bursalı 2006 M. Bursalı, "Early Byzantine Period Vessels from Antalya/Olympos", 32nd Annual Byzantine Studies Conference, St. Louis, 10.-12. November 2006. (Bildiri ve bildiri özeti)
- Demirel Gökcalp – Bursalı 2006 Z. Demirel Gökcalp – M. Bursalı, "Early Byzantine Terracotta Lamps found in Olympos", X. SOMA, Ankara, 9-11 March 2006. (Bildiri ve bildiri özeti)
- Demirel Gökcalp – Yıldırım 2008 Z. Demirel Gökcalp – Ş. Yıldırım, "The Ancient City of Olympos and an Early Byzantine Church", II Postgraduate Forum in Byzantine Studies: Sailing to Byzantium, Dublin, 15.-16. May 2008. (Bildiri ve bildiri özeti)
- Demirel Gökcalp – Yıldırım 2009 Z. Demirel Gökcalp – Ş. Yıldırım, "Preliminary Report on the Harbour Basilica, or the Great Basilica in the Ancient City of Olympos", bk.: H. Öniz (ed.), XII. SOMA, Famagusta, 5.-8. March 2008 (2009) 183 vdd.
- Demirel Gökcalp – Yıldırım 2010 Z. Demirel Gökcalp – Ş. Yıldırım, "Lykia Olympos'unda Bir Restitüsyon Denemesi", Adalya XII, 2010, 367 vdd.
- Demirel Gökcalp 2016 Z. Demirel Gökcalp, "Olympos Kazısı 2009-2012 Yılları Bizans Sikke Buluntuları", Phaselis II, 2016, 323 vdd.
- Olçay Uçkan 2001 B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos'da Geç Antik Çağ ve Bizans Dönemine Ait Bulgular", bk.: B. Karamağaralı – O. Arık – Ö. Bakırer – E. Parman – H. Acun (ed.), V. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı ve Araştırmaları. Ankara, 19-20 Nisan 2001 (2001) 353 vdd.
- Olçay Uçkan 2005 B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos in the Middle Ages", Newsletter of the Society for the Medieval Mediterranean 9, 2005, 25 vdd.
- Olçay Uçkan 2006a B. Y. Olçay Uçkan, "New and Different View of the Ancient Lycian City of Olympos: The City of the Hieromartyr Methodios", 32nd Annual Byzantine Studies Conference. St. Louis, 10.-12. November 2006. (Bildiri ve bildiri özeti)
- Olçay Uçkan 2006b B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Antik Kenti", Popüler Bilim, 152, 2006, 47 vd.
- Olçay Uçkan 2007a B. Y. Olçay Uçkan v.d., "2005 Yılı Olympos Yüzev Araştırması", AST 24.2, Çanakkale, 29 Mayıs-2 Haziran 2006 (2007) 123 vdd.
- Olçay Uçkan 2007b B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı 2006", Anmed 5, 2007, 48 vdd.

- Olçay Uçkan 2008a B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı 2006 Yılı Çalışmaları", KST 29.3, Kocaeli, 28 Mayıs-1 Haziran 2007 (2008) 73 vdd.
- Olçay Uçkan 2008b B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı 2007", Anmed 6, 2008, 52 vdd.
- Olçay Uçkan 2009a B. Y. Olçay Uçkan v.d., "Olympos Kazısı 2007 Yılı Çalışmaları", KST 30.3, Ankara, 26-30 Mayıs 2008 (2009) 373 vdd.
- Olçay Uçkan 2009b B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı 2008", Anmed 7, 2009, 55 vdd.
- Olçay Uçkan 2010a B. Y. Olçay Uçkan v.d., "Olympos 2008 Yılı Çalışmaları", KST 31.4., Denizli, 25-29 Mayıs 2009 (2010) 231 vdd.
- Olçay Uçkan 2010b B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı 2009", Anmed 8, 2010, 66 vdd.
- Olçay Uçkan 2011a B. Y. Olçay Uçkan v.d., "Olympos 2009", KST 32.3. İstanbul, 24-28 Mayıs 2010 (2011) 80 vdd.
- Olçay Uçkan 2011b B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı 2010", Anmed 9, 2011, 78 vdd.
- Olçay Uçkan 2012a B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı 2011", Anmed 10, 2012, 76 vdd.
- Olçay Uçkan 2012b B. Y. Olçay Uçkan, "Late Antique and Medieval Urban Texture of Olympos", bk.: M. Seyer (ed.), 40 Years of Excavations at Limyra. Akten des internationalen Symposions Wien, Wien, 3.-5. Dezember 2009 (2012) 241 vdd.
- Olçay Uçkan 2012c B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Camları", bk.: Ş. Demirci – A. M. Özer – P. Ayter (ed.), II. ODTÜ Arkeometri Çalıştayı. Türk Arkeolojisinde Cam: Arkeolojik ve Arkeometrik Çalışmalar, Ankara, 6-8 Ekim 2011 (2012) 172 vdd.
- Olçay Uçkan 2012d B. Y. Olçay Uçkan, "Yüzyıllardır Önemini Yitirmeyen Kent: Olympos", Antalya Kültür ve Turizm Dergisi 2, 2012, 74 vdd.
- Olçay Uçkan 2013 B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı 2012", Anmed 11, 2013, 108 vdd.
- Olçay Uçkan 2014a B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı 2013", Anmed 12, 2014, 84 vdd.
- Olçay Uçkan 2014b B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos Kazısı ve Onarım Çalışmaları", KST 35.2. Muğla, 27-31 Mayıs 2013 (2014) 261 vdd.
- Olçay Uçkan 2016 B. Y. Olçay Uçkan, "Olympos'ta Ticaret", bk.: P. Magdalino – N. Necipoğlu (ed.), Trade in Byzantium Papers from the Third International Sevgi Gönül Byzantine Studies Symposium, İstanbul, 24-27 Haziran 2013 (2016) 489 vdd.
- Olçay Uçkan – Evcim 2014 B. Y. Olçay Uçkan – S. Evcim, "Olympos Kazısı 2013 Yılı Çalışmaları", 36. KST. 2. Gaziantep 02-06 Haziran 2014 (2015) 563 vdd.
- Olçay Uçkan – Evcim 2015 B. Y. Olçay Uçkan – S. Evcim, "Arkeolojik Alanlarda Laser Ölçümle Belgeleme ve Kent Modeli Oluşturma Üzerine Bir Örnek: Olympos Antik Kenti", ASOS, 16 2015, 1 vdd.
- Olçay Uçkan – Kayapınar 2015 B. Y. Olçay Uçkan – L. Kayapınar, "Olympos Piskoposu Methodios ve Olympos Kenti", bk.: H. İşkan – F. Işık (ed.), Patara VII.1 Uluslararası Patara Kazıları 25. Yıl Sempozyumu Bildirileri, 11-13 Kasım 2013 Antalya (2015) 535 vdd.
- Olçay Uçkan – Mergen 2005 B. Y. Olçay Uçkan – Y. Mergen, "Olympos Antik Kenti Çalışmaları 2004", Anmed 3, 2005, 149 vdd.
- Olçay Uçkan – Mergen 2006 B. Y. Olçay Uçkan – Y. Mergen, "Late Antique and Medieval Researches of the Antique City Olympos", X. Newsletter of the Society for the Medieval Mediterranean, Ankara, 9-11. March 2006. (Bildiri ve bildiri özeti)
- Olçay Uçkan – Mergen 2011 B. Y. Olçay Uçkan – Y. Mergen, "Olympos Bir Korsan Kent-Bir Korsan Kral Zeniketes", Aktüel Arkeoloji 24, 2011, 70 vdd.
- Olçay Uçkan – Öztaşkın 2015 B. Y. Olçay Uçkan – G. K. Öztaşkın, "Olympos Kazısı 2014", Anmed 2015-13, 87 vdd.
- Olçay Uçkan – Öztaşkın 2016a B. Y. Olçay Uçkan – G. K. Öztaşkın, "Ateş ve Suyu Kutsanan Kent: Olympos", bk.: H. İşkan – E. Dündar (ed.), Lukka'dan Likya'ya Sarpedon ve Aziz Nikolaos'un Ülkesi (2016) 274 vdd.

- Olçay Uçkan – Öztaşkın 2016b
B. Y. Olçay Uçkan – G. K. Öztaşkın, “Olympos Kazısı 2015”, Anmed 14, 2016, 92 vdd.
- Olçay Uçkan – Öztaşkın 2016c
B. Y. Olçay Uçkan – G. K. Öztaşkın, “Olympos Kazısı 2014 Yılı Çalışmaları”, 37. KST. 2. Erzurum, 11-15 Mayıs 2015 (2016) 33 vdd.
- Olçay Uçkan v.d. 2006
B. Y. Olçay Uçkan – Y. Mergen – E. Uğurlu, “Olympos Antik Kenti 2005 Yılı Yüzey Araştırması”, Anmed 4, 2006, 125 vdd.
- Olçay Uçkan v.d. 2013a
B. Y. Olçay Uçkan – Z. Demirel Gökalp – J. Y. Peker, “The Documentation of the Findings at the Excavation of Olympos with 3D Optical Scanner”, 17. SOMA, Moskova, 25-27 Nisan 2013. (Poster Bildiri)
- Olçay Uçkan v.d. 2013b
B. Y. Olçay Uçkan – E. Uçkan – S. Evcim – M. C. Uzun – S. Sertel, “Olympos Excavations Consolidation Works 2012: The Sample of Roman Chamber Tomb”, 17. SOMA, Moskova, 25-27 Nisan 2013. (Bildiri)
- Öncü 2012
Ö. E. Öncü, “Olympos Antik Kenti Roma Mimarisi Araştırmalarından Yeni Bulgular”, bk.: K. Dörtlük – T. Kahya – R. Boyraz Seyhan – T. Ertekin (ed.), Uluslararası Genç Bilimciler Buluşması I: Anadolu Akdenizi Sempozyumu, Antalya, 04-07 Kasım 2009 (2012) 273 vdd.
- Öncü – Evcim 2015
Ö. E. Öncü – S. Evcim, “Lykia’da Bir Liman Kenti: Olympos”, bk.: C. Yemişçi v.d. (ed.), 2. Turgut Reis ve Türk Denizcilik Tarihi Uluslararası Sempozyumu Bildirileri, III, 1-4 Kasım 2013, Bodrum (2015) 94 vdd.
- Özer 2013a
E. Özer, “The Lycian League and Olympus in Eastern Lycia”, Mediterranean Journal of Humanities III.1, 2013, 211 vdd.
- Özer 2013b
E. Özer, “Olympos Antik Kenti Roma Dönemi Tonuzlu Mezarları”, Höyük, 6, 2013, 27 vdd.
- Özer 2013c
E. Özer, “Mezar Yazıtları ile Olympos”, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 27, 2013, 460 vdd.
- Özer 2013d
E. Özer, “Olympos Antik Kenti’nden Bir Grup Rölyefli Lahit”, bk.: M. Tekocak (ed.), K. Levent Zoroğlu’na Armağan (2013) 479 vdd.
- Öztaşkın 2006
G. K. Öztaşkın, “Byzantine Period Buildings in Yanartaş/Antalya”, 32nd Annual Byzantine Studies Conference. 32nd Annual Byzantine Studies Conference. St. Louis, 10.-12. November 2006 (Bildiri ve bildiri özeti).
- Öztaşkın 2008
G. K. Öztaşkın, “Antalya/Çıralı, Yanartaş (Khimera)’taki Bizans Dönemi Yapıları”, Sanat Tarihinde Gençler 2007 Semineri, İstanbul, 03-05 Ocak 2008. (Bildiri)
- Öztaşkın 2009
M. Öztaşkın, “Olympos Antik Kentinden Bir Grup Erken Bizans Dönemi Seramiği”, bk.: A. O. Alp (ed.), Ebru Parman’a Armağan: Sanat Tarihi ve Arkeoloji Yazıları (2009) 287 vdd.
- Öztaşkın 2011
M. Öztaşkın, “Building With Mosaics at Olympos: Mosaics of Late Antiquity Era-Early Byzantine Period”, bk.: M. Şahin (ed.), XI. Uluslararası Antik Mozaik Sempozyumu Türkiye Mozaikleri ve Antik Dönemden Ortaçağ Dünyasına Diğer Mozaiklerle Paralel Gelişimi: Mozaiklerin Başlangıcından Geç Bizans Çağına Kadar İkonografi, Stil ve Teknik Üzerine Sorular. Bursa 16-20 Ekim 2009 (2012) 709 vdd.
- Öztaşkın 2012
G. Öztaşkın, “Yanartaş (Khimeira)’daki Bizans Dönemi Bazilikası”, bk.: K. Dörtlük – T. Kahya – R. Boyraz Seyhan – T. Ertekin (ed.), Uluslararası Genç Bilimciler Buluşması I: Anadolu Akdenizi Sempozyumu, Antalya, 04-07 Kasım 2009 (2012) 313 vdd.
- Öztaşkın – Öztaşkın 2012a
M. Öztaşkın – G. K. Öztaşkın, “Building with Mosaics in Olympos: A Comparative Evaluation of Finds and Construction”, bk.: B. Böhlendorf Arslan – A. Ricci (ed.), Byzas 15, Byzantine Small Finds in Archaeological Contexts, İstanbul, 2.-4. June 2008 (2012) 277 vdd.
- Öztaşkın – Öztaşkın 2012b
M. Öztaşkın – G. K. Öztaşkın, “Olympos Antik Kenti Mozaikli Yapı Mimari Değerlendirmesi”, K. Dörtlük – T. Kahya – R. Boyraz Seyhan – T. Ertekin (ed.), Uluslararası Genç Bilimciler Buluşması I: Anadolu Akdenizi Sempozyumu, Antalya, 04-07 Kasım 2009 (2012) 329 vdd.
- Parman 2001
E. Parman, “Antalya-Olympos ve Çevresinde (Geç Antik-Ortaçağ) Yüzey Araştırmaları”, AST 18.1, Ankara (2001) 103 vdd.
- Parman 2002
E. Parman, “Antalya Olympos ve Çevresi (Geç Antik – Ortaçağ) Yüzey Araştırmaları 2000 Yılı Çalışma Raporu”, AST 19.1, Ankara, 28 Mayıs-1 Haziran 2001 (2002) 137 vdd.

- Parman 2003 E. Parman, "Antalya-Olympos ve Çevresi Geç Antik – Ortaçağ 2001 Yılı Yüzey Araştırmaları", AST 20.1, Ankara, 27-31 Mayıs 2002 (2003) 139 vdd.
- Parman – Olcay Uçkan 2007 E. Parman – B. Y. Olcay Uçkan, "Olympos'un Ortaçağ Dokusu", bk.: K. Dörtlük v.d. (ed.), III. Uluslararası Likya Sempozyumu Bildirileri II, 7-10 Kasım 2005 (2007) 587 vdd.
- Uğurlu 2004 E. Uğurlu, "The Relief Sarcophagus of Olympos in Lycia", 4th. ICAANE, Berlin, 29. March-3. April, 2004. (Bildiri özeti ve bildiri)
- Uğurlu 2006 E. Uğurlu, "The Dating of the Necropolis in Olympos in Lycia", X. Symposium on Mediterranean Archaeology. Ankara, 9-11. March 2006. (Bildiri)
- Uğurlu 2007 E. Uğurlu, "Olympos ve Zeniketes'in Kalesinin Lokalizasyonu", Adalya X, 2007, 81 vdd.

Konferans

- Olcay Uçkan 2007 B. Y. Olcay Uçkan, "Arkeolojik Belgelemede Yeni Yaklaşımlar: Olympos", Suna - İnan Kıracı Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü (AKMED), Antalya, 10 Mart 2007.
- Olcay Uçkan 2008a B. Y. Olcay Uçkan, "Akdeniz Kıyısında Bir Ortaçağ Kenti: Olympos", Voyvoda Caddesi Toplantıları – Objeler ve Ritüel Söyleşileri, Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi, İstanbul, 23 Ocak 2008.
- Olcay Uçkan 2008b B. Y. Olcay Uçkan, "Tarih, Kültür ve Doğanın Buluştuğu Yer: Olympos", AKVAD Konferanslar Dizisi II, Türk-İngiliz Kültür Derneği, Ankara, 26 Nisan 2008.
- Olcay Uçkan 2009c B. Y. Olcay Uçkan, "Olympos ve Çevresi Alan Yönetimi Çalışmaları", Tarihi Kentler Birliği Burdur Semineri, Burdur, 13-15 Kasım 2009.
- Mergen 2011 Y. Mergen, "Olympos Kazıları", Antalya Arkeoloji Müzesi Konferansları, Antalya, 24 Kasım 2011.

Doktora Tezi

- Mergen 2011 Y. Mergen, Olympos Antik Kenti'nin Orta Çağ Dokusu ve Likya Bölgesi Açısından Önemi (Ege Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2011).
- Öztaşkın 2013 G. K. Öztaşkın, Olympos Antik Kenti Episkopeion Yapı Topluluğu (Anadolu Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2013).
- Uğurlu 2006 E. Uğurlu, Olympos ve Nekropolü (Ankara Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2006).

Yüksek Lisans Tezi

- Öztaşkın 2007 G. K. Öztaşkın, Yanartaş (Khimera)'daki Bizans Dönemi Yapıları (Anadolu Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi 2007).
- Uzun 2015 M. C. Uzun, Olympos Antik Kenti Erken Bizans Dönemi Dini Yapılarında Malzeme ve Teknik (Anadolu Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi 2015).
- Sertel 2017 S. Sertel, Olympos Piskoposluk Kilisesi ve Vaftizhanesi Liturjik Taş Eserleri (Pamukkale Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi 2017).

Televizyon Programı

- Zaman Yolcusu NTV 30.06.2011
- Kültürel Mirasın İzleri TRT Okul 15.11.2013